Załącznik nr 8 do formularza
Uchwała nr 36/2020 z 15 czerwca 2020 r.

KATALOG PRZEDMIOTÓW

PIELĘGNIARSTWO

ROK AKADEMICKI 2020/2021

Moduł A. Nauki podstawowe

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Anatomia I rok, semestr 1	P.MA.1.A.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Anatomy	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Podstawowa wiedza z zakresu anatomii człowieka na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej z zakresu biologii, poziom rozszerzony	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 30	**3**
Samokształcenie: 20	

Cele przedmiotu

Celem jest przekazanie studentom wiedzy o budowie ciała ludzkiego, wskazanie ważności nauki anatomii czynnościowej w odniesieniu do sytuacji praktycznych oraz wyrobienie umiejętności rozpoznawania zasadniczych struktur na fantomach i w atlasach, jak i w odniesieniu do topografii żywego człowieka.
Student powinien posługiwać się mianownictwem anatomicznym, uzyskać umiejętność ogólnego opisu poszczególnych narządów i części ciała człowieka, określenia ich lokalizacji. Nabytą wiedzę i nabyte umiejętności student powinien wykorzystywać dla celów diagnostycznych i terapeutycznych w różnych dyscyplinach pielęgniarstwa.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna i rozumie budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno – stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna	K.A.W1.
Umiejętności:	**P_U01** posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego **P_U02** łączy obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych	K.A.U1. K.A.U2.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

1. Wiadomości wstępne, mianownictwo anatomiczne. Organizm jako całość. Ogólna budowa

ciała człowieka, linie, osie i płaszczyzny ciała. Symetria, asymetria, metameria.
2. Budowa i czynność komórek, tkanek, narządów. Rodzaj i budowa tkanek.
3. Powłoka wspólna.
4. Układ narządów ruchu: bierny i czynny. Kości i ich połączenia: ogólna budowa kości i ich rola biologiczna. Szpik kostny. Budowa stawów i ich mechanika. Składowe szkieletu osiowego i szkieletu kończyn wraz z ich obręczami.
5. Czynny układ ruchu - układ mięśniowy człowieka. Ogólna budowa mięśni i ich narządów pomocniczych. Topograficzny podział mięśni. Mięśnie oddechowe.
6. Układ trawienny, budowa i funkcje. Topografia, budowa i czynność kolejnych składowych układu pokarmowego: jamy ustnej, przełyku, żołądka, jelit: cienkiego i grubego, dużych gruczołów trawiennych: wątroby i trzustki. Otrzewna jej znaczenie. Przestrzeń pozaotrzewnowa.
7. Układ moczowo –płciowy. Budowa nerek, dróg moczowych. Narządy płciowe.
8. Budowa i funkcje układu naczyniowego: krwionośnego i limfatycznego. Węzły chłonne, grasica, śledziona. Specyfika naczyń żylnych, tętniczych, włosowatych i limfatycznych.
9. Budowa serca, układ przewodzący, unaczynienie, unerwienie. Krążenie płodowe.
10. Budowa i funkcje układu oddechowego. Opłucna i jamy opłucnowe.
11. Układ nerwowy. Specyfika tkanki nerwowej, połączenia nerwowe, drogi nerwowe. Morfologia somatycznego i autonomicznego układu nerwowego. Ośrodki korowe, zwoje nerwowe. Układ komorowy mózgowia i rdzenia. Płyn mózgowo – rdzeniowy.
12. Układ dokrewny.
13. Układ narządów zmysłów.
14. Zróżnicowanie budowy anatomicznej zależne od wieku.

Ćwiczenia:

1. Układ bierny ruchu. Topografia, nazewnictwo, połączenia i zakresy ruchu w stawach układu kostnego. Umiejętność nazwania i zlokalizowania poszczególnych kości szkieletu ludzkiego. Miejsca narażone na złamania kości i zerwania więzadeł. Zakresy ruchu w stawach.
2. Układ czynny ruchu. Grupy czynnościowe mięśni w powiązaniu z poszczególnymi częściami ciała i stawami. Mięśnie głowy, szyi i tułowia. Mięśnie kończyn i obręczy miednicznej.
3. Układ krążenia. Krążenie duże i krążenie małe. Budowa serca. Znajomość czynności zastawek serca, krążenie wieńcowe, układ przewodzący serca. Lokalizacja elektrod w badaniu EKG. Krwiobieg mały. Unaczynienie ciała, przebieg i nazewnictwo głównych tętnic i naczyń żylnych. Zakres ukrwienia.
4. Układ chłonny – topografia składowych, duże naczynia chłonne.
5. Podział układu nerwowego. Pojęcia: neuron, zwój, splot. Ogólny podział mózgowia, ukształtowanie kory mózgowej, jądra podkorowe. Płaty kresomózgowia, bruzdy i zakręty. Ośrodki podwzgórza i pnia mózgu. Rdzeń kręgowy: budowa, nerwy rdzeniowe i sploty. Nerw przeponowy, pośrodkowy, promieniowy, łokciowy, udowy i kulszowy. Przykłady dróg domózgowych i odmózgowych. Opony, przestrzenie podoponowe. Układ nerwowy obwodowy, nerwy czaszkowe i rdzeniowe. Znajomość głównych splotów nerwowych i zakresu ich unerwienia. Układ nerwowy wegetatywny.
6. Budowa układu oddechowego, kolejność, topografia i budowa poszczególnych składowych. Zatoki przynosowe. Budowa płuc: płaty, segmenty, naczynia krwionośne, czynność. Opłucna i jej znaczenie.
7. Układ moczowy. Topografia składowych. Układ płciowy męski. Układ płciowy żeński. Dno miednicy.
8. Topografia składowych układu pokarmowego, czynność. Sąsiedztwo. Powierzchnie.
9. Topografia gruczołów dokrewnych, budowa narządów zmysłu.

Samokształcenie: Studiowanie literatury. Opracowanie wybranych okolic ciała w ujęciu przekrojowym – opisanie składowych w tym układu ruchu, unerwienia, unaczynienia.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Maciejewski R., Torres K. (red.) *Anatomia czynnościowa,* podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki, Czelej, Lublin 2007
Gołąb B., *Podstawy anatomii człowieka: podręcznik dla studentów*, PZWL, Warszawa 2008

Gwardjak T., Sokołowski B., *Anatomia człowieka – kompendium,* Ak. Wych. Fiz., Kraków 2012 Aleksandrowicz R., Ciszek B. *Mały atlas anatomiczny,* PZWL, Warszawa 2015	
Uzupełniająca: Krechowiecki A., Czerwiński F., *Zarys anatomii człowieka, PZWL, Warszawa 2009* Michajlik A., Ramortowski W*., Anatomia i fizjologia człowieka, PZWL, Warszawa 2009* Bochenek A., *Anatomia człowieka*, t. 1–5, PZWL, Warszawa 2010 Sokołowska – Pituchowa J.(red.), *Anatomia człowieka*, PZWL, Warszawa 2011	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Wykłady: egzamin w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01)** **Ćwiczenia:** ocena orientacji anatomii (na fantomach) (**P_W01, P_U01, P_U02, P_K01**); ocenianie ciągłe (pytania otwarte) (**P_W01, P_U01, P_U02, P_K01**);, min. dwa kolokwia (**P_W01,**) **Samokształcenie:** studiowanie literatury i przygotowanie opisu wybranej okolicy ciała w ujęciu przekrojowym.(**P_W01, P_U01, P_U02, P_K01)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady, ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Przygotowanie się do zajęć	5
Omawianie budowy człowieka na fantomach	5
Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu	5
Samokształcenie	
Opracowanie wybranych okolic ciała w ujęciu przekrojowym, opisanie składowych w tym układu ruchu, unerwienia, unaczynienia	10
Studiowanie literatury	10
Liczba godzin razem:	95
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Fizjologia I rok, semestr 1	P.MA.2.F
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Physiology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Podstawy biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 20	**3**
Samokształcenie: 20	

Cele przedmiotu

Poznanie zasad funkcjonowania poszczególnych narządów organizmu ludzkiego; zrozumienie podstaw przemian biochemicznych zachodzących w organizmie człowieka oraz kształtowanie logicznej interpretacji faktów i wyników wykonywanych doświadczeń z zakresu fizjologii człowieka.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna)	K.A.W1.
	P_W02 rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych oraz elektrofizjologicznych	K.A.W2.
	P_W03 charakteryzuje udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy	K.A.W3.
	P_W04 zna fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu	K.A.W4.
	P_W05 zna podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego	K.A.W5.
Umiejętności:	**P_U01** posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	K.A.U1.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Podstawy ogólne i komórkowe fizjologii. Charakterystyka i istota procesów fizjologicznych. Pojęcie homeostazy – środowisko wewnętrzne organizmu. Kontrola czynności układów. Fizjologia komórki: struktury komórkowe i ich funkcje. Budowa i funkcje błony komórkowej. Przekaźnictwo

nerwowo-mięśniowe – budowa płytki nerwowo-mięśniowej. Funkcje pnia mózgu, zwojów podstawy i móżdżku. Fizjologiczne podstawy wyższych czynności nerwowych: mowa, pamięć, uczenie. Podstawy hemodynamiki. Układ krążenia. Teoretyczne podstawy elektrokardiografii. Krew: homeostaza układu krwionośnego, krzepnięcie i fibrynoliza. Krążenie narządowe. Cechy tętniczego i żylnego zbiornika krwi. Krążenie w naczyniach włosowatych. Wymiana i transport gazów (tlenu, dwutlenku węgla). Podstawowe pojęcia mechaniki oddychania. Nerki, ich czynność. Nerkowy przepływ krwi; filtracja kłębuszkowa. Zagęszczanie i rozcieńczanie moczu. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i mechanizmy ich kompensacji. Fizjologia przewodu pokarmowego: czynność poszczególnych odcinków. Hormony: definicje, wydzielanie, funkcje. Charakterystyka fizyczna i chemiczna hormonów; mechanizmy działania hormonów. Mechanizmy kontroli hormonalnej (homeostaza, sprzężenie zwrotne, osie podwzgórzowe. Przemiana materii; jej składowe i regulacja. Fizjologiczne podstawy zasady zdrowego stylu życia.

Ćwiczenia: Podział i rodzaje receptorów. Czucie skórne, zapachów i smaku. Efektory – mechanizm skurczu mięśnia. Charakterystyka mięśni szkieletowych. Odruchy z rdzenia kręgowego. Odruchy kliniczne. Rodzaje snu i jego zaburzenia. Elektrokardiogram. Typy rytmów i zaburzenia przewodzenia. Krew i jej elementy morfotyczne. Zaburzenia homeostazy (patologie). Grupy krwi. Pomiary częstości skurczów serca i ciśnienia tętniczego w reakcji na zmiany pozycji ciała, wysiłek statyczny i dynamiczny. Omówienie praktycznego znaczenia otrzymanych wyników. Objętości oddechowe. Wentylacja oddechowa. Pojęcie klirensu i jego zastosowanie praktyczne**.** Układy buforowe i rola układu oddechowego w regulacji równowagi kwasowo-zasadowej. Bilans energetyczny organizmu. Ogólne zasady aktywności ruchowej. Osłuchiwanie klatki piersiowej.

Samokształcenie: Opracowanie programu rehabilitacyjnego obejmującego aktywność ruchową i zasady dietetyczne dla pacjenta chorego. Spirometria. Podstawowe mechanizmy regulujące czynność oddychania.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Borodulin-Nadzieja L., *Fizjologia człowieka* – podręcznik dla studentów licencjatów medycznych, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2005

Bartel H., *Embriologia medyczna.* Ilustrowany podręcznik dla studentów medycyny, PZWL, Warszawa 2009

Silbernagl S., Despopoulos A., *Ilustrowana fizjologia człowieka*, PZWL, Warszawa 2009

Traczyk Z., Trzebski A., *Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej,* PZWL, Warszawa 2015

Traczyk W., *Fizjologia człowieka w zarysie,* PZWL, Warszawa 2015

Uzupełniająca:

Górski J. (red.), *Fizjologiczne podstawy wysiłku fizycznego,* PZWL, Warszawa 2015

Konturek S. J. (red.), *Fizjologia człowieka.* Podręcznik dla studentów medycyny, Wydawnictwo Urban Elsevier & Partner, Wrocław 2010

Maśliński S., Ryżewski J. (red.), *Patofizjologia.* Podręcznik dla studentów medycyny, t. I–II, PZWL, Warszawa 2014

Michajlik A., Ramotowski W., *Anatomia i fizjologia człowieka*, PZWL, Warszawa 2013

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin pisemny; test; (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, , P_W05, P_U01)**

Ćwiczenia: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas realizacji ćwiczeń, obecność na zajęciach, aktywny udział w ćwiczeniach; pozytywne zaliczenie kolokwium cząstkowego i jednego kolokwium końcowego; forma opisowa; **P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_U01, P_K01**);

Samokształcenie: zaliczenie prac zaliczeniowych zleconych przez prowadzącego: ocena końcowa po przygotowaniu i omówieniu prezentacji multimedialnej; (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, W05 P_U01, P_K01**)

Nakład pracy studenta	Liczba godzin
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	50
Studiowanie literatury	5
Pomiar częstości skurczów i ciśnienia tętniczego	5

Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	10
Samokształcenie	
Opracowanie programu rehabilitacyjnego	20
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Patologia I rok, semestr 2	P.MA.3.P
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Pathology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 20; ćwiczenia: 20	**3**
Samokształcenie: 20	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest wyjaśnienie podstaw patofizjologii ogólnej i etiopatogenezy najważniejszych jednostek chorobowych ze zwróceniem szczególnej uwagi na ich patomechanizmy; ułatwienie holistycznego pojmowania zjawisk patologicznych, występujących w medycynie, poprzez zintegrowanie wiedzy z zakresu patofizjologii z wiadomościami nabytymi w czasie realizacji dyscyplin podstawowych i w trakcie zajęć klinicznych, a tym samym przygotowanie studenta do poznania i zrozumienia zjawisk czynnościowych, składających się na proces chorobowy oraz mechanizmów regulacyjnych i adaptacyjnych, wynikających z choroby.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** omawia podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu	K.A.W6.
	P_W02 omawia wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo – płciowego i układu nerwowego	K.A.W7.
	P_W03 omawia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne	K.A.W8.
Umiejętności:	**P_U01** łączy obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych	K.A.U2.
	P_U02 umie szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	K.A.U2.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Czynniki etiologiczne i patogeneza choroby. Czynność układów regulujących i integrujących w rozwoju choroby. Mechanizmy zachowania homeostazy. Patofizjologia homeostazy. Przyczyny i

patogeneza Następstw zmian: bilansu wodnego, sodowego i potasowego, osmolalności i objętości przedziału pozakomórkowego, przewodnienia i odwodnienia, objętości i osmolalności wnętrza komórki; metabolizm komórki: przewodnionej, odwodnionej, zmian izohydrii: kwasica, zasadowica. Mechanizm działania hormonów. Patofizjologia układu hormonalnego. Patogeneza następstw nieprawidłowej czynności hormonów nadmiernej lub niewystarczającej. Czynniki genetyczne w patogenezie chorób. Etiologia i patogeneza nieprawidłowego rozwoju komórek oraz różnicowania komórek, tkanek i narządów. Patogeneza choroby nowotworowej. Karcynogeny i karcynogeneza. Rozwój choroby nowotworowej. Hemostaza w patofizjologii. Etiologia i patogeneza nadkrzepliwości: zakrzepica tętnicza i zakrzepica żylna. Reakcje wolnorodnikowe w patogenezie chorób. Nadmierne tworzenie RFT/WRT i innych rodników. Niewystarczająca czynność procesów antyoksydacyjnych, patogeneza stresu oksydacyjnego. Czynniki odpornościowe w patogenezie chorób. Etiologia i patogeneza zmian strukturalnych i czynnościowych nieswoistych barier i procesów obronnych. Przyczyny oraz patogeneza następstw niewydolności swoistego układu odpornościowego. Patogeneza autoimmunizacji i autoagresji. Obronność organizmu a choroba nowotworowa. Patofizjologia układu sercowo-naczyniowego. Patofizjologia układu endokrynnego. Patofizjologia oddychania. Patofizjologia nerek. Czynniki krążeniowe, zapalne i toksyczne oraz choroby układowe, metaboliczne, nowotworowe i alergiczne w patogenezie chorób nerek. Patogeneza niewydolności nerek ostrej i przewlekłej. Hemopoeza. Etiologia, patogeneza oraz patogeneza następstw niedokrwistości, nadkrwistości, nadpłytkowości, małopłytkowości, nadmiaru i niewystarczających ilości leukocytów. Hipersplenizm i czynnościowa niewydolność śledziony. Zmiany ilościowe i jakościowe białek osocza. Układ trawienny. Etiologia, patogeneza oraz patogeneza następstw: nieprawidłowej czynności przewodu pokarmowego, czynności trzustki, nieprawidłowej czynności wątroby, w zakresie: detoksyfikacji i wydalania, syntez, magazynowania, tworzenia i wydzielania żółci. Patogeneza żółtaczki, następstwa hiperbilirubinemii.

Ćwiczenia: Interpretacja rozwoju ogniw patogenetycznych na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym, narządowym i układowym. Etiologia i patogeneza nieprawidłowej czynności hormonów (nadmiernej lub niewystarczającej). Patogeneza następstw klinicznych zakrzepicy. Patogenetyczne podstawy zapobiegania i terapii zakrzepicy tętniczej bądź żylnej. Etiologia i patogeneza skazy krwotocznej: naczyniowej, płytkowej, osoczowej, naczyniowo-płytkowo-osoczowej. Patogeneza następstw klinicznych skazy. Patogenetyczna zasadność zapobiegania i terapii krwotoczności. Zapalenie jako nieswoista reakcja obronna bądź patogenna: miejscowa – bodźce zapaleniotwórcze, komórki i tkanki uczestniczące, kaskady: mediatorów, cytokin, RFT/WRT, włączanie swoistych procesów obronnych oraz ogólnoustrojowa – kompleksowa reakcja ostrej fazy; patogeneza gorączki, dysproteinemii, leukocytozy, nadpłytkowości oraz zmian innych hematologicznych i niehematologicznych. Składniki reakcji ostrej fazy w patogenezie chorób. Choroba alergiczna jako następstwo nieprawidłowej reakcji zapalnej, z udziałem przeciwciał bądź uczulonych limfocytów. Patogenetyczne podstawy zaszeregowania choroby alergicznej. Patogeneza niektórych chorób anafilaktycznych dychawicy oskrzelowej, wstrząsu anafilaktycznego, będących następstwem reakcji cytotoksycznej i cytolitycznej poprzetoczeniowej, niezgodnej w układach AB0 / anty AB0, konfliktów serologicznych Rh/anty Rh, powodowanych przez kompleksy patogenne, choroby posurowiczej, rozwijających się z udziałem uczulonych limfocytów, nietolerancji przeszczepu. Rodzaje i patogeneza nadciśnienia tętniczego krwi oraz patogeneza następstw nadciśnienia tętniczego krwi. Etiologia i patogeneza miażdżycy. Patogeneza następstw miażdżycy. Etiologia i patogeneza procesów prowadzących do: hiperwentylacji pęcherzykowej; hipowentylacji pęcherzykowej; patogeneza; zmian w błonie dyfuzyjnej, czynności i strukturze surfaktantu, pneumocytów, mikrokrążenia czynnościowego, fibroblastów i składników macierzy między-komórkowej, proteaz. Następstwa niewydolności pozaoddechowej czynności płuca. Etiologia i patogeneza niedotlenienia: rodzaje niedotlenienia, następstwa niedotlenienia. Przyczyny i następstwa porażenia kompleksu neuronów oddechowych. Patogeneza zespołów ostrej niewydolności oddechowej (ARDS). Patogeneza duszności i sinicy jako następstw niewydolności: układu sercowo–naczyniowego, narządu oddechowego. Patogeneza następstw niewydolności nerek w zakresie: regulacji i utrzymania homeostazy: kwasica metaboliczna, przewodnienia, odwodnienia, czynności wydalniczej – toksyny mocznicowe; patogenność mocznika, wewnątrzwydzielniczej; patogeneza – hipokalcemii i ujemnego bilansu wapniowego, niedokrwistości, regulacji ciśnienia krwi – patogeneza nadciśnienia tętniczego krwi, patogeneza innych następstw niewydolności nerek. Zespoły nerczycowe.

Samokształcenie: Przygotowanie prezentacji na jeden z wybranych tematów.

Zalecana literatura

Podstawowa:
Zahorska-Markiewicz B., Małecka-Tendera E., *Patofizjologia kliniczna. Podręcznik dla studentów medycyny*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2009
Maśliński S., Ryżewski J., *Patofizjologia. Podręcznik dla studentów medycyny*, t. I–II, PZWL, Warszawa 2012

Uzupełniająca:
Thor P., *Podstawy patofizjologii człowieka*, Vesalius, Kraków 2007

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin pisemny; testy

1. Zdefiniowanie podstawowych pojęć z zakresu patologii ogólnej, w tym zaburzeń w krążeniu, zmian wstecznych, zmian postępowych, zapaleń nowotworów **(P_W01)**
2. Opisanie wybranych zagadnień z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, trawiennego, moczowo-płciowego i nerwowego **(P_W02)**
3. Wyszczególnienie i opisanie czynników chorobotwórczych zewnętrznych i wewnętrznych, modyfikowalnych i niemodyfikowalnych **(P_W03)**

Ćwiczenia: dwa kolokwia pisemne, dyskusja na zajęciach:

1. Opis zmian w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy **(P_U01)**
2. Wykazanie powiązań obrazów uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych **(P_U02)**

Pozytywne zaliczenie kolokwiów jest wymogiem przystąpienia do egzaminu

Samokształcenie:
Przygotowanie prezentacji i dyskusji na wybrany temat **(P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	40
Przygotowanie się do kolokwiów	10
Przygotowanie się do zaliczenia	10
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie prezentacji i dyskusji	10
Liczba godzin razem:	80
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Genetyka I rok, semestr 1	P.MA.4.G
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Genetics	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	Obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia	**Wymagania wstępne**	
	Brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 20	**2**
Samokształcenie: 20	

Cele przedmiotu

Studenci zapoznają się z wiedzą z zakresu podstaw genetyki, embriologii. Umiejętność zrozumienia patogenezy najczęstszych chorób genetycznych i wad wrodzonych; analizowanie problemów zdrowotnych, społecznych i etycznych, które wynikają z zastosowania metod inżynierii genetycznej w medycynie. Poznanie zasad dziedziczenia cech człowieka i mechanizmów rozwoju anomalii. Sposoby diagnostyki chorób genetycznych. Formy poradnictwa genetycznego

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** omawia uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh **P_W02** zna problematykę chorób uwarunkowanych genetyczne **P_W03** opisuje budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy **P_W04** wymienia zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej	K.A.W9. K.A W10. K.A.W11. K.A.W12.
Umiejętności:	**P_U01** szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych **P_U02** wykorzystuje wiedzę na temat chorób uwarunkowanych genetycznie w profilaktyce chorób	K.A.U3. K.A.U4.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Genetyka jako główna dziedzina biologii. 2. Podział komórki, cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza; genetyczne podstawy

transformacji nowotworowej. Terapia komórkowa, terapia genowa i celowana. 3. Chromosomy. Biochemiczna struktura kwasów RNA i DNA Transkrypcja i translacja informacji. Regulacja ekspresji genów u Prokariota i Eukariota oraz replikacja genomu. Replikacja. Struktura genów i genomu 5. Metody diagnostyczne laboratoryjnej genetyki medycznej – metody molekularne, cytogenetyczne i cytomorfologiczne. Interpretacja wyników badań genetycznych. 6. Rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej genetyki medycznej. 7. Zasady poradnictwa genetycznego, planowanie badań i konsultacji specjalistycznych. Porada genetyczna. 8. Choroby genetyczne: jednogenowe, chromosomowe, wielogenowe i mitochondrialne człowieka – klasyfikacje, patogeneza, diagnostyka, terapia, profilaktyka. 9. Uwarunkowania genetyczne najczęstszych, powszechnych chorób dzieci i dorosłych 10. Genetyczna determinacji płci człowieka i znaczenie kliniczne. Ryzyko genetyczne i prognoza, podstawy genetyki populacyjnej, zasady analizy rodowodów

Ćwiczenia: 1. Mitoza i mejoza. Chromosomy politeniczne w śliniankach larwy *Drosophila sp.* i *Chironomus sp.* Chromosomy myszy *Mus sp.* i człowieka *Homo sapiens.* Płeć chromatynowa człowieka żeńska i męska. 2. Rodowody niektórych cech człowieka - analiza drzewa genealogicznego i oznaczenie genotypów. Wybrane cechy chorobowe człowieka dziedziczące się monogenowo (mikrosferocytoza, anemia sierpowata, fenyloketonuria, alkaptonuria). Wykrywanie antygenów układu ABO i Rh. 3. Aneuploidia chromosomów (zespół Turnera, Klinefeltera, Downa, 47, XXX, 47, XYY). Wykonanie własnego morfogramu. Aberracje chromosomowe w komórkach nowotworowych. Mutacje struktury autosomów (zespół „cri du chat"). Mutacje genowe (mutanty *Drosophila sp*.). 4. Sprzężenie gonosomalne (wykrywanie zaburzeń widzenia barw za pomocą tabli pseudoizochromatycznych Ishihary, obrazy przedmiotów widziane przez daltonistów, rodowód hemofilii). Rozkład częstości zdarzeń przypadkowych - krzywa rozkładu kulek w aparacie Galtona. Badanie cech poligenowych ilościowych w populacji człowieka (pomiar długości i szerokości własnej głowy; obliczanie wskaźnika szerokościowo-długościowego własnej głowy; pomiar pojemności czaszki *Homo sapiens* metodą Broca; obliczanie pojemności własnej głowy metodą Lee Pearsona). Obliczanie powierzchni własnego ciała. Obliczanie wskaźnika Rohrera. 5. Badanie cechy poligenowej ilościowej w populacji człowieka - zdolności umysłowe. Dermatoglify opuszek palców człowieka (typy wzorów linii papilarnych dłoni człowieka, własny daktylogram, przykłady zaburzeń dermatoglificznych w różnych zespołach chorobowych). Genetyczne podstawy transplantacji (dziedziczenie składu antygenowego układu HLA, przykłady istotnych statystycznie korelacji między antygenami HLA a określonymi chorobami). Drzewo rodowe rodziny z cukrzycą typu 1. 6. Częstość niektórych alleli w populacji człowieka warunkujących cechy allelomorficzne autosomowe, recesywnych sprzężonych z płcią. Dryf genetyczny - analiza na modelu.

Samokształcenie: Rozwiązywanie zadań genetycznych, analiza rodowodów.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Drewa G., Ferenc T., *Genetyka medyczna*. *Podręcznik dla studentów*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011

Kurnatowski P., Kurnatowska A.J., Wójcik A. *Wybrane zagadnienia z genetyki wraz z zadaniami,* Wydawnictwo PWSZ, Wałbrzych 2018

Latos-Bieleńska A., *Genetyka medyczna*, PZWL, Warszawa 2014

Uzupełniająca:

Węgleński P., *Genetyka molekularna*, PWN, Warszawa 2012

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie testowej, w ogólnej skali student otrzymuje 50 pkt., uzyskanie 30 punktów = ocena pozytywna, poniżej ocena niedostateczna (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04**)

Ćwiczenia: ocenianie ciągłe (pytania otwarte) (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_U01, P_U02, P_K01**), test jednokrotnego wyboru: min. 60% odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_U01, P_U02**)

Samokształcenie: zadania lub esej na zadany temat (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04 P_U02, P_K01, P_K01)**

Nakład pracy studenta	Liczba godzin
Wykłady, ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	50

Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie projektu	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Samokształcenie	
Przygotowanie eseju	10
Studiowanie literatury	10
Liczba godzin razem:	85
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Biochemia i biofizyka I rok, semestr 1	P.MA.5.B.I.B.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Biochemistry and Biophysics	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Znajomość materiału z przedmiotów fizyka i chemia na poziomie szkoły średniej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 20	**2**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu

Celem wykładów i ćwiczeń laboratoryjnych jest zaznajomienie studentów z podstawowymi prawami chemicznymi i fizycznymi do opisu procesów zachodzących w organizmach żywych pod wpływem działania zewnętrznych czynników fizycznych. Student zapoznaje się z klasyfikacją nieorganicznych i organicznych związków chemicznych wykorzystywanych w farmakologii i medycynie oraz z podstawowymi obliczeniami chemicznymi. W czasie ćwiczeń laboratoryjnych student nabywa umiejętności samodzielnego przeprowadzania pomiarów oraz opracowywania i wnioskowania diagnostycznego potrzebnego w praktyce klinicznej

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)	K.A.W13.
	P_W02 omawia witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych	K.A.W14.
	P_W03 omawia mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie	K.A.W15.
	P_W04 rozumie wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące	K.A.W16.
Umiejętności:	**P_U01** współuczestniczy w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki	K.A.U5.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i	K.S.1.3.7.

	potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady: 1. Budowa i rola makrocząsteczek występujących w organizmie. Makro- i mikropierwiastki, budowa i metabolizm aminokwasów. Białka. Kwasy nukleinowe. 2. Mechanizmy regulujące podstawowe szlaki anaboliczne i kataboliczne. Enzymy jako biokatalizatory. Koenzymy. Witaminy. Hormony. Cykl Krebsa i łańcuch oddechowy. 3. Metabolizm węglowodanów. 4. Metabolizm lipidów. 5. Zarys biochemii tkanek i narządów. 6. Biofizyka zmysłu słuchu (fizykochemiczne działanie zmysłu słuchu). 7. Biofizyka zmysłu wzroku (fizykochemiczne działanie zmysłu wzroku). 8. Wpływ przeciążeń na organizm człowieka. 9. Wpływ temperatury na funkcjonowanie organizmu człowieka. 10. Hiperbaria i hipobaria- mechanizm działania i wpływ na organizm człowieka. 11. Działanie pól elektromagnetycznych na organizm człowieka. 12. Promieniowanie jonizujące i jego wpływ na ludzki organizm. Podstawy dozymetrii.

Ćwiczenia laboratoryjne: 1. Budowa i rola aminokwasów. Peptydy i białka. Reakcje charakterystyczne aminokwasów, denaturacja białka. 2. Węglowodany i reakcje charakterystyczne węglowodanów. 3. Lipidy, reakcje charakterystyczne i właściwości fizykochemiczne lipidów. 4. Wykrywanie fizjologicznych i patologicznych składników moczu. 5. Spektrofotometryczna charakterystyka związków organicznych. Wyznaczanie stężenia roztworu na podstawie prawa Lamberta-Beera. 6. Bufory i fizjologiczne pH. 7. Podstawy diagnostyki ultradźwiękowej. 8. Oddziaływanie promieniowania mikrofalowego na organizm żywy.

Samokształcenie: studiowanie literatury wykorzystywanej podczas ćwiczeń laboratoryjnych oraz problematyki medycznej związanej z zawodem pielęgniarki/rza

Zalecana literatura

Podstawowa:

Pasternak K., *Biochemia – podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich*, PZWL, Warszawa 2013

Kączkowski J. (red.) *Podstawy Biochemii*, Wyd. Naukowo-Techniczne, wydanie 14 – te uzupełnione Warszawa 2004

Cooper A., *Chemia biofizyczna,* PWN, Warszawa 2010

Bańkowski E., *Biochemia*, Podręcznik dla studentów uczelni medycznych, Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2016

Hames B.D., Hooper N. M., *Biochemia – krótkie wykłady,* wyd. 3, PWN, Warszawa 2019

Uzupełniająca:

Jóźwiak J., Bartosz G. (red.), *Biofizyka. Wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami*, PWN, Warszawa 2012

Piwowar A., (red.) *Biochemia Laboratoryjna*, Podręcznik dla studentów Analityki Medycznej, Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN im. S. Kulczyńskiego, Sp. z o.o., 2011

Polanowski A.(red), *Laboratorium z Biochemii* dla studentów Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska, Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2007

Kłyszejko – Stefanowicz L., *Ćwiczenia z Biochemii*, PWN, Warszawa 2019

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: Pisemne kolokwium zaliczeniowe (test) z treści omówionych w trakcie wykładów (**P_W01, P_W02, P_W03 P_W04,**)

Ćwiczenia: Obecność na ćwiczeniach, kolokwia ustne, raporty z przeprowadzonych ćwiczeń laboratoryjnych (**P_U01, P_K01**)

Samokształcenie: studiowanie literatury (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia/laboratoria/seminaria	
Zajęcia dydaktyczne	50
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie doświadczenia z zakresu biochemii i biofizyki- prezentacja i interpretacja wyników- wypowiedź ustna)	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Samokształcenie	

Studiowanie literatury	10
Liczba godzin razem:	**75**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Mikrobiologia i parazytologia I rok, semestr 2	P.MA.6.M.I.P.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Microbiology and Parazytology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 20	**2**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu

Zapoznanie z ogólną charakterystyką wirusów, bakterii, grzybów i pasożytów czynników etiologicznych chorób człowieka; poznanie zasad postępowania wobec pacjenta z zakażeniem wirusowym, bakteryjnym, grzybiczym i zarażeniem pasożytniczym w zakresie planowania działań przeciw epidemiologicznych oraz edukacyjnych w wybranych zakażeniach i zarażeniach.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka **P_W02** zna podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej	K.A.W17. K.A.W18.
Umiejętności:	**P_U01** rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych	K.A.U6.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Podstawy wirusologii, bakteriologii, mykologii i parazytologii. 2. Systematyka drobnoustrojów chorobotwórczych. 3. Elementy immunologii. 4. Uodpornienie czynne i bierne człowieka. 5. Mechanizm alergii i autoagresji. 6. Morfologia i fizjologia drobnoustrojów chorobotwórczych dla człowieka. 7. Mikroflora ciała ludzkiego i otoczenia. 8. Zakażenia wirusowe, bakteryjne dróg oddechowych, przewodu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, skóry i układu nerwowego. 9. Grzyby chorobotwórcze dla człowieka. 10. Diagnostyka mikrobiologiczna.
11. Drobnoustroje wywołujące choroby odzwierzęce. 12. Zakażenia szpitalne.

Ćwiczenia:

Przepisy BHP i organizacja pracy, wyposażenie laboratorium mikrobiologicznego; mikroskop mikroskopowanie; sporządzanie preparatów mikrobiologicznych; hodowle mikrobiologiczne:

podstawowe typy podłóż i ich zastosowanie w badaniach mikrobiologicznych; wysiew materiału mikrobiologicznego na podłoża stałe, wpływ czynników fizycznych i chemicznych na wyizolowane drobnoustroje, sterylizacja i dezynfekcja.
Definicja pasożytnictwa i podstawowa terminologia parazytologiczna. Drogi i mechanizmy wnikania pasożyta do żywiciela. Wpływ zachowań człowieka na szerzenie się chorób pasożytniczych. Charakterystyka najczęstszych pasożytów i parazytoz układu pokarmowego, krwi, tkanek, narządów oraz skóry. Przegląd systematyczny pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych człowieka (tasiemce, nicienie, przywry, pasożyty zewnętrzne), patogeneza, profilaktyka.
Samokształcenie: studiowanie literatury wykorzystywanej na ćwiczeniach i podczas przygotowywania eseju.

Zalecana literatura

Podstawowa:
Błaszkowska J., Ferenc T., Kurnatowski P. (red), *Zarys parazytologii medycznej*. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2017
Kurnatowska A., Kurnatowski P., *Mykologia medyczna*. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2018
Heczko P., Wróblewska M., Pietrzyk A., *Mikrobiologia lekarska,* PZWL, Warszawa, 2016
Baumann-Popczyk A., Sadkowska-Todys M., Zieliński A., *Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka*, Wydawnictwo Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2014
Heczko P. B., *Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych*, PZWL, Warszawa 2006

Uzupełniająca:
Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi
http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180000151
Mrożek-Budzyń D., *Wakcynologia praktyczna*, Wydawnictwo Alfa Media Press, Bielsko-Biała 2015

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie z oceną; test jednokrotnego wyboru;(**P_W01, P_W02, P_U01, P_K01);**
Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach, sporządzenia wymaganych sprawozdań z zajęć oraz zaliczenia dwóch kolokwiów pisemnych (**P_W01, P_W02, P_U01, P_K01.**)
Samokształcenie: studiowanie literatury przedmiotowej (**P_W01, P_W02, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	50
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Liczba godzin razem:	**75**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Farmakologia II rok, semestr 3	P.MA.7.F
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Pharmacology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30, ćwiczenia: 20	**3**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu

Celem kształcenia nabycie przez studenta wiedzy o postaciach leków do użytku zewnętrznego i wewnętrznego, ich dawkowania, oraz sposobach wprowadzania do organizmu. Student zapozna się z zagadnieniami farmakokinetyki i farmakodynamiki leków

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** Charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne	K.A.W19.
	P_W02 Omawia podstawowe zasady farmakoterapii	K.A.W20.
	P_W03 Omawia poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania	K.A.W21.
	P_W04 Omawia wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	K.A.W22.
	P_W05 Omawia i zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji	K.A.W23.
	i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków	K.A.W24.
	P_W06 Zna zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich	
	P_W07 Zna zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi	K.A.W25.
Umiejętności:	**P_U01** Potrafi posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	K.A.U8.
	P_U02 Potrafi wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	K.A.U9.
	P_U03 Potrafi przygotować zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza	K.A.U10.

Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Farmakologia ogólna. 2**.** Podstawy farmakokinetyki, farmakodynamiki, farmakogenetyki i farmakoekonomiki. 3. Leki stosowane podczas resuscytacji. 4. Farmakologia układu autonomicznego. 5. Leki stosowane w schorzeniach ośrodkowego układu nerwowego. 6. Współczesna farmakoterapia bólu. 7. Leki wpływające na zakończenia czuciowe i ruchowe. 8. Farmakologia wieku rozwojowego. 9. Leki stosowane w schorzeniach układu krążenia. 10. Farmakologia krwi i układu krwiotwórczego. 11. Farmakologia układu oddechowego. 12. Leki modulujące czynność przewodu pokarmowego. 13. Antybiotykoterapia. 14. Farmakoterapia zakażeń grzybiczych, wirusowych i inwazji pasożytniczych. 15. Farmakologia układów hormonalnych. Leczenie hormonalne w różnych fazach życia kobiety. 16. Farmakologia układu immunologicznego, leki przeciwnowotworowe. 17. Bezpieczeństwo farmakoterapii. 18. Źródła informacji o lekach, postacie leków. Rodzaje dawek, dawki dla dzieci. 19. Drogi podawania i wydalania leków. 20. Surowice i szczepionki, reakcje alergiczne, próby uczuleniowe.

Ćwiczenia: Nabycie umiejętności rozpoznawania grupy leków stosowanych w schorzeniach różnych układów. Omówione zostaną działania lecznicze, niepożądane i toksyczne oraz działanie używek i środków odurzających.

Samokształcenie: przygotowanie prezentacji na temat: Zasady zapisywania leków gotowych i magistralnych, elementy recepty

Zalecana literatura

Podstawowa:

Lullman H., *Ilustrowane kompendium farmakologii Lullmanna,* Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008
Rajtar-Cynke G.(red.), *,,Farmakologia ''* – PZWL, Lublin 2015, wyd.3
Schmid B., Strub P., Studer A. (red.), *Farmakologia dla zawodów pielęgniarskich*, MedPharm, Wrocław 2013

Uzupełniająca:

Janiec W., ,, *Kompendium farmakologii ''* – PZWL, Warszawa 2016, wyd.4
Orzechowska-Juzwenko K., *Farmakologia kliniczna. Znaczenie w praktyce medycznej*, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2012
Korbut R. (red.), *Farmakologia*, PZWL, Warszawa 2017, wyd. 2
Kostowski W., Herman Z. (red.) *Farmakologia. Podstawy farmakoterapii*, t. 1–2, PZWL, Warszawa 2014

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie odpowiedzi ustnej: 5 pytań, w tym dwa typowo problematyczne, wymagania zdania przedmiotu przedstawione na pierwszych zajęciach, każde pytanie oszacowane punktowo w skali O-1 **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07, P_U01, P_U02, P_U03, P_K01)**

Ćwiczenia: rozpoznawanie grupy leków (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07, P_U01, P_U02, P_U03)**

Samokształcenie: przygotowanie prezentacji na zadany temat **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07, P_U01, P_U02, P_U03, P_K01**)

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	50
Prezentacja wyników opracowań	15
Przygotowanie się do egzaminu	15
Samokształcenie:	
Przygotowanie prezentacji	5
Studiowanie literatury	5
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**

Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Radiologia II rok, semestr 3	P.MA.8.R
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł A: Nauki podstawowe Module A: Basic Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Radiology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z podstawy anatomii i fizjologii	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30	**2**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie z nowoczesnymi technikami obrazowania, ich zastosowaniem oraz nabycie umiejętności ich praktycznego wykorzystania w pracy zawodowej.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** Zna metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej	K.A.W26.
Umiejętności:	**P_U01** Potrafi stosować zasady ochrony radiologicznej	K.A.U11.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Diagnostyka obrazowa. Diagnostyka radiologiczna – rodzaje, wskazania do badań radiologicznych. Badania obrazowe wykonywane z wykorzystaniem promieniowania rentgenowskiego, ultradźwięków, jądrowego rezonansu magnetycznego, pierwiastków promieniotwórczych. Środki kontrastowe wykorzystywane w diagnostyce obrazowej- rodzaje, sposoby podawania, powikłania, postępowanie w przypadku wystąpienia skutków. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym po zabiegach z zakresu radiologii zabiegowej. Radioterapia – rodzaje, wskazania, prowadzenie naświetlań, opieka nad chorym podczas i po radioterapii. Radioterapia – powikłania radioterapii, postępowanie z chorym po radioterapii. Środki kontrastowe wykorzystywane w diagnostyce obrazowej- rodzaje, sposoby, podawania, powikłania, postępowanie w przypadku wystąpienia skutków ubocznych. Radioterapia – powikłania radioterapii, postępowanie z chorym po radioterapii. Ochrona radiologiczna.

Samokształcenie: studiowanie literatury przedmiotowej wskazanej przez prowadzącego

Zalecana literatura

Podstawowa:

Bates J. A., *Ultrasonografia jamy brzusznej,* Edra Urban & Partner, Warszawa 2012
Brant W. E., Helms C. A., *Podstawy diagnostyki radiologicznej,* t. 1–4, medipage, Warszawa 2008
Daniel B., Pruszyński B., *Anatomia radiologiczna: Rtg, TK, MR, USG, SC*, PZWL, Warszawa 2011

Dziukowa J. Wesołowska E., *Mammografia w diagnostyce raka sutka,* medipage, Warszawa 2006
Nigel R., de Lance G., Berman G., *Radiologia w stanach nagłych*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007
Palmer P.E.S., *Diagnostyka ultrasonograficzna,* PZWL, Warszawa 2002
Pruszyński B. (red.), *Radiologia*: *diagnostyka obrazowa Rtg, TK, USG, MR i medycyna nuklearna*, , Warszawa 2011
Pruszyński B. (red.), *Diagnostyka obrazowa. Podstawy teoretyczne i metodyka badań,* PZWL, Warszawa 2013
Prokop M., *Spiralna i wielorzędowa tomografia komputerowa człowieka*, medipage, Warszawa 2010

Uzupełniająca:

Greenspan A., *Diagnostyka obrazowa w ortopedii dla lekarza praktyka,* medipage, Warszawa 2011
Marchiori D.M., *Radiologia kliniczna*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002
Schelvan CH., Copeman A., Young J., *Radiologia pediatryczna*, PZWL, Warszawa 2004

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie pisemne – pytania otwarte:

1. Opisz podstawowe, nieinwazyjne i inwazyjne metody obrazowania **(P_W01,)**
2. Podaj podstawy fizycznych i aparaturowych nowoczesnych technik obrazowania- RTG, TK **(P_W01,)**
3. Podaj podstawy fizycznych i aparaturowych nowoczesnych technik obrazowania- USG, MR **(P_W01,)**
4. Wyjaśnij, na czym polega ochrona radiologiczna pacjenta **(P_W01, P_U01)**
5. Wyjaśnij, na czym polega ochrona radiologiczna personelu **(P_W01, P_U01)**
6. Wymień i opisz standardy i procedury obowiązujące w zakładach diagnostyki obrazowej **(P_W01, P_U01)**
7. Wymień środki cieniujące stosowane w diagnostyce obrazowej- rodzaje, wskazania i przeciwwskazania do stosowania **(P_W01, P_U01)**
8. Wymień wskazania do badań obrazowych w warunkach ambulatoryjnych oraz szpitalnych **(P_W01, P_U01)**
9. Diagnostyka obrazowa w stanach nagłych **(P_W01, P_U01)**
10. Rola i znaczenie radiologii zabiegowej w diagnostyce i leczeniu schorzeń narządów i układów **(P_W01, P_U01)**

Samokształcenie: wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej **(P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

Moduł B. Nauki społeczne i humanistyczne

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Psychologia I rok, semestr 1	P.MB.9.P
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Psychology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 20	**2**
Samokształcenie: 15	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przybliżenie studentom problematyki zdrowia i choroby w aspekcie psychologicznym oraz konsekwencji stanu choroby na funkcjonowanie jednostki i jej systemu rodzinnego. Wiedza z zakresu psychologii pozwoli na szerszą diagnozę pacjenta nie tylko w zakresie zdrowia somatycznego, ale też psychicznego, a co za tym idzie na lepszy dobór metod leczenia i pielęgnacji tej osoby

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** student zna psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone	K.B.W1.
	P_W02 omawia problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	K.B.W2.
	P_W03 wymienia etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości	K.B.W3.
	P_W04 różnicuje pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe	K.B.W4.
	P_W05 charakteryzuje istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej	K.B.W5.
	P_W06 zna techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	K.B.W6.
Umiejętności:	**P_U01** potrafi rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	K.B.U1.
	P_U02 ocenia wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka	K.B.U2.
	P_U03 potrafi oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej	K.B.U3.

	P_U04 potrafi identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się **P_U05** wykorzystuje techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej **P_U06** potrafi tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki **P_U07** potrafi wskazać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne **P_U08** stosuje mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	K.B.U4. K.B.U5. K.B.U6. K.B.U7. K.B.U8.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Przedmiot, podstawowe koncepcje i pojęcia psychologii. Pojęcie normy i patologii, zdrowia i choroby (klasyfikacja zaburzeń w psychologii). Etapy i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka. Pojęcie osobowości i jej zaburzenia. Procesy poznawcze i zagadnienia psychologii emocji i motywacji. Psychologia zdrowia. Stres i sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny i psychiczny człowieka. Postawy ludzkie, proces ich kształtowania i zmiany. Komunikacja, przekazywanie informacji/umiejętność aktywnego słuchania.

Ćwiczenia: Techniki komunikacji werbalnej, niewerbalnej i para werbalnej w opiece zdrowotnej. Błędy i bariery w procesie komunikowania się. Empatia w procesie komunikacji pielęgniarka/ratownik – pacjent oraz pielęgniarka/ratownik – personel medyczny. Elementy psychologii pracy i czasu wolnego: Zespół wypalenia zawodowego. Techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji.

Samokształcenie: studiowanie literatury i przygotowanie do symulacji rozmowy z pacjentem i rodziną pacjenta

Zalecana literatura

Podstawowa:

Strelau J., *Psychologia. Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii*, t. 1, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2000

Strelau J., *Psychologia. Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna*, t. 2, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004

Strelau J., *Psychologia. Podręcznik akademicki. Jednostka w społeczeństwie i elementy psychologii stosowanej*, t. 3, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005

Heszen, I., Sęk, H., *Psychologia zdrowia,* PWN, Warszawa 2007

Uzupełniająca:

Crisp R.J.,Turner R.N. Psychologia społeczna, PWN, Warszawa 2019

Trempała J. (red.), *Psychologia rozwoju człowieka*, t. 2: *Charakterystyka okresów życia człowieka,* PWN, Warszawa 2014

Maslow A., *W stronę psychologii istnienia,* Rebis Dom Wydawniczy, Warszawa 2004

Harwas-Napierała B., Trempała J., *Psychologia rozwoju człowieka*, t. 3: *Rozwój funkcji psychicznych,* PWN, Warszawa 2014

Aronson, E., *Człowiek istota społeczna*, PWN, Warszawa 2009

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę pisemne: test wielokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna **(P_W01, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_U06)**

Ćwiczenia: referat i dyskusja nad referatami do ćwiczeń **(P_W02, P_W04,P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08)** prezentacja: przedstawienie (w parach) scenek sytuacyjnych, symulujących rozmowy z pacjentem/rodziną pacjenta **(P_U04, P_U05, P_U07, P_U08, P_K01, P_K02)** **Samokształcenie:** studiowanie literatury przedmiotowej oraz przygotowanie na jej podstawie (w parach) scenek sytuacyjnych, symulujących rozmowy z pacjentem/rodziną pacjenta **(P_U04, P_U05, P_U07, P_U08, K01, P_K02)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	50
Przygotowanie referatu	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie prezentacji (scenki symulacyjnej)	5
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Socjologia I rok, semestr 1	P.MB.10.S
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Sociology	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Podstawowa wiedza z zakresu nauk społecznych	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 20	**2**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu

C1: Student uzyskuje wiedzę w zakresie podstawowych pojęć socjologii oraz elementów socjologii medycyny. Identyfikuje i charakteryzuje procesy socjalizacyjne, cechy środowisk społecznych (rodzina, rówieśnicy, grupy zawodowe) i ich oddziaływanie na zachowania jednostek i grup .

C2: Rozpoznaje podstawowe czynniki socjologiczne, psycho-społeczne, determinujące zachowania w sytuacjach kryzysowych i patologii życia społecznego.

C3: Student zna i stosuje podstawowe metody i techniki badań do diagnozowania/rozpoznawania sytuacji społecznych; zna uwarunkowania i stosuje poznane techniki komunikacji społecznej.

C4: Student kształtuje postawy zrozumienia, wrażliwości i otwartości na problemy społeczne.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** omawia pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu	K.B.W7.
	P_W02 omawia wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych	K.B.W8.
	P_W03 charakteryzuje zakres interakcji społecznej i procesu socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	K.B.W9.
	P_W04 definiuje pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	K.B.W10.
	P_W05 definiuje i interpretuje zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć	K.B.W11.
Umiejętności:	**P_U01** potrafi proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży	K.B.U9.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.

	P_K02 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady :

1. Socjologia - podstawowe pojęcia : socjalizacja, grupy społeczne, więź społeczna, instytucje, społeczności, populacja.
2. Podstawowe teorie socjalizacji- uwarunkowania i prawidłowości psychospołecznego rozwoju jednostki w kontekście wybranych teorii rozwoju jednostki.
3. Role społeczne, kształtowanie tożsamości społecznej jednostki.
4. Podstawowe środowiska socjalizacji (rodzina, szkoła, instytucje, grupy rówieśnicze) i ich wpływ na kształtowanie zachowań społecznych.
5. Patologiczne zachowania społeczne - przyczyny, diagnozowanie, konsekwencje.
6. Patologie organizacyjne : mobbing, systemy autorytarne.
7. Stereotypy i uprzedzenia.
8. Komunikacja społecza - zasady, warunki skutecznej komunikacji; grupy społeczne w komunikacji, komunikacja w instytucjach.

Ćwiczenia:

1. Diagnozowanie postaw społecznych wobec zdrowia.
2. Społeczne uwarunkowania roli zawodowej w zawodach medycznych.
3. Funkcjonowanie instytucji medycznych : funkcjonalność i dysfunkcjonalność- analiza na przykładach.
4. Badania socjometryczne w diagnozowaniu grup społecznych i sytuacji zawodowych.
5. Narzędzia wpływu społecznego i ich praktyczne wykorzystanie ; narzędzia do badań społecznych.
6. Komunikacja w zawodach medycznych .

Samokształcenie: praca pisemna- proste badanie socjometryczne i opis

Zalecana literatura

1. P. Sztompka, Socjologia, Wydaw. Znak, 2007.
2. K.J.Tillmann, Teorie socjalizacji. Społeczność, instytucja, upodmiotowienie, PWN, Warszawa 2006.
3. J.H.Turner, Struktura teorii socjologicznej, PWN, Warszawa 2012.
4. A. Ostrowska(red.) Socjologia medycyny. Wydaw. IFiS PAN, Warszawa 2010

Uzupełniająca:

1. K.Adams, G.J.Galanes, Komunikacja w grupach, PWN, Warszawa 2008.
2. J. Barański, W. Piątkowski (red.), Zdrowie i choroba. Wybrane problemy socjologii medycyny, Wrocławskie Wydw. Oświatowe ATUT, Wrocław 2002.
3. B. Tobiasz-Adamczyk, Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby. Wydaw. UJ, Kraków 2000.

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykład: test wyboru i pytań otwartych, 50% odpowiedzi poprawnych na ocenę pozytywną (P_W01, P_W02,P_W03,P_W04,P_W05)

Ćwiczenia: ocena ciągła, aktywność na zajęciach, analiza /studium przypadku sytuacji komunikacyjnych, (P_W01, P_W02,P_W03,P_W04,P_W05, P_U01, P_K01, P_K01)

Praca samokształceniowa: praca pisemna- proste badanie socjometryczne i opis (P_W03,P_U01, P_K01, P_K01)

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady, ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	50
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Samokształcenie	

Przygotowanie scenek	5
Studiowanie literatury	5
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Pedagogika I rok, semestr 1	P.MB.11.PED
Kierunek: pielęgniarstwo	**Nazwa modułu w języku polskim i angielskim**	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Poziom studiów: licencjackie	General Pedagogy	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	Obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Profil kształcenia: praktyczny		
	Wymagania wstępne	
	wiedza z zakresu nauk humanistycznych na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba pkt. ECTS**
Wykłady: 20; ćwiczenia: 20	**2**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu: wprowadzenie studentów w „świat" pedagogiki w szerokim tego słowa znaczeniu; wyjaśnienie pojęć konstytutywnych, istoty i fenomenu wychowania oraz wiedzy pedagogicznej zorientowanej na kształtowanie umiejętności pielęgniarskich; zapoznanie z głównymi uwarunkowaniami procesu wychowania i kształcenia; kształtowanie przekonania o integralności działalności pielęgnacyjnej i pedagogicznej pielęgniarki/pielęgniarza (np. rozumienie wychowania i opieki w pedagogice i analogicznie w pielęgniarstwie); budowanie/tworzenie atmosfery do samokształcenia – kształtowanie kompetencji interpretacyjnych i realizacyjnych

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** student objaśnia podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania)	K.B.W12.
	P_W02 zna problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej	K.B.W13.
	P_W03 zna problematykę metodyki edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych	K.B.W14.
Umiejętności:	**P_U01** rozpoznaje potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich	K.B.U10.
	P_U02 opracowuje programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców	K.B.U11.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:
Wprowadzenie w problematykę wykładów; organizacja zajęć; warunki zaliczenia przedmiotu/literatura. Człowiek istotą społeczną - pacjent istotą (jednostką) bio-psycho-społeczną. Pedagogika jako nauka o wychowaniu – granice rozwoju. Miejsce pedagogiki w systemie nauk. Problem dyscyplinowej tożsamości pedagogiki. Przedmiot badań pedagogiki, jej struktura i funkcje. Triada: wychowanie – socjalizacja – edukacja (zakres znaczeniowy pojęć). Kształcenie/samokształcenie, nauczanie, uczenie się. Metody i techniki badań pedagogicznych (wybrane) – obserwacja, wywiad, ankieta, eksperyment pedagogicznych, klasyczne i nieklasyczne techniki socjometryczne. Wychowanie jako zjawisko, fakt, rodzaj działalności społecznej i funkcja życia społecznego. Dynamizmy wychowania – ramowe ujęcie wychowania (ideał wychowania). Główne kierunki i nurty wychowania – progresywizm pedagogiczny, Nowe Wychowanie. Pedagogiczny obraz wychowania. Cele wychowania – istota, stanowienie celów. Taksonomia celów wychowania. Cele wychowania a wartości. Rodzina i szkoła jako środowisko wychowawcze. Metody i style wychowania. Trudności wychowawcze – rodzaje - i sposoby ich zapobiegania. Osobowość nauczyciela i jego rola społeczna. Pedagogiczne aspekty pracy z pacjentem i jego rodziną. Pielęgniarka i pacjent jako relacja nauczyciel – uczeń.

Ćwiczenia:
Pedagogika w systemie nauk - trójkąt nauk o człowieku. Zakres znaczeniowy pojęć – wychowanie – edukacja – socjalizacja. Ideał wychowania a rzeczywistość wychowawcza. Ramowe ujęcie wychowania (wg S. Kunowskiego). Wychowanie jako „szczególny typ relacji z drugim człowiekiem". Antypedagogika – romantyczny przewrót w wychowaniu ? Klasa szkolna jako układ społeczno-wychowawczy. Cele i fazy poznawania uczniów. Metody wychowania (wybrane). Uczeń trudny. Agresja i przemoc jako problem wychowawczy. Polska szkoła w XXI wieku – jaka jest - jaka mogłoby być. Style pracy nauczyciela a style pracy pielęgniarki.

Samokształcenie:
Analiza tekstów źródłowych oraz przeglądowych z zakresu pedagogiki; analiza wybranych form i metod wychowania – uwarunkowania psychologiczne, społeczne oraz pedagogiczne; synteza idei pedagogicznych; podejmowanie prób „twórczości" własnej; studiowanie literatury przedmiotu; przygotowanie projektu/prezentacji multimedialnej/scenariusza zajęć lub eseju do wybranych poniżej zagadnień:

- Formy organizacyjne pracy opiekuńczo-wychowawczej w wybranych zakładach opieki zdrowotnej.
- Zakres i znaczenie zadań pedagogicznych w pracy pielęgniarki.
- Zawód pielęgniarki jako specyficzny rodzaj pracy pedagogicznej.
- Poglądy Heleny Radlińskiej na wychowanie i jej wkład w rozwój pielęgniarstwa.
- Pielęgniarstwo i pedagogika to sztuka, misja czy powołanie ?
- Sytuacja dziecka chorego w szpitalu – organizacja pomocy w zakresie nauki.

Zalecana literatura:

Podstawowa:
Kwieciński Z., Śliwerski B., (red.), *Pedagogika. Podręcznik akademicki*, Warszawa 2003
Jaworska T., Leppert R., (red.), *Wprowadzenie do pedagogiki, Wybór tekstów,* Kraków 1998
Kunowski S., *Podstawy współczesnej pedagogiki,* Warszawa 1993
Śliwerski B., *Współczesne teorie i nurty wychowania,* Kraków, 1998
Śliwerski B., *Pedagogika ogólna, Podstawowe prawidłowości,* rozdz. 8, s.198-203, Kraków 2001

Uzupełniająca:
Konarzewski K., Kruszewski K., (red.), *Sztuka nauczania,* t. I i II, Warszawa 1991
Kupisiewicz Cz., *Podstawy dydaktyki ogólnej,* Warszawa 1994
Łobocki M., *Metody i techniki badań pedagogicznych,* Kraków 2000.
Piątkowska B., *Pedagogika, Skrypt dla studentów,* Wałbrzych 2004

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie pisemne na ocenę: test – pytania otwarte; min. 60% poprawnych odpowiedzi= ocena pozytywna

1. objaśnić podstawowe pojęcia i zagadnienia z pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego **(P_W01)**

2. opisać teorie, formy i metody wychowania **(P_W02)**
3. podać przykłady trudności wychowawczych i opisać źródło ich powstawania **(P_W03, P_U01)**
4. opisać metody pracy opiekuńczo-wychowawczej w zakładach opieki zdrowotnej **(P_W03,)**
5. wykazać relacje między zawodem pielęgniarki a wiedzą pedagogiczną **(P_W02)**

Ćwiczenia: esej na podstawie przygotowanego projektu (do wyboru):

1. Kształtowanie relacji pielęgniarka -pacjent-pielęgniarka w środowisku pracy **(P_U02, P_K01, P_K02)**
2. Istota edukacji prozdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych – zadania pielęgniarki (**P_W03, P_U02)**
3. Proces wychowania w zakładach opieki- rola pielęgniarki **(P_U01, P_U02)**
4. Autoedukacja i jej znaczenie w zawodzie pielęgniarki **(P_U02, P_K01, P_K02)**

Samokształcenie: wykazanie się znajomością literatury przedmiotu, wykorzystywanej m.in. podczas dyskusji na zajęciach **(P_K01, P_K02)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	40
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie projektu/eseju (wypowiedź pisemna)	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**60**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

Karta przedmiotu

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Prawo medyczne I rok, semestr 1	P.MB.12.PM
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
	Medical law	
Poziom studiów: studia I stopnia	**Status przedmiotu**	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Profil studiów praktyczny	**Wymagania wstępne**	
	Znajomość podstawowych pojęć z zakresu funkcjonowania państwa i prawa, systemu opieki zdrowotnej, zawodów medycznych i ochrony praw pacjenta	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 20, ćwiczenia: 20	**3**
Samokształcenie: 15	

Cele przedmiotu
Poznanie regulacji prawa medycznego

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy	K.B.W15.
	P_W02 zna podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczpospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej	K.B.W16.
	P_W03 zna podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków	K.B.W17.
	P_W04 zna zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki	K.B.W18.
	P_W05 zna prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta	K.B.W19.
Umiejętności:	**P_U01** umie stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki	K.B.U12.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w	K.S.1.3.7.

	zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady:
1. Podstawowe pojęcia z zakresu prawa, system prawa, struktura aktów prawnych, wykładnia prawa
2. Wybrane zagadnienia z zakresu prawa wspólnotowego
3. Elementy prawa cywilnego – podstawowe definicje
4. Podstawowe pojęcia z zakresu administracji publicznej
5. Prawo wykonywania zawodów medycznych
6. Forma prawna wykonywania zawodu pielęgniarki
7. Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej
8. Tworzenie, prowadzenie, przechowywanie i udostępnianie dokumentacji medycznej

Ćwiczenia:
1. Systematyka i struktura prawa
2. Źródła prawa wspólnotowego
3. Prawa człowieka według konwencji międzynarodowych
4. Odpowiedzialność w zawodach medycznych
5. Zasady finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych
6. Karta Praw Pacjenta
7. Karta Praw Człowieka
8. Karta Praw Dziecka

Samokształcenie:
1. Kształcenie o doskonalenie zawodowe pielęgniarek w Polsce
2. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych – procedura prawna uzyskiwania prawa wykonywania zawodu

Zalecana literatura

Podstawowa:
Paszkowska M., *Prawo dla pielęgniarek*, Difin, Warszawa
Karkowska D., *Prawo medyczne dla pielęgniarek,* WKP, Warszawa 2013
Kubiak R., *Prawo medyczne,* C.H. Beck, Warszawa 2014

Uzupełniająca:
Paszkowska M., *System ubezpieczenia zdrowotnego w Polsce,* Difin, Warszawa 2015
Ustawa z dnia 22 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej (Dz.U. 2014, poz. 1136).
Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz.U. 2011 r., nr 174, poz. 1038 z późn. zm.).
Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2011, nr 112, poz. 654 z późn. zm.).
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2004 r., nr 210, poz. 2135 z późn. zm.)

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie z oceną na podstawie kolokwium końcowego oraz aktywności na zajęciach **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_U01,)**
Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie kolokwiów cząstkowych, obecności na zajęciach **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_U01, P_K01, P_K02)**
Samokształcenie: zaliczenie na ocenę na podstawie przygotowanej prezentacji **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_U01,)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Zajęcia dydaktyczne	40
Przygotowanie się do zajęć	10
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie projektu/eseju itp.	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Samokształcenie	10
Liczba godzin razem:	**80**

Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Zdrowie publiczne I rok, semestr 1	P.MB.13.Z.P.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Public Health	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu socjologii, psychologii, dietetyki	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 30	**3**
Samokształcenie: 20	

Cele przedmiotu

Celem kształcenia jest przybliżenie koncepcji i zadań zdrowia publicznego oraz różnych aspektów definiowania zdrowia. Ukazanie czynników warunkujących stan zdrowia. Przedstawienie współczesnych zagrożeń zdrowia oraz organizacji systemu ochrony zdrowia w Polsce i w Unii Europejskiej. Wykształcenie umiejętności projektowania pielęgniarskich działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy. Zapoznanie z pojęciem jakości opieki zdrowotnej w pielęgnowaniu oraz z kryteriami opieki zdrowotnej.
Przygotowanie studenta do wykonywania zadań zawodowych w dziedzinie zdrowia publicznego.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** przedstawia zadania z zakresu zdrowia publicznego	K.B.W20.
	P_W02 wskazuje kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego	K.B.W21.
	P_W03 zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	K.B.W22.
	P_W04 zna istotę profilaktyki i prewencji chorób	K.B.W23.
	P_W05 omawia zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczpospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej	K.B.W24.
	P_W06 przedstawia swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy	K.B.W25.
	P_W07 zna i omawia międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD – 10), procedur medycznych (ICD – 9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF)	K.B.W26.
Umiejętności:	**P_U01** ocenia światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych	K.B.U13.
	P_U02 potrafi analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania	K.B.U14.

	P_U03 stosuje międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)	K.B.U15.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Pojęcie zdrowia i koncepcja zdrowia w medycynie i w naukach społecznych, podstawy zdrowia publicznego. 2. Kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego. 3. Wybrane kierunki polityki ochrony zdrowia w Polsce i w państwa członkowskich Unii Europejskiej 4. Zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce i w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej. 5. System ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce i w państwach Unii Europejskiej, ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. 6. Czynniki determinujące korzystanie z opieki zdrowotnej. 7. Promocja zdrowia i profilaktyka: jej znaczenie dla współczesnej koncepcji zdrowia. 8. Współczesne strategie opieki zdrowotnej i programy zdrowotne w realizacji zdrowia. 9. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy. 10. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10, Międzynarodowa Klasyfikacja Procedur Medycznych ICD – 9, Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia ICF

Ćwiczenia: 1. Typy uzależnień i ich wpływ na stan zdrowia. 2. Psychospołeczne i socjomedyczne uwarunkowania zdrowia, zaburzenia nerwicowe, samobójstwa. 3. Profilaktyka chorób cywilizacyjnych (choroby układu krążenia, nowotwory, cukrzyca, choroby psychiczne). 4. Zagrożenia zdrowia rodziny, opieka medyczna nad rodziną (rodzina jako system społeczny, patologia życia w rodzinie). 5. Problemy zdrowotne i społeczne osób starszych. 6. Geriatryczna opieka zdrowotna. 7. Działania prozdrowotne w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy. 8. Cele i zadania Narodowego Programu Zdrowia. 9. Krajowe Programy Profilaktyczne. 10. Higiena pracy i nauki, higiena okresu wzrastania i dojrzewania, higiena wieku podeszłego

Samokształcenie: 1. Zachowania zdrowotne związane z odżywianiem. 2. Definicje i podział zachowań zdrowotnych. 3. Błędy żywieniowe społeczeństwa polskiego i ich zdrowotne następstwa. 4. Profilaktyczne zalecenia żywieniowe dla osób zdrowych. 5. Zachowania zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu: Wpływ alkoholu na organizm człowieka. Psychospołeczne następstwa nadużywania alkoholu. 6. Zachowania zdrowotne związane z paleniem tytoniu. Epidemiologia palenia tytoniu. 7. Konsekwencje zdrowotne nikotynizmu. Ustawa antynikotynowa. 8. Zachowania zdrowotne związane z aktywnością fizyczną. Aktywność fizyczna, a zdrowie. 9. Wymagany biologicznie poziom aktywności fizycznej. 10. Przeciwwskazania do podejmowania aktywności fizycznej. 11. Czynniki ekologiczne, a zdrowie: Zagrożenia środowiska naturalnego w Polsce. Sytuacja demograficzna w Polsce na tle demografii światowej. 12. Pozytywne i negatywne mierniki stanu zdrowia. 13. Społeczno – zdrowotne konsekwencje bezrobocia i ubóstwa

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kulik T.B., Latalski M., *Zdrowie publiczne*, PZWL, Warszawa 2015

Bzdęga J., Gębska – Kuczerowska A. (red.), *Epidemiologia w zdrowiu publicznym,* PZWL, Warszawa 2020

Nojszewska E., *System ochrony zdrowia w Polsce*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2011, wyd. 1

Selińczak A. (red.), *Zdrowie publiczne,* Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.

Uzupełniająca:

Nosko J. (red.), *Zdrowie publiczne w zmieniającej się Europie i Polsce*, Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Łódź 2004.
Leowski J., *Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2009.
Felińczuk A., Fal A.M. (red.), *Zdrowie publiczne,* Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich, Wrocław 2010.
Wojtczak A., *Zdrowie publiczne*, PZWL, Warszawa 2009.
https://www.csioz.gov.pl/fileadmin/user_upload/Wytyczne/statystyka/icd10tomii_56a8f5a5677b9.pdf
https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-centrali/icd-9-pl-w-wersji-5-31,6888.html
https://www.csioz.gov.pl/fileadmin/user_upload/Wytyczne/statystyka/icf_polish_version_56a8f7984213a.pdf

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie wykładów na ocenę w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01, P_W02, P_W03**, **P_W04, P_W05, P_W06, P_W07)** kolokwium w formie opisowej: 5 pytań otwartych (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07)**
Ćwiczenia: wykonanie projektu na wybrany temat związany z szeroko ujętą problematyką zdrowia publicznego (efekty z zakresu wiedzy w zależności od wyboru tematu projektu; (**P_U01, P_U02, P_U03, P_K01, P_K02**)
Kryteria oceny pracy pisemnej (projektu):
1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu.
2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy pielęgniarskiej i innej.
3. Poprawność terminologiczna i językowa.
4. Logiczny układ treści.
5. Dobór literatury.
Samokształcenie: wykazanie się znajomością literatury przedmiotu, wykorzystywanej m.in. do przygotowania projektu i przygotowania się do zaliczenia (efekty z zakresu wiedzy w zależności od wyboru tematu projektu; **(P_U01, P_U02, P_U03, P_K01, P_K02)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady, ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Przygotowanie się do zajęć/zaliczenia	10
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie projektu	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Język angielski I I rok, semestr 1	P.MB.14.J.A.I
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	English Language I	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
	Wymagania wstępne	
Poziom studiów: studia I stopnia	Student posiada podstawy wiedzy z zakresu gramatyki języka obcego, potrafi komunikować się w stopniu średnio/zaawansowanym w danym języku oraz ma świadomość znaczenia posługiwania się językiem obcym we współczesnym świecie.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Ćwiczenia: 60	**2**

Cele przedmiotu

Poszerzenie kompetencji językowych w zakresie języka obcego, które odnoszą się do form gramatycznych, leksykalnych, sprawnej komunikacji oraz otwartości na wyzwania współczesnego rynku pracy. Student potrafi dokonać szczegółowego opisu sytuacji związanej z pracą zawodową. Nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się specjalistycznym słownictwem w zakresie nauk medycznych.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	K.B.W22.
Umiejętności:	**P_U01** analizuje piśmiennictwo medyczne w języku angielskim **P_U02** porozumiewa się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K.B.U16. K.B.U17.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia: 1. Czasy teraźniejsze i przeszłe: Present Simple; Present Continuous; Past Simple; Past Continuous; formy wyrażania przyszłości; czasowniki modalne. 2. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe (zdania w stronie biernej); pytania pośrednie/pytania typu *question tags.* 3. Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe (wyrażenia oznaczające ilość/przymiotnik – stopniowanie/przysłówek – stopniowanie/przyimek/zaimek/liczebnik. 4. Nabycie umiejętności

językowych na poziomie B1 związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. Zagadnienia praktyczne: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna człowieka, części ciała, organy wewnętrzne; zdrowie i samopoczucie; najczęstsze problemy zdrowotne; personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu; w szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt; procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem; postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc; objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych; opieka nad pacjentami w podeszłym wieku; zdrowie i odżywianie; układ krwionośny; opieka nad umierającymi; zasady higieny; opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi; monitorowanie pacjenta; środki farmakologiczne; alternatywne metody terapii.	
Zalecana literatura	
Podstawowa: Austin D., Crosfield T., *English for Nurses: podręcznik dla studentów i pielęgniarek*, PZWL, Warszawa 2007 Allum V., McGaar P., *Cambridge English for Nursing*	
Uzupełniająca: Murphy R., *English Grammar in Use,* Cambridge University Press, 2012 Polecane strony internetowe Test Your Professional English Medical, Longman/Pearson Education	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Ćwiczenia : zaliczenie na ocenę na podstawie ocen cząstkowych zdobytych w ciągu semestru z prac pisemnych, odpowiedzi ustnych, zadań, aktywności na zajęciach oraz frekwencji (**P_W01, P_U01, P_U02, P_K01, P_K02)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Język angielski II I rok, semestr 2	P.MB.15.J.A.II
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	English Language II	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
	Wymagania wstępne	
Poziom studiów: studia I stopnia	Student posiada podstawy wiedzy z zakresu gramatyki języka obcego, potrafi komunikować się w stopniu średnio-zaawansowanym w danym języku oraz ma świadomość znaczenia posługiwania się językiem obcym we współczesnym świecie.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Ćwiczenia: 60	**3**

Cele przedmiotu

Poszerzenie kompetencji językowych w zakresie języka obcego, które odnoszą się do form gramatycznych, leksykalnych, sprawnej komunikacji oraz otwartości na wyzwania współczesnego rynku pracy. Student potrafi dokonać szczegółowego opisu sytuacji związanej z pracą zawodową. Nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się specjalistycznym słownictwem w zakresie nauk medycznych.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	K.B.W22.
Umiejętności:	**P_U01** analizuje piśmiennictwo medyczne w języku angielskim **P_U02** porozumiewa się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K.B.U16. K.B.U17.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia: 1. Czasy teraźniejsze i przeszłe: Past Simple; Past Continuous; formy wyrażania przyszłości; czasowniki modalne. 2. Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe (zdania w stronie biernej); pytania pośrednie; pytania typu *question tags. 3.* Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe (wyrażenia oznaczające ilość; przymiotnik – stopniowanie; przysłówek – stopniowanie; przyimek; zaimek; liczebnik). 4. Nabycie umiejętności językowych na poziomie B1

związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. Zagadnienia praktyczne: personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu; w szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt; procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem; postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc; objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych; opieka nad pacjentami w podeszłym wieku; zdrowie i odżywianie; układ krwionośny; opieka nad umierającymi; zasady higieny; opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi; monitorowanie pacjenta; środki farmakologiczne; alternatywne metody terapii.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Austin D., Crosfield T., *English for Nurses: podręcznik dla studentów i pielęgniarek*, PZWL, Warszawa 2007

Allum V., McGaar P., *Cambridge English for Nursing*

Uzupełniająca:

Murphy R.*, English Grammar in Use,* Cambridge University Press, 2012

Polecone strony internetowe

Test Your Professional English Medical, Longman/Pearson Education

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Ćwiczenia: egzamin ustny, poprzedzony zaliczeniem umiejętności bieżących zdobywanych podczas realizacji ćwiczeń; obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach; jedno kolokwium semestralne po zakończeniu realizacji treści programowych; dokonane przez prowadzącego, nie później niż na ostatnich ćwiczenia **(P_W01, P_U01, P_U02 ,P_K01**, **P_K02)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	15
Liczba godzin razem:	**80**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

Moduł C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Podstawy pielęgniarstwa I I rok, semestr 1	P.MC.16.P.P.I
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Fundamentals of Nursing I	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Podstawy biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30, ćwiczenia:30	**3**
Samokształcenie: 30	
Zajęcia praktyczne: 20	**1**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest wprowadzenie do wykonywania zawodu oraz kształtowanie umiejętności wykonywania czynności pielęgniarskich zgodnie z procedurami

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** wskazuje uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa	K.C.W1.
	P_W02 omawia pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia	K.C.W2.
	P_W03 zna i omawia funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;	K.C.W3.
	P_W04 opisuje proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej	K.C.W4.
	P_W05 zna klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich	K.C.W5.
	P_W06 określa istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)	K.C.W6.
	P_W07 wskazuje istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych	K.C.W7.
	P_W08 omawia zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu	K.C.W8.
	P_W09 charakteryzuje zakres i charakter opieki	

	pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; **P_W10** zna i omawia zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich **P_W11** różnicuje udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji	K.C.W9. K.C.W10. K.C.W11.
Umiejętności:	**P_U01** potrafi stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem **P_U02** gromadzi gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej **P_U03** ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną **P_U04** monitoruje stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia **P_U05** dokonuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich **P_U06** wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe **P_U07** potrafi prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta **P_U08** wykonuje pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych) **P_U09** pobiera materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych **P_U10** stosuje stosować zabiegi przeciwzapalne **P_U11** przechowuje i przygotowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami **P_U12** podaje pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków **P_U13** wykonuje szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi **P_U14** wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany **P_U15** potrafi zakładać i usuwać cewnik z żył	K.C.U1. K.C.U2. K.C.U3. K.C.U4. K.C.U5. K.C.U6. K.C.U7. K.C.U8. K.C.U9. K.C.U10. K.C.U11. K.C.U12. K.C.U13. K.C.U14. K.C.U15.

	obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego **P_U16** wykorzystuje dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze) **P_U17** potrafi przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod **P_U18** wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację **P_U19** wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne **P_U20** wykonuje zabiegi higieniczne **P_U21** pielęgnuje skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze **P_U22** ocenia ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne **P_U23** wykonuje zabiegi doodbytnicze **P_U24** zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik **P_U25** zakłada zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik **P_U26** prowadzi dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią	K.C.U16. K.C.U17. K.C.U18. K.C.U19. K.C.U20. K.C.U21. K.C.U22. K.C.U23. K.C.U24. K.C.U25. K.C.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

1. Pielęgniarstwo – podstawowe pojęcia i definicje dotyczące pielęgniarstwa. Ewolucja pojęcia, definiowanie zdrowia i choroby a pielęgniarstwo. Istota i misja pielęgniarstwa. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, nauka, sztuka

2. Pielęgniarstwo - rozwój pielęgniarstwa na świecie i w Polsce. Determinanty rozwoju pielęgniarstwa. Edukacja w pielęgniarstwie w przeszłości a nowoczesne standardy kształcenia.

Tożsamość zawodowa, symbole i tradycje zawodowe, organizacje i stowarzyszenia zawodowe, kodeks etyki zawodowej.
3. Pielęgniarstwo – wybrane teorie pielęgniarstwa (model Florencji Nightingale, Doroty Orem, Virginii Henderson, Calisty Roy, Madelaine Leiniger, Betty Newman). Problemy współczesnego pielęgniarstwa. Działalność naukowa w pielęgniarstwie, pielęgniarstwo oparte na faktach.
4.Pielęgniarka – świadczeniodawca opieki pielęgniarskiej. Istota działalności zawodowej. Kwalifikacje i kompetencje pielęgniarki. Role, funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki. Profesjonalizacja zawodu – autonomia pielęgniarki. Miejsce pielęgniarki w zespole terapeutycznym – holizm w opiece pielęgniarskiej. Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia, rehabilitacji.
5. Pacjent – biorca opieki pielęgniarskiej. Podmiot opieki w pielęgnowaniu, autonomia podmiotu opieki. Komunikowanie się w opiece nad biorcą opieki.
6. Pielęgnowanie – istota działalności praktycznej. Pielęgnowanie ukierunkowane na potrzeby, na problemy, na stan. Pielęgnowanie tradycyjne a pielęgnowanie zindywidualizowane. Primary Nursing. Diagnoza pielęgniarska. Klasyfikacja diagnoz pielęgniarskich. Pielęgnowanie zindywidualizowane – istota, cechy, etapy, zasady, dokumentowanie.
7.Podstawy prawne wykonywania zawodu – dokumenty regulujące działalność zawodową. Zakres świadczeń samodzielnych pielęgniarki. Respektowanie praw pacjenta. Odpowiedzialność zawodowa, służbowa, cywilna, karna. Samorząd zawodowy.
8. Jakość w opiece pielęgniarskiej – przedmiot i kryteria oceny. Metody zapewniania jakości opieki pielęgniarskiej. Standardy, procedury, algorytmy jako elementy zapewnienia jakości opieki pielęgniarskiej.
Ćwiczenia:
Pracownia Umiejętności Pielęgniarskich
1.Kształtowanie umiejętności z zakresu profilaktyki zakażeń wewnątrzszpitalnych i wewnątrzoddziałowych:
a) technika higienicznego mycia rąk
b) technika zakładania rękawiczek ochronnych
c) segregacja odpadów medycznych
2. Zapewnienie komfortu pacjentowi:
a) słanie łóżka pustego przez 1 i 2 pielęgniarki
b) przygotowanie łóżka na przyjęcie pacjenta w oddział
c) słanie łóżka z pacjentem przez 1 i 2 pielęgniarki
d) zmiana bielizny pościelowej łóżka pustego i z pacjentem
e) zmiana bielizny osobistej pacjenta
3.Zapewnienie czystości ciała pacjenta w zależności od stopnia wydolności samoobsługowej:
a) kąpiel pacjenta –kąpiel w wannie i pod natryskiem
b) mycie ciała pacjenta w łóżku – twarz, k.górne, brzuch, klatka piersiowa, k.dolne, krocze narządy płciowe zewnętrzne, pielęgnacja tworów skóry- pielęgnacja paznokci stóp i dłoni
c) mycie głowy, zakładanie czepca
d) toaleta j. ustnej u chorego przytomnego i nieprzytomnego, pielęgnacja błony śluzowej j. ustnej
e) toaleta całego ciała ciężko chorego/ nieprzytomnego w łóżku
4.Pomoc w utrzymaniu aktywności fizycznej i bezpieczeństwa pacjenta
a) ułożenie pacjenta w łóżku w różnych pozycjach z zastosowaniem udogodnień
b) techniki profilaktyki odleżyn i odparzeń
b) przyrządowe i bez przyrządowe metody przemieszczania pacjenta
c) transport pacjenta
5.Gromadzenie informacji na temat stanu zdrowia pacjenta
a) ocena stanu powłok skórnych pacjenta
b) metody oceny zagrożenia odleżynami
c) ocena stanu świadomości , wzroku, słuchu
d) monitorowanie podstawowych parametrów życiowych(technika pomiaru tętna, ciśnienia tętniczego, temperatury i oddechu)
e) pomiary antropometryczne (masa ciała, wzrost)
Samokształcenie:
1.Technika i zasady stosowania zabiegów p/zapalnych:
a) stosowanie zimna suchego i wilgotnego -prezentacja multimedialna +pokaz (5 godzin)

b) stosowanie ciepła suchego i wilgotnego- prezentacja multimedialna+ pokaz(5 godzin)
c) stosowanie baniek ogniowych i bezogniowych- technika i zasady konspekt +film instruktażowy (15 godzin)

Zajęcia praktyczne:

1. Poznanie specyfiki i topografii oddziału szpitalnego oraz zadań zespołu terapeutycznego
a) zapoznanie się z dokumentacją oddziału
b) procedura przechowywania dokumentacji oraz formy jej prowadzenia
2.Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego, przyjęcie pacjenta w oddział,
3. Zbieranie informacji o chorym:
a) wywiad , obserwacja, pomiar podstawowych parametrów życiowych, analiza dokumentacji medycznej
4.Rozpoznanie problemów zdrowotnych i pielęgnacyjnych pacjenta
5.Planowanie i realizacja działań opiekuńczo- pielęgnacyjnych pacjenta
6.Wypis pacjenta z oddziału
a) edukacja pacjenta i jego rodziny

Zalecana literatura

Podstawowa:

Ciechaniewicz W., (red.), *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych*, t II, PZWL, Warszawa 2006
Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K. (red), *Podstawy pielęgniarstwa,* t. II, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2013
Kózka M., Płaszewska-Żywko L., *Procedury pielęgniarskie*, PZWL, Warszawa 2014.
Wrońska I., Mariański J., *Etyka w pracy pielęgniarskiej.* Podręcznik dla studentów pielęgniarskich studiów licencjackich, Wyd. Czelej, Lublin 2002

Uzupełniająca:

Górajek-Jóźwik J., *Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarskiej*, PZWL, Warszawa 2007
Kózka M., Płaszewka-Żywko L., *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie*, PZWL, Warszawa 2014
Kózka M., Płaszewska-Żywko L., *Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym*, PZWL, Warszawa 2010
Zahradniczek K. (red.), *Pielęgniarstwo*, PZWL, Warszawa 2006
Szwałkiewicz E. *Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów.* Przewodnik dla pielęgniarek. Wrocław 2000

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: obecność na zajęciach (10%) + aktywność na zajęciach (20%) + test jednokrotnego wyboru (70%), 30 pytań, skala ocen: 30 pkt. – (bdb), 29 - 28pkt.-(+db), 27-24pkt. –(db), 23 –22pkt. – (+dost), 21 -18pkt. – (dost), 17 i mniej pkt. – ndst.(min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) **(P_W01 – P_W11)**

Samokształcenie: Diagnoza pielęgniarska w wybranej sytuacji klinicznej – 20 godzin, znajomość literatury niezbędna do przygotowania pracy z samokształcenia **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U26)**

Ćwiczenia: 4 kolokwia pisemne, min. 60 %= ocena pozytywna+ test praktyczny w warunkach symulowanych **(P_U01 – P_U26, P_K01 – P_K07)**

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W11**; **P_U01 – P_U26; P_K01 – P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki paliatywnej

(0 p.-8.p)

2. Postawa studenta wobec pacjenta (0 p.-1.p)
2. Postawa studenta wobec zawodu (0 p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0 p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0 p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Przygotowanie się do zajęć	5
Studiowanie literatury	5
Samokształcenie	
Analiza literatury przedmiotowej	15
Przygotowanie się do zaliczenia	15
Liczba godzin razem:	**100**
Liczba punktów ECTS	**3**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	20
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**30**
Liczba punktów ECTS	**1**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Podstawy pielęgniarstwa II I rok, semestr 2	P.MC.17.P.P.II
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Fundamentals of Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Wiedza i umiejętności z zakresu Podstaw pielęgniarstwa I	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 30	**2**
Samokształcenie: 30	
Zajęcia praktyczne: 60	**2**
Praktyki zawodowe: 120	**4**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest dalsze kształtowanie umiejętności wykonywania czynności pielęgniarskich i wdrażanie do wykonywania zawodu pielęgniarki

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** wskazuje uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa	K.C.W1.
	P_W02 omawia pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia	K.C.W2.
	P_W03 zna i omawia funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarskiej;	K.C.W3.
	P_W04 opisuje proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i primary nursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej	K.C.W4.
	P_W05 zna klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarskich	
	P_W06 określa istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)	K.C.W5. K.C.W6.
	P_W07 wskazuje istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych	K.C.W7.
	P_W08 omawia zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i	

	o niepomyślnym rokowaniu **P_W09** charakteryzuje zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej; **P_W10** zna i omawia zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich **P_W11** różnicuje udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji	K.C.W8. K.C.W9. K.C.W10. K.C.W11.
Umiejętności:	**P_U01** potrafi stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem **P_U02** gromadzi gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej **P_U03** ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną **P_U04** monitoruje stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia **P_U05** dokonuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarskich **P_U06** wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe **P_U07** potrafi prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta **P_U08** wykonuje pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych) **P_U09** pobiera materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych **P_U10** stosuje stosować zabiegi przeciwzapalne **P_U11** przechowuje i przygotowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami **P_U12** podaje pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków **P_U13** wykonuje szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi **P_U14** wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki	K.C.U1. K.C.U2. K.C.U3 K.C.U4. K.C.U5. K.C.U6. K.C.U7. K.C.U8. K.C.U9. K.C.U10. K.C.U11. K.C.U12. K.C.U13. K.C.U14.

	jelitowej i rany **P_U15** potrafi zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego **P_U16** wykorzystuje dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze) **P_U17** potrafi przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod **P_U18** wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację **P_U19** wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne **P_U20** wykonuje zabiegi higieniczne **P_U21** pielęgnuje skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze **P_U22** ocenia ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne **P_U23** wykonuje zabiegi doodbytnicze **P_U24** zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik **P_U25** zakłada zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik **P_U26** prowadzi dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią	K.C.U15. K.C.U16. K.C.U17. K.C.U18. K.C.U19. K.C.U20. K.C.U21. K.C.U22. K.C.U23. K.C.U24. K.C.U25. K.C.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

1. Profilaktyka zakażeń w opiece zdrowotnej

2. Zakres i charakter zadań pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym, w stanie zagrożenia życia, nieprzytomnym, chorym przewlekle, chorym z niepomyślnym

rokowaniem.
3. Ocena stanu, rozpoznanie problemów u pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu narządów i układów: moczowego, pokarmowego, serca i układu krążenia, oddechowego, nerwowego, gruczołów wydzielania wewnętrznego, wzroku, słuchu, termoregulacji, skóry i błon śluzowych, sfery psychicznej.
4 .Charakterystyka warunków pracy pielęgniarki w wybranych placówkach opieki zdrowotnej.
5. Dotyk w pielęgnowaniu.
6. Empatia w komunikacji pielęgniarka – pacjent
Ćwiczenia:
Pracownia Umiejętności Pielęgniarskich
1. Zadania pielęgniarki w zakresie wykonywania badań i pobierania materiału do badań laboratoryjnych:
a) profilaktyka zakażeń przenoszonych drogą krwi i IPIM – postępowanie poekspozycyjne
b) pobieranie moczu do badań (ogólnych i bakteriologicznych)
c) pobieranie kału do badań (ogólnych i bakteriologicznych)
d) pobieranie wymazów (z gardła, nosa, odbytu)
e) pobieranie krwi do badań (technika i zasady nakłucia naczynia żylnego, technika pobrania krwi)
f) oznaczenie poziomu glukozy we krwi za pomocą glukometru
g) inne testy paskowe (ciała ketonowe we krwi i moczu, poziom cholesterolu)
2. Pomoc pacjentowi w zakresie odżywiania:
a) odżywianie doustne (technika karmienia)
b) odżywianie przez sondę (technika zakładania sondy do żołądka, pielęgnacja sondy, odbarczanie treści żołądkowej, karmienie przez sondę)
c) odżywianie przez przetoki odżywcze (rodzaje przetok odżywczych, technika karmienia przez przetokę, pielęgnacja przetoki odżywczej)
d) odżywianie parenteralne
3. Pomoc pacjentowi w zakresie wydalania:
a) pomoc w zakresie wydalania stolca (technika i zasady wykonania lewatywy, wlewu doodbytniczego, założenia suchej rurki do odbytu)
b) pomoc w zakresie wydalania moczu (zabiegi prowokacyjne, jałowe mycie krocza, cewnikowanie kobiety, cewnikowanie mężczyzny, płukanie pęcherza moczowego, dobowa zbiórka moczu, bilans płynów)
4. Udział pielęgniarki w leczeniu farmakologicznym - podawanie leków różnymi drogami:
a) drogi podawania leków
b) podawanie leków drogą doustną (zasady przechowywania, dokumentowania, przygotowywania i podawania leków)
b) podawanie leków drogą przezskórną
c) podawanie leków przez błony śluzowe (do worka spojówkowego, ucha, nosa, pochwy, doodbytniczo)
d) kaniulacja obwodowych naczyń żylnych (technika i zasady założenia obwodowego dostępu żylnego, pielęgnacja, obserwacja, dokumentowanie, usuwanie wkłucia żylnego)
d) podawanie leków drogą dożylną (technika i zasady podawania leków do obwodowych naczyń żylnych, technika i zasady podawania leków do centralnych naczyń żylnych w tym port dostępu naczyniowego, technika i zasady wykonania kroplowego wlewu dożylnego)
e) podawanie leków drogą domięśniową (technika i zasady wykonania iniekcji domięśniowej)
f) podawanie leków drogą podskórną (technika i zasady wykonania iniekcji podskórnej)
g) podawanie leków drogą śródskórną (technika i zasady wykonania iniekcji śródskórnej
h) obliczanie dawek leków
5. Metody wspomagające wentylację płuc:
a) ćwiczenia oddechowe
b) wspomaganie odkrztuszania wydzieliny
c) drenaż ułożeniowy
d) toaleta drzewa oskrzelowego
e) badanie układu oddechowego: pobranie plwociny do badania, pulsoksymetria, kapnometria
f) podawanie leków do układu oddechowego (podawanie leków wziewnych, technika i zasady wykonania inhalacji, podawanie tlenu)

6. Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego:
a) podstawowe wiadomości dotyczące materiałów opatrunkowych
b) przygotowanie narzędzi i materiału opatrunkowego do sterylizacji, metody i techniki sterylizacji, kontrola skuteczności sterylizacji, postępowanie z materiałem sterylnym
c) przygotowanie stolika opatrunkowego (skład zestawu do szycia rany)
d) technika chirurgicznego mycia rąk
e) zakładanie sterylnych rękawiczek i sterylnego fartucha chirurgicznego
f) przygotowanie rany do zaopatrzenia (rana czysta/ rana „brudna", rana chirurgiczna, rana przewlekła)
g) opatrywanie ran (rodzaje opatrunków, dobór opatrunku, zaopatrzenie rany po zdjęciu szwów)
7. Podstawy pielęgniarstwa pediatrycznego:
a) pomiary antropometryczne (długość ciała, waga, obwody główki, klatki piersiowej, siatki centylowe)
b) kąpiel noworodka/niemowlęcia (technika i zasady wykonania kąpieli)
8. Zadania pielęgniarki w zakresie wykonywania badań specjalistycznych:
a) asystowanie do punkcji opłucnej
b) asystowanie do punkcji otrzewnej
c) asystowanie do punkcji kanału lędźwiowego
Samokształcenie:
1.Desmurgia – pokaz instruktażowy (10 godzin):
a) technika i zasady wykonania opatrunku (bandażowanie) kończyny górnej/dolnej
b) technika i zasady wykonania opatrunku (bandażowanie) klatki piersiowej
c) technika i zasady wykonania opatrunku (bandażowanie) głowy
2. Przetoki chirurgiczne -prezentacja multimedialna (10 godzin):
a) jejunostomia (cel, wskazania, pielęgnacja)
b) tracheostomia (cel, wskazania, pielęgnacja)
3. Biopsje diagnostyczne – dokument tekstowy (10 godzin):
a) biopsja szpiku (cel, wskazania, zasady asysty, opieka po badaniu)
b) trepanobiopsja (cel, wskazania, zasady asysty, opieka po badaniu)
Zajęcia praktyczne:
1.Procedura przyjęcia pacjenta w oddział
Założenie dokumentacji
Ocena podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości
Specyfika opieki nad wybranymi grupami pacjentów
Potrzeby człowieka zdrowego i chorego
Procedura wypisu pacjenta z oddziału
Zalecenia poszpitalne dla pacjenta i jego rodziny
Organizacja opieki nad pacjentem po zakończeniu leczenia i opuszczeniu przez pacjenta szpitala
2.Zastosowanie różnych technik karmienia pacjenta
Karmienie pacjenta drogą doustną, przez zgłębnik, przez PEG oraz jejunostomię
Cel i zasady karmienia pacjenta(dieta ogólna i dieta przemysłowa)
3.Karmienie drogą pozajelitową
Cel i zasady karmienia parenteralnego
4.Zabiegi ułatwiające wydalanie stolca
5.Zabiegi doodbytnicze – lewatywa, wlewka, sucha rurka do odbytu
6.kolejność i właściwa technika zabiegów doodbytniczych
7.Zabiegi ułatwiające wydalanie moczu
Zakładanie cewnika do pęcherza moczowego, monitorowanie diurezy, usuwanie cewnika, płukanie pęcherza moczowego
zasady i wskazania do założenia cewnika moczowego
8.Opieka nad pacjentem długotrwale unieruchomionym
9. Kompleksowa opieka nad pacjentem nieprzytomnym
10 . Zapobieganie skutkom długotrwałego unieruchomienia
Ocena zagrożenia pacjenta powstaniem odleżyn (zastosowanie skal oceny ryzyka wystąpienia odleżyn)

11.Profilaktyka odleżyn
Dobór odpowiednich środków do pielęgnacji pacjenta
ocenia sytuację zdrowotną pacjenta(ocena skóry , możliwość samodzielnej zmiany pozycji pacjenta)
Pielęgnacja skóry i jej wytworów z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych
12.Udział w procesie rehabilitacji
Stosowanie gimnastyki biernej i czynnej
zastosowanie pozycji ułożeniowych i udogodnień
13.Opieka nad pacjentem z odleżynami
ocena stopia odleżyny oraz środków stosowanych aby uniemożliwić jej rozwój
Dobór opatrunków na rany odleżynowe
14.Przygotowanie stolika zabiegowego do zmiany opatrunku na ranie
zasady zmiany opatrunku na ranie „czystej „i „brudnej"
15.Opieka na pacjentem z bólem i gorączką
Ocena bólu pacjenta na podstawie poznanej skali
16.Podawanie leków obniżających temperaturę
zasady przechowywania leków w oddziale
Odczytywanie zleceń lekarskich z uwzględnieniem dawki, drogi podania godziny
17.Wykonywania wstrzyknięć domięśniowych i podskórnych
Zasady wykonywania wstrzyknięć
Kolejność i technika, dobór odpowiedniego sprzętu
18.Podawanie leków drogą dożylną
cel i technikę wstrzyknięć dożylnych
Założenie i obserwacja wkłucia obwodowe
Przygotowanie i podłączenie kroplowego wlewu dożylnego
Oblicza dawki zleconych leków
19.Pobieranie krwi z żyły do badania (morfologia, jonogram, grupa krwi, inne badania)
Pobranie krwi na posiew w kierunku bakterii tlenowych i beztlenowych
Oznaczanie glikemii za pomocą glukometru
20.Wykonanie zabiegów ułatwiających oddychanie
Przygotowanie pacjenta do wykonania gimnastyki oddechowej
Zastosowanie drenażu ułożeniowego u pacjenta
przygotowanie zestawu i wykonanie zabiegu odśluzowania dróg oddechowych
zasady i cel zastosowania zabiegu inhalacji
21.Organizacja opieki stacjonarnej nad pacjentem. Zakres świadczonych usług
22.Indywidualna i zbiorcza dokumentacja szpitala
Zakres informacji zawartych w dokumentacji pacjenta
Student zna zasady korzystania z dokumentacji medycznej
Zbieranie danych o pacjencie metodą obserwacji, wywiadu, pomiarów bezpośrednich (tętno, oddech, ciśnienie tętnicze krwi) analizy dokumentacji medycznej
23.Prawa pacjenta w szpitalu
24. Podsumowanie zajęć praktycznych
Praktyki zawodowe: Indywidualny model opieki pielęgniarskiej w oparciu o proces pielęgnowania i Primary Nursing. Klasyfikacja diagnoz ICNP. Udział pielęgniarki w procesie leczenia: podawanie leków droga doustną, podawanie leków drogą iniekcji podskórnych, domięśniowych, dożylnych. Ocena stanu zdrowia pacjenta metoda procesu pielęgnowania. Udział pielęgniarki w procesie diagnostycznym: pobieranie materiałów do badań (krew, mocz, kał), pobieranie wymazów. Ocena stanu zdrowia pacjenta metoda procesu pielęgnowania. Udział pielęgniarki w procesie rehabilitacji: stosowanie pozycji ułożeniowych i udogodnień, zapobieganie skutkom unieruchomienia, profilaktyka odleżyn. Ocena stanu zdrowia pacjenta metoda procesu pielęgnowania. Specyfika opieki nad wybranymi grupami pacjentów. Opieka nad pacjentem długotrwale unieruchomionym. Opieka na pacjentem z bólem gorączka. Opieka na pacjentem z zaburzeniami snu. Ocena stanu zdrowia pacjenta metodą procesu pielęgnowania. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej. Zbieranie danych o pacjencie metodą obserwacji, wywiadu, pomiarów bezpośrednich (tętno, oddech, ciśnienie tętnicze krwi) analizy dokumentacji medycznej. Pielęgniarska ocena stanu zdrowia pacjenta w oparciu o studium indywidualnego przypadku. Udział pielęgniarki w procesie diagnostycznym:

pobieranie materiałów do badań (krew, mocz, kał), pobieranie wymazów. Przygotowanie narzędzi i materiału opatrunkowego do sterylizacji, metody i techniki sterylizacji, kontrola skuteczności sterylizacji. Technika chirurgicznego mycia rąk. Zakładanie sterylnych rękawiczek i sterylnego fartucha chirurgicznego. Współpraca w zespole terapeutycznym w oparciu o kwalifikacje, kompetencje i odpowiedzialność zawodową.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Ciechaniewicz W., (red.), *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych*, t II, PZWL, Warszawa 2006

Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K. (red), *Podstawy pielęgniarstwa,* t. II, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2013

Kózka M., Płaszewska-Żywko L., *Procedury pielęgniarskie*, PZWL, Warszawa 2014.

Wrońska I., Mariański J., *Etyka w pracy pielęgniarskiej.* Podręcznik dla studentów pielęgniarskich studiów licencjackich, Wyd. Czelej, Lublin 2002

Uzupełniająca:

Górajek-Jóźwik J., *Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarskiej*, PZWL, Warszawa 2007

Kózka M., Płaszewka-Żywko L., *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie*, PZWL, Warszawa 2014

Kózka M., Płaszewska-Żywko L., *Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym*, PZWL, Warszawa 2010

Zahradniczek K. (red.), *Pielęgniarstwo*, PZWL, Warszawa 2006

Szwałkiewicz E. *Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów.* Przewodnik dla pielęgniarek.

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: obecność na zajęciach (10%)+ aktywność na zajęciach(20%) + 2 testy jednokrotnego wyboru (70%), po 10 pytań, skala ocen: 10 pkt – (bdb), 9 pkt – (+db), 8 pkt – (db), 7 pkt – (+dost), 6 pkt – (dost), 5 i mniej punktów – ndst. (min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) **(P_W01 – P_W11)**

Samokształcenie: Proces pielęgnowania w wybranej jednostce chorobowej, znajomość literatury niezbędna do przygotowania pracy z samokształcenia (wykład). Przygotowanie pokazu instruktażowego, prezentacji multimedialnej oraz dokumentu tekstowego (ćwiczenia) **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U26)**

Egzamin: test jednokrotnego wyboru, 50 pytań, skala ocen: 50pkt. – (bdb), 49-47pkt. – (+db), 46-40pkt. – (db), 39 - 37pkt. – (+dost), 36- 30pkt. – (dost), 29 pkt. i mniej - (ndst), (min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) **(P_W01 – P_W11)**

Ćwiczenia: (P_U01 – P_U26, P_K01 – P_K07) -ocena pozytywna z 3 kolokwiów pisemnych (skł. się z 10 pytań w formie testu jednokrotnego wyboru) min. 60 %= ocena pozytywna; na każdych zajęciach ocena z :

1.przestrzeganie zasad i techniki wykonywanej czynności (0-2pkt.)
2.sposób wykonania czynności (0-2pkt.)
3. skuteczność wykonanej czynności (0-2pkt.)
4.samodzielność podczas wykonywania czynności (0-2pkt.)
5.komunikowanie się z pacjentem (0-2pkt.)
6.postawa studenta wobec zawodu (0-2pkt.)
7. złożenie dokumentacji z samokształcenia
8.obowiązkowa obecność 100% na zajęciach
9. zaliczenie w warunkach symulowanych wylosowanych czynności pielęgniarskich

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U26; P_K01 – P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

1. Zgodność wykonywanych czynności z obowiązującymi procedurami (0p.-2p.)
2.Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-2p.)
3.Postawa studenta wobec zawodu (0p.-2p.)
4.Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-2p.)
5.Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-2p.)
Maksymalna liczba punktów: 10 p.
Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90%plusdobry
91%-100% bardzo dobry
-obowiązkowa 100% obecność na zajęciach praktycznych
Praktyki zawodowe: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U26; P_K01 – P_K07**). Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49 – plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	10
Filmy instruktażowe	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	60
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	120
Liczba punktów ECTS	**4**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Promocja zdrowia II rok, semestr 3	P.MC.18.P.Z.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Health Promotion	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	Obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 20	**1**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przygotowanie do samodzielnego działania w procesie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, m m.in. poprzez realizację lub inicjację realizacji programów promocji zdrowia i profilaktyki, skierowanych do różnych grup społecznych (rodzin, społeczności lokalnych, grup zawodowych) i osób w różnym wieku (dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów).

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	K.C.W16.
	P_W02 zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia	K.C.W17.
	P_W03 zna strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym	K.C.W18.
Umiejętności:	**P_U01** ocenia potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów	K.C.U28.
	P_U02 rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia	K.C.U29.
	P_U03 potrafi dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych	K.C.U30.
	P_U04 uczy pacjenta samokontroli stanu zdrowia	K.C.U31.
	P_U05 opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych	K.C.U32.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 przestrzega praw pacjenta	K.S.1.3.2.
	P_K03 samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód	K.S.1.3.3.

	zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	
	P_K04 ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.4.
	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.S.1.3.5.
	P_K06 przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta	K.S.1.3.6.
	P_K07 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Rozwój promocji zdrowia na tle historycznym (światowe i polskie konferencje promocji zdrowia, dokumenty w promocji zdrowia). Promocja zdrowia w systemie opieki zdrowotnej. Kompetencje i zadania pielęgniarki w promocji zdrowia. Wybrane zachowania zdrowotne, styl życia jako obszar działania dla promocji zdrowia, profilaktyka uzależnień. Projektowanie programów promocji zdrowia.

Ćwiczenia: Rola i zadania biura/gabinetu promocji zdrowia w ramach kompetencji szpitala/praktyki podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiskowo/rodzinnej, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania. Praca z klientami/pacjentami zgłaszającymi się spontanicznie, praca z pacjentami hospitalizowanymi w poszczególnych oddziałach, praca z chorymi przewlekle, praca z dziećmi i ich rodzicami, realizowane programy lokalne. Promowanie zdrowia w środowisku szkolnym -przygotowanie programu edukacyjnego dla wybranej grupy wiekowej i wybranego elementu stylu życia.

Samokształcenie: Rola zawodowa lekarzy, psychologów, pedagogów, pielęgniarek, inżynierów i innych profesjonalistów w promocji zdrowia. Organizacja pielęgniarskiego biura/gabinetu promocji zdrowia. Specyfika edukacji zdrowotnej jako element procesu pielęgnowania z uwzględnieniem kryterium wieku i stanu zdrowia dziecka, osoby dorosłej, osoby starszej, rodziny. Programy promocji zdrowia w wieku podeszłym.

Zajęcia praktyczne: Praca z klientami/pacjentami zgłaszającymi się spontanicznie, praca z pacjentami hospitalizowanymi w poszczególnych oddziałach, praca z chorymi przewlekle, praca z dziećmi i ich rodzicami, realizowane programy lokalne. Promowanie zdrowia w środowisku szkolnym, przygotowanie programu edukacyjnego dla wybranej grupy wiekowej i wybranego elementu stylu życia.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M., Barczykowska E., *Promocja zdrowia dla studentów studiów licencjackich kierunku pielęgniarstwo i położnictwo*, t. 2: *Promocja zdrowia w praktyce pielęgniarki i położnej*, PZWL, Warszawa 2010

Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M., Basińska M.A., *Promocja zdrowia dla studentów studiów licencjackich kierunku pielęgniarstwo i położnictwo*, t. 1: *Teoretyczne podstawy promocji zdrowia*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008

Gromadzka-Ostrowska J.; *Edukacja prozdrowotna i promocja zdrowia,* Wydawca: SGGW; 2019

Uzupełniająca:

Wrońska I. , Sierakowska M., *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej;* PZWL; 2014

Woynarowska B. (red.), *Edukacja zdrowotna. Podręcznik akademicki*, PWN, Warszawa 2015

Karski Jerzy B., *Promocja zdrowia dziś i perspektywy jej rozwoju w Europie* – Outlet; Wyd. Warszawa 2016

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie pisemnej: test z pytaniami otwartymi:

1. Definicja promocji zdrowia. Zachowania zdrowotne a styl życia. Promocja zdrowia w systemie opieki zdrowotnej -przykłady dokumentów i konferencji **(P_W01, P_W02)**
2. Strategie promocji zdrowia **(P_W03)**

3. Opis kompetencji i zadań pielęgniarki w promocji zdrowia **(P_W03)**
4. Zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej **(P_W02)**

min. 60% poprawnych odpowiedzi w teście= ocena pozytywna

Ćwiczenia: zaliczenie w formie pisemnej: projekt

Temat projektu: Program promocji zdrowia dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05,**

Kryteria oceny pracy pisemnej (projektu)

1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu.
2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy pielęgniarskiej i innej.
3. Poprawność terminologiczna i językowa.
4. Logiczny układ treści.
5. Dobór literatury.

Każda z kategorii punktowana w skali 0p.-5p. Maksymalna ilość punktów do uzyskania: 25p.

Ocena sprawozdania wystawiona według zasady:

60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury przedmiotu, wykorzystywanej m.in. do przygotowania projektu **(P_K01-P_K07)**

Zajęcia praktyczne: Konspekt zajęć edukacyjnych dla wybranej grupy wiekowej i wybranego elementu stylu życia. **(P_U05, P_K01-P_K07) –** kryteria oceny tak jak przy ocenie projektu

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie projektu (wypowiedź pisemna)	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	15
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
Zajęcia praktyczne	20
Liczba punktów ECTS	**1**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Podstawowa opieka zdrowotna I III rok, semestr 5	P.MC.19.P.O. Z. I
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	Basic Health Care	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
	Wymagania wstępne	
Poziom studiów: studia I stopnia	Wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej; wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, budowy i funkcjonowania poszczególnych układów, narządów; z zakresu badania podmiotowego i przedmiotowego (badanie fizykalne); z zakresu promocji zdrowia i zdrowia publicznego.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Przygotowanie studenta w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowo-rodzinnej nad osobami zdrowymi, chorymi i niepełnosprawnymi w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauki

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** charakteryzuje organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia	K.C.W19.
	P_W02 zna warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej	K.C.W20.
	P_W03 zna i stosuje metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży	K.C.W21.
Umiejętności:	**P_U01** realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	K.C.U33.
	P_U02 ocenia środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych	K.C.U34.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.

	P_K02 przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. System opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie. Koncepcja podstawowej opieki zdrowotnej w dokumentach międzynarodowych. 2. Podstawowa opieka zwrotna w Polsce przed i po 1999 roku. Charakterystyka modelu pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej; rys historyczny i stan obecny. 3. Zespół podstawowej opieki zdrowotnej; charakterystyka kompetencji lekarza, pielęgniarki środowiska zamieszkania, pielęgniarki środowiska nauki i wychowania, położnej środowiska zamieszkania, pielęgniarki opieki długoterminowej/domowej. 4. Systemy zarządzania informacją oraz mierniki jakości w podstawowej opiece zdrowotnej. 5. Modele opieki środowiskowej – rodzinnej i formy świadczeń w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Rodzina jako podmiot opieki zdrowotnej. Koncepcja zdrowia rodziny. Metody pracy pielęgniarki z rodziną. Wydolność opiekuńczo-pielęgnacyjna rodziny. Wsparcie społeczne. 6. Zakres, struktura i organizacja świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej – świadczenia gwarantowane. 7. Odrębności w opiece środowiskowej – rodzinnej ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i wychowania oraz pracy. Koncepcja środowiskowej opieki zdrowotnej. Założenia i organizacja. 8. Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i społecznych jednostki, rodziny, społeczności lokalnej. Diagnoza indywidualnego przypadku, rodziny, społeczności lokalnej (dla celów promocji zdrowia, profilaktyki, w sytuacji choroby i niepełnosprawności). 9. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania – sprzęt i środki do realizacji. Zasady dokumentowania opieki pielęgniarskiej. 10. Rozpoznawanie problemów zdrowotnych, szkolnych i społecznych dzieci i młodzieży oraz planowanie opieki w środowisku nauczania i wychowania. 11. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku nauki i wychowania – sprzęt i środki do realizacji. Zasady dokumentowania opieki pielęgniarskiej. 12. Organizacyjno-prawne aspekty wykonywania zawodu oraz samodzielności zawodowej pielęgniarki w podstawowej opiece zdrowotnej. 13. Standardy w pracy pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej. 14. Udział pielęgniarki w realizacji zadań wynikających z programów polityki zdrowotnej.

Ćwiczenia: 1. Planowanie pracy w podstawowej opiece zdrowotnej w oparciu o problemy zdrowotne i demograficzne środowiska lokalnego. 2. Charakterystyka środowiska podopiecznych. 3. Zdrowie i czynniki wpływające na nie. Postrzeganie zdrowia przez pacjenta. Ogólna problematyka związków rodziny i zdrowia. 4. Choroba jako czynnik zmian w rodzinie – analiza zmian zachodzących w rodzinie w wyniku choroby. 5. Specyfika problemów zdrowia rodziny mieszkającej w mieście i na wsi. 7. Opieka zdrowotna, profilaktyka i edukacja prozdrowotna w ramach piece zdrowotnej. Konkretyzacja i zapis danych dla celów profilaktyki i opieki pielęgniarskiej. 8. Uzależnienia. Konstruowanie programu wspomagania rodzin w profilaktyce uzależnień.

Samokształcenie: 1. Diagnoza środowiska lokalnego z opisem wsparcia. 2. Wybrane zagadnienia zdrowia u osób pracujących. Praca zawodowa nieletnich i kobiet w ciąży – zagrożenia zdrowia, działania profilaktyczne.

Zajęcia praktyczne: 1. Zadania pielęgniarki rodzinnej. Planowanie pracy z rodziną. Dokumentowanie świadczeń. 2. Specyfika procesu pielęgnowania realizowanego przez pielęgniarkę środowiskową/rodzinną. Realizacja programów prewencyjnych. 3. Problemy edukacji zdrowotnej w rodzinie i środowisku lokalnym Poradnictwo w pracy pielęgniarki środowiskowej/rodzinnej. 4.

Zadania pielęgniarki praktyki: gabinet zabiegowy, gabinet szczepień, promocja zdrowia, dokumentacja, sprawozdawczość. 5. Zadania pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania: badania przesiewowe, pierwsza pomoc przedlekarska, edukacja zdrowotna, identyfikacja problemów zdrowotnych, społecznych i szkolnych uczniów, współpraca wielodyscyplinarna w zakresie dbałości o zdrowie ucznia, dokumentacja, sprawozdawczość. 6. Zadania pielęgniarki medycyny pracy w opiece nad pracującymi.

Praktyka zawodowa: 1. Komunikowanie się pielęgniarki w środowisku pacjenta; rozpoznawanie stanu człowieka zdrowego. 2. Zasady zbierania ukierunkowanego wywiadu środowiskowego dla potrzeb procesu pielęgnowania. 3. Ocena zagrożeń zdrowia, stopnia samodzielności pacjenta i wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny. 4. Ocena stanu higienicznego skóry i włosów, uzębienia i odżywienia, postawy, proporcji ciała, zakresu ruchów w stawach. 5. Analiza zebranych informacji pod kątem oceny stylu życia podopiecznych w środowisku. 6. Planowanie działań prozdrowotnych w oparciu o rozpoznane czynniki ryzyka, zmierzających do zachowania oraz potęgowania zdrowia. 7. Diagnozowanie sytuacji podopiecznych w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej. 8. Planowanie, realizowanie i ocenianie działań podejmowanych na rzecz podopiecznego w zdrowiu i chorobie. 9. Realizacja programów edukacji zdrowotnej. 10. Realizacja zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (współpraca z różnymi instytucjami społeczności lokalnej. 11. Realizacja zadań pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania. 12. Współpraca pielęgniarki środowiskowej z pacjentem geriatrycznym i jego rodziną. 13. Działania pielęgnacyjno-rehabilitacyjne w środowisku obłożnie chorego i niepełnosprawnego. 14. Promocja zdrowia i profilaktyka w środowiskach podopiecznych.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kocka K., Marcinowicz L., Ślusarska B. (red.) *Pielęgniarstwo rodzinne i opieka środowiskowa*, PZWL, Warszawa 2019

Kilańska D. (red.), *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej,* t. I, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2010

Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E., *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej,* t. II, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2010

Charzyńska-Gula M., *Edukacja zdrowotna rodziny*. *Poradnik dla pielęgniarki rodzinnej*, Lublin 2002

Oblacińska A., Ostręga A. (red.), *Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej*, IMiD, Warszawa 2003 [dokument online]

Wybrane aktualne pozycje z czasopism krajowych i zagranicznych związane z tematyką ćwiczeń

Wybrane akty prawne

Uzupełniająca:

Marcinowicz L., Ślusarska B., *Opieka nad podopiecznym w praktyce pielęgniarki rodzinnej,* Wyd. Continuo, Wrocław 2017

Woynarowska B. (red.), *Profilaktyka w pediatrii,* PZWL, Warszawa 2008

Domżał-Drzewicka R., Gałęziowska E. (red.), *Nowoczesne metody rozpoznawania płodności*. *Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie z ocena na podstawie kolokwium opisowego; obecność i aktywność na zajęciach **(P_W01, P_W02, P_W03,)**

Ćwiczenia: (zaliczenie z oceną – obecność na ćwiczeniach, pozytywne zaliczenie 4 kolokwiów cząstkowych, przygotowanie przykładowego wywiadu środowiskowego; opracowanie wybranego przez studenta programu profilaktyki **(P_W01, P_W02, P_W03P_U01, P_U02);**

Samokształcenie: zaliczenie na ocenę na podstawie przygotowanej prezentacji **(P_W01, P_W02, P_W03, P_U01, P_U02)**

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01, P_U02, P_K01-P_K07).**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji

zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki psychiatrycznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_U01, P_U02, P_K01-P_K07)**. Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry.

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
Zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Podstawowa opieka zdrowotna II III rok, semestr 6	P.MC.20.P.O. Z. II
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
	Basic Health Care	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Status przedmiotu**	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
	Wymagania wstępne	
Poziom studiów: studia I stopnia	Wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej; wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, budowy i funkcjonowania poszczególnych układów, narządów; z zakresu badania podmiotowego i przedmiotowego (badanie fizykalne); z zakresu promocji zdrowia i zdrowia publicznego.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 40	**1**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Przygotowanie studenta w zakresie planowania, realizowania i oceny działań podejmowanych w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowo-rodzinnej nad osobami zdrowymi, chorymi i niepełnosprawnymi w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauki

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** charakteryzuje organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia	K.C.W19.
	P_W02 zna warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej	K.C.W20.
	P_W03 zna i stosuje metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży	K.C.W21.
Umiejętności:	**P_U01** realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	K.C.U33.
	P_U02 ocenia środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych	K.C.U34.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.

	P_K02 przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Zespół podstawowej opieki zdrowotnej; charakterystyka kompetencji lekarza, pielęgniarki środowiska zamieszkania, pielęgniarki środowiska nauki i wychowania, położnej środowiska zamieszkania, pielęgniarki opieki długoterminowej/domowej. 2. Systemy zarządzania informacją oraz mierniki jakości w podstawowej opiece zdrowotnej. 3. Modele opieki środowiskowej – rodzinnej i formy świadczeń w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Rodzina jako podmiot opieki zdrowotnej. Koncepcja zdrowia rodziny. Metody pracy pielęgniarki z rodziną. Wydolność opiekuńczo-pielęgnacyjna rodziny. Wsparcie społeczne. 4. Zakres, struktura i organizacja świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej – świadczenia gwarantowane. 5. Odrębności w opiece środowiskowej – rodzinnej ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i wychowania oraz pracy. 6. Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i społecznych jednostki, rodziny, społeczności lokalnej. Diagnoza indywidualnego przypadku, rodziny, społeczności lokalnej (dla celów promocji zdrowia, profilaktyki, w sytuacji choroby i niepełnosprawności). 7. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania – sprzęt i środki do realizacji. Zasady dokumentowania opieki pielęgniarskiej. 8. Rozpoznawanie problemów zdrowotnych, szkolnych i społecznych dzieci i młodzieży oraz planowanie opieki w środowisku nauczania i wychowania. 9. Planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej w środowisku nauki i wychowania – sprzęt i środki do realizacji. Zasady dokumentowania opieki pielęgniarskiej. 10. Organizacyjno-prawne aspekty wykonywania zawodu oraz samodzielności zawodowej pielęgniarki w podstawowej opiece zdrowotnej. 11. Standardy w pracy pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej. 12. Udział pielęgniarki w realizacji zadań wynikających z programów polityki zdrowotnej.

Samokształcenie: 1. Konstruowania planów całościowej opieki dla rodziny na przykładzie wybranych sytuacji zdrowotnych. 2. Specyfika działalności edukacyjnej realizowanej przez pielęgniarkę w środowisku nauczania i wychowania.

Zajęcia praktyczne: 1. Zadania pielęgniarki rodzinnej. Planowanie pracy z rodziną. Dokumentowanie świadczeń. 2. Specyfika procesu pielęgnowania realizowanego przez pielęgniarkę środowiskową/rodzinną. 3. Problemy edukacji zdrowotnej w rodzinie i środowisku lokalnym. 4. Poradnictwo w pracy pielęgniarki środowiskowej/rodzinnej. 5. Zadania pielęgniarki praktyki: gabinet zabiegowy, gabinet szczepień, promocja zdrowia, dokumentacja, sprawozdawczość. 6. Zadania pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania: badania przesiewowe, pierwsza pomoc przedlekarska, edukacja zdrowotna, identyfikacja problemów zdrowotnych, społecznych i szkolnych uczniów, współpraca wielodyscyplinarna w zakresie dbałości o zdrowie ucznia, dokumentacja, sprawozdawczość. 7. Zadania pielęgniarki medycyny pracy w opiece nad pracującymi.

Praktyka zawodowa: 1. Komunikowanie się pielęgniarki w środowisku pacjenta; rozpoznawanie stanu człowieka zdrowego. 2. Zasady zbierania ukierunkowanego wywiadu środowiskowego dla potrzeb procesu pielęgnowania. 3. Ocena zagrożeń zdrowia, stopnia samodzielności pacjenta i wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny. 4. Ocena stanu higienicznego skóry i włosów, uzębienia i odżywienia, postawy, proporcji ciała, zakresu ruchów w stawach. 5. Analiza zebranych informacji pod kątem oceny stylu życia podopiecznych w środowisku. 6. Planowanie działań prozdrowotnych w oparciu o rozpoznane czynniki ryzyka, zmierzających do zachowania oraz

potęgowania zdrowia. 7. Diagnozowanie sytuacji podopiecznych w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej. 8. Planowanie, realizowanie i ocenianie działań podejmowanych na rzecz podopiecznego w zdrowiu i chorobie. 9. Realizacja programów edukacji zdrowotnej. 10. Realizacja zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (współpraca z różnymi instytucjami społeczności lokalnej. 11. Realizacja zadań pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania. 12. Współpraca pielęgniarki środowiskowej z pacjentem geriatrycznym i jego rodziną. 13. Działania pielęgnacyjno-rehabilitacyjne w środowisku obłożnie chorego i niepełnosprawnego. 14. Promocja zdrowia i profilaktyka w środowiskach podopiecznych.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kocka K., Marcinowicz L., Ślusarska B. (red.) *Pielęgniarstwo rodzinne i opieka środowiskowa*, PZWL, Warszawa 2019

Kilańska D. (red.), *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej,* t. I, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2010

Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E., *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej,* t. II, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2010

Charzyńska-Gula M., *Edukacja zdrowotna rodziny*. *Poradnik dla pielęgniarki rodzinnej*, Lublin 2002

Oblacińska A., Ostręga A. (red.), *Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej*, IMiD, Warszawa 2003 [dokument online]

Wybrane aktualne pozycje z czasopism krajowych i zagranicznych związane z tematyką ćwiczeń

Wybrane akty prawne

Uzupełniająca:

Marcinowicz L., Ślusarska B., *Opieka nad podopiecznym w praktyce pielęgniarki rodzinnej,* Wyd. Continuo, Wrocław 2017

Woynarowska B. (red.), *Profilaktyka w pediatrii,* PZWL, Warszawa 2008

Domżał-Drzewicka R., Gałęziowska E. (red.), *Nowoczesne metody rozpoznawania płodności*. *Wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin: test jednokrotnego wyboru **(P_W01, P_W02, P_W03)**

Samokształcenie: zaliczenie na ocenę na podstawie przygotowanej prezentacji **(P_W01, P_W02, P_W03, P_U01, P_U02)**

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01, P_U02, P_K01 – P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki psychiatrycznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:

60%-75% dostateczny

76%-80% plus dostateczny

81%-85% dobry

86%-90% plus dobry

91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej

(P_U01, P_U02 P_K01 – P_K07). Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady: od 3,00 do 3,20 – dostateczny od 3,21 do 3,70- plus dostateczny od 3,71 do 4,20 – dobry od 4,21 do 4,49 – plus dobry od 4,50 – bardzo dobry.	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
Zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	40
Liczba punktów ECTS	**1**
Praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Dietetyka I rok, semestr 1	P.MC.21.D.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Dietetics	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii i fizjologii człowieka, biochemii i biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	

Cele przedmiotu

Przekazanie zasad racjonalnego żywienia dzieci i dorosłych przy uwzględnieniu kompromisu fizjologicznego, kulturowego, psychologicznego, ekologicznego i finansowego oraz zasad żywienia dietetycznego w wybranych chorobach i uświadomienie i założeń dietoprofilaktyki w przeciwdziałaniu tzw. chorobom cywilizacyjnym

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** definiuje zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe **P_W02** wymienia zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego **P_W03** zna zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii **P_W04** zna rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	K.C.W22. K.C.W23. K.C.W24. K.C.W25.
Umiejętności:	**P_U01** ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia **P_U02** stosuje diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach **P_U03** dobiera środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania	K.C.U35. K.C.U36. K.C.U37.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Procesy energetyczne i gospodarka wodna w organizmie. Składniki odżywcze i ich znaczenie w organizmie. Normy żywienia i wyżywienia. Zróżnicowanie diet dzieci i dorosłych. Ilościowe i jakościowe błędy żywieniowe Polaków. Zasady planowania i oceny żywienia różnych grup ludności. Zasady planowania i układania jadłospisów dla osób zdrowych. Zasady edukacji żywieniowej. Udział pielęgniarki w leczeniu żywieniowym. Leczenie żywieniowe – dojelitowe i parenteralne u dorosłych i dzieci. Monitorowanie chorego żywionego dojelitowe i parenteralne. Zasady oceny stanu odżywienia. Klasyfikacja i charakterystyka diet. Niedożywienie i jego zdrowotne następstwa. Postępowanie dietetyczne jako część terapii. Żywienie człowieka w różnych stanach chorobowych (choroby układu krążenia, choroby metaboliczne, choroby przewodu pokarmowego, choroby układu moczowego, żywienie chorych ze zwiększonym katabolizmem).

Ćwiczenia: Żywienie dojelitowe w domu pacjenta. Opracowanie wywiadu żywieniowego, umożliwiającego ocenę błędów w żywieniu pacjenta oraz postępowania dla określenia stanu odżywienia pacjenta. Układanie, ocena i korygowanie ułożonych jadłospisów dla osób zdrowych i chorych z cukrzycą, otyłością, nadciśnieniem, zaburzeniami gospodarki lipidowej, z chorobami przewodu pokarmowego, wątroby, trzustki, nerek.

Samokształcenie: przygotowanie prezentacji jadłospisu, przedstawianej podczas ćwiczeń.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Ciborowska H., Rudnicka A., *Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka,* PZWL, Warszawa 2012

Bułhak-Jachymczyk B., Jarosz M. (red.), *Normy żywienia człowieka. Podstawy prewencji otyłości i chorób niezakaźnych*, PZWL, Warszawa 2011

Szczygieł B. (red.), *Niedożywienie związane z chorobą*, PZWL, Warszawa 2013

Jarosz M., Kłosiewicz-Latoszek L., Charzewska J., Białkowska M., *Diagnozowanie zaburzeń stanu odżywienia w praktyce lekarskiej i pielęgniarskiej*, IŻiŻ, Warszawa 2010

Jarosz M. (red.), *Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz wskazówki dotyczące zdrowego stylu życia*, IŻiŻ, Warszawa 2008 [dostęp online]

Uzupełniająca:

Matras P., Bartoszewska L., Rudzki S., *Leczenie żywieniowe. Procedury*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2011

Kunachowicz H., Nadolna I., Iwanow K., *Wartość odżywcza wybranych produktów spożywczych i typowych potraw,* PZWL, Warszawa 2014

Kunachowicz H., Przygoda B., Nadolna I., Iwanow K., *Tabele składu i wartości odżywczej żywności*, PZWL, Warszawa 2005

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru, min. 60% poprawnych odpowiedzi= ocena pozytywna **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04)**

Ćwiczenia: zaliczenie w formie prezentacji autorskiego projektu pn.: Propozycja jadłospisu dla pacjenta z określoną jednostką chorobową (typ jednostki chorobowej podaje prowadzący zajęcia) oraz sposób postępowania dietetycznego z pacjentem. **(P_U01, P_U02, P_U03, P_K01)**

Kryteria oceny projektu:

1. Wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu.
2. Zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy pielęgniarskiej i innej.
3. Poprawność terminologiczna i językowa.
4. Logiczny układ treści.
5. Dobór literatury.

Każda z kategorii punktowana w skali 0p.-5p. Maksymalna ilość punktów do uzyskania: 25p.

Ocena projektu wystawiona według zasady:

60%-75% dostateczny

76%-80% plus dostateczny

81%-85% dobry

86%-90% plus dobry

91%-100% bardzo dobry

Samokształcenie: przygotowanie projektu do prezentacji podczas ćwiczeń (**(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_U01, P_U02, P_U03, P_K01).**

Nakład pracy studenta	Liczba godzin
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	5
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie się do zaliczenia	5
Samokształcenie	
Przygotowanie projektu (prezentacja, wypowiedź pisemna)	15
Liczba godzin razem:	**60**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Badania fizykalne I rok, semestr 2	P.MC.22.B.F.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Physical Examination	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15; ćwiczenia: 30	**2**

Cele przedmiotu

Zapoznanie z teoretycznymi podstawami badań fizykalnych człowieka; przedstawienie odrębności przeprowadzania oraz interpretacji badań u człowieka dorosłego, starszego oraz u dzieci, noworodków i niemowląt

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania	K.C.W32.
	P_W02 charakteryzuje metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego	K.C.W33.
	P_W03 określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej	K.C.W34.
	P_W04 omawia sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	K.C.W35.
Umiejętności:	**P_U01** przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje jego wyniki	K.C.U43.
	P_U02 rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku	K.C.U44.
	P_U03 techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowoszkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta	K.C.U45.
	P_U04 przeprowadza kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich	K.C.U46.

	analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej **P_U05** przeprowadza badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności	K.C.U47.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Wprowadzenie do problematyki badań fizykalnych. 2. Znaczenie badania podmiotowego w ocenie klinicznej i diagnostyce pacjenta. 3. Warunki i zasady przeprowadzania badań fizykalnych. 4. Zasady zbierania wywiadu. 5. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w medycynie wieku rozwojowego. 6. Znaczenie badania podmiotowego w ocenie klinicznej i diagnostyce pacjenta. 7. Całościowy wywiad dotyczący osoby dorosłej – wywiad dotyczący przeszłości pacjenta – obecny stan zdrowia – wywiad rodzinny – wywiad psychosocjalny. 8 Kolejność całościowego badania – Badanie układu mięśniowo-szkieletowego – Badanie neurologiczne. 9. Przegląd układów anatomicznych.

Ćwiczenia: 1. Zasady, metody, techniki oraz kolejność przeprowadzania badania fizykalnego. Interpretacja uzyskanych wyników. 2. Badanie przedmiotowe niemowląt, dzieci oraz osób starszych. 3. Znaczenie roli pielęgniarski w ocenie stany psychicznego, ogólnego, skory, oczu, uszy, jamy ustnej, gardła, szyi, klatki piersiowej, płuc, gruczołów piersiowych, układu sercowo-naczyniowego, brzucha, narządów płciowych żeński i męskich, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego, układu nerwowego. 4. Prowadzenie dokumentacji klinicznej pacjenta. 5. Etapy przygotowań pacjenta do badania fizykalnego.6. Pomiar masy ciała, wzrostu oraz ocena postawy. Obliczanie BMI. 7. Ocena stanu odżywiania pacjenta i stanu nawodnienia. 8. Ocena ciepłoty ciała (rodzaje i miejsca pomiarów temperatury ciała). 9. Umiejętność oceny obrzęków (interpretacja kliniczna obrzęków). Badanie odleżyn. 10. Interpretacja i dokumentowanie wyników badania fizykalnego.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Dyk D. (red.), *Badanie fizykalne w pielęgniarstwie,* PZWL, Warszawa 2013

Ciechaniewicz W. (red.), *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia.* Podręcznik dla studentów medycyny, PZWL, Warszawa 2014

Krajewska-Kułak E., Szczepański M., *Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych*, Czelej, Lublin 2008

Doboszyńska A., Olszewska A., Rudnicka L., *Objawy chorób wewnętrznych*, PZWL, Warszawa 2013

Kawczyński M., *Propedeutyka pediatrii*, PZWL Warszawa 2009

Uzupełniająca:

Nostrzyk W., *Chirurgia repetytorium,* PZWL ,Warszawa 2019

Szczeklik A., *Choroby wewnętrzne*, Kraków, 2011, Medycyna Praktyczna

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

<u>Wykłady:</u> Egzamin testowy z wiedzy teoretycznej /wykłady/ i praktycznej /ćwiczenia/- warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń (P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_K01)

<u>Ćwiczenia:</u> zaliczenie z oceną – zaliczenie zajęć praktycznych w warunkach symulowanych + odpowiedź ustna **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5

Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Etyka zawodu pielęgniarki I rok, semestr 2	P.MC.23.E.Z.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł B: Nauki społeczne Module B: Social Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Philosophy and Ethics of Professional Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15	**1**
Samokształcenie: 15	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z istotą etyki ogólnej i zawodowej, przydatnymi w pracy pielęgniarki oraz przygotowanie do rozwiązywania problemów moralnych, pojawiających się w przyszłej pracy zawodowej

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** student różnicuje przedmiot etyki ogólnej i zawodowej	K.C.W12.
	P_W02 charakteryzuje istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki	K.C.W13.
	P_W03 zna problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki	K.C.W14.
	P_W04 rozumie treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej	K.C.W15.
Umiejętności:	**P_U01** wie, jak rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej	K.C.U27.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K.S.1.3.3.

Treści programowe

Wykłady:

1. Historyczne uwarunkowania rozwoju etyki pielęgniarskiej.
2. Etyka jako nauka filozoficzna- wprowadzenie i wyjaśnienie podstawowych pojęć.
3. Analiza przypadków w odniesieniu do pracy zawodowej pielęgniarki.
4. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki (ICN, Polska), analiza norm kodeksowych – odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki.
5. Prawa pacjenta – pojęcie, dokumenty międzynarodowe i krajowe, analiza poszczególnych praw w kontekście pracy pielęgniarki.
6. Prawa dziecka w szpitalu, prawa chorego psychicznie, prawa umierającego, prawa w związku z transplantacją.

7. Dylematy w pracy pielęgniarki- podejmowanie decyzji etycznych.
8. Tajemnica zawodowa oraz ustawowe zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy
9. Wzorce osobowe w pielęgniarstwie.
10. Problemy bioetyczne w medycynie: prokreacja wspomagana, eksperymenty medyczne, transplantacja, uporczywa terapia, eutanazja.

Samokształcenie: Analiza literatury przedmiotowej, wskazanej przez prowadzącego w trakcie wykładów, prezentacja multimedialna na wskazany temat.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Dobrowolska B., *Wprowadzenie do medycznej etyki troski*, Branta, Bydgoszcz 2010 [dokument online]

Konstańczak S.; *Etyka pielęgniarska*; Wydawca: Difin; 2010

Fry S.T., Johnstone M.J., *Etyka w praktyce pielęgniarskiej. Zasady podejmowania decyzji etycznych*, Makmed, Lublin 2009

Uzupełniająca:

Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczpospolitej Polskiej, NRPiP, 2003

Kodeks etyki dla pielęgniarek ICN, 2012 (http://www. Izbapiel.org.pl)

Ustawa chorego o ochronie zdrowia psychicznego, z dn. 10 sierpnia 1994 r., t.j. 01.01.2012 r

Europejska Karta Praw Dziecka Hospitalizowanego

Aspekty etyczne badań naukowych w polskim pielęgniarstwie http://bazekon.icm.edu.pl/bazekon/element/bwmeta1.element.ekon-element-000171408779

Kazusy etyczne wraz z analizą, http://www.incet.uj.edu.pl

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru : min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_U01**)

Samokształcenie: wykształcenie umiejętności ponoszenia odpowiedzialności moralnej za człowieka i wykonywanie zadań z poszanowaniem godności i należnych praw poprzez analizę kodeksu etyki zawodowej pielęgniarek i położnych, dokumentów międzynarodowych i krajowych, dotyczących praw pacjenta. Wykształcenie umiejętności stosowania kodeksu etyki w praktyce zawodowej **(P_U01, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	15
Przygotowanie eseju refleksyjnego (wypowiedź pisemna)	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury przedmiotowej	10
Analiza kodeksu pielęgniarek i położnych oraz dokumentów dotyczących praw pacjenta	5
Liczba godzin razem:	**40**
Liczba punktów ECTS	**1**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Zakażenia szpitalne II rok, semestr 4	P.MC.24.Z.S.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstawowej opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Hospital Infections	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	Obowiązkowy/ Do wyboru	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15	**2**
Ćwiczenia: 15	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z zagadnieniem występowania zakażeń i przenoszenia biologicznych czynników chorobotwórczych w placówkach ochrony zdrowia. Student poznaje zagadnienia z zakresu epidemiologii chorób zakaźnych i metody ich zapobiegania z uwzględnieniem specyfiki środowiska szpitalnego oraz podstawy prawne i metody zwalczania zakażeń wśród pacjentów i personelu medycznego

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** definiuje pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia	K.C.W36.
	P_W02 wyjaśnia sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych	K.C.W37.
	P_W03 wyjaśnia mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego	K.C.W38.
Umiejętności:	**P_U01** wdraża standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym	K.C.U48.
	P_U02 stosuje środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami	K.C.U49.

Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

I. Podstawy epidemiologii chorób zakaźnych

1.Rozprzestrzenianie się biologicznych czynników chorobotwórczych
2.Profilaktyka chorób zakaźnych
3.Zakażenia szpitalne
- definicja zakażeń szpitalnych, podstawowe pojęcia
- epidemiologia zakażeń szpitalnych
- czynniki chorobotwórcze i postacie zakażeń szpitalnych

II. Główne czynniki chorobotwórcze:

1.Zakażenia bakteryjne
2.Zakażenia wirusowe
3.Zakażenia grzybicze
4.Zakażenia pasożytnicze

i postacie kliniczne zakażeń szpitalnych:

1. Zakażenia układu oddechowego
2.Zakażenia układu moczowego
3.Zakażenia krwi
4.Zakażenia ran
5.Wirusowe zapalenie wątroby
6.Zespół nabytego upośledzenia odporności
7.Zakażenia układu nerwowego
8.Zakażenia układu pokarmowego

III. Zakażenia występujące w wybranych obszarach szpitala

1.Oddział intensywnej terapii
2.Blok operacyjny
3.Gabinety zabiegowe i diagnostyczne
- zakażenia występujące w gabinetach stomatologicznych
- zakażenia występujące w pracowniach endoskopowych
4.Zakażenia w innych oddziałach
- oddział noworodkowy
- stacja dializ
- oddział transplantologii

IV. Regulacje prawne dotyczące zwalczania zakażeń i odpowiedzialności prawnej placówek

Akty prawne
Program kontroli zakażeń szpitalnych
Standardy dotyczące kontroli zakażeń
Postępowanie w przypadku wystąpienia ognisk epidemiologicznych

Ćwiczenia:

I. Postępowanie ograniczające zakażenia szpitalne
1. Higiena szpitalna:
- dekontaminacja środowiska szpitalnego
- dekontaminacja sprzętu i narzędzi. Zasady przechowywania sprzętu i narzędzi
-segregacja i usuwanie odpadów
2. Higiena rąk
3. Aseptyka i antyseptyka w procedurach medycznych
4. Izolacja chorych
5. Środki ochrony własnej
II. Ekspozycja zawodowa i postępowanie po ekspozycji
III. Leczenie w zakażeniach szpitalnych

1.Leki przeciwbakteryjne
2.Związki przeciwwirusowe
3. Leczenie przeciwgrzybicze
4.Leczenie w zakażeniach pasożytniczych
IV. Pobieranie i przesyłanie materiałów do badań mikrobiologicznych
- ogólne zasady pobierania i przesyłania materiałów do badań
- pobieranie materiałów (krew, cewniki naczyniowe, płyny wysiękowe, wydzieliny z drenów, płyn mózgowo-rdzeniowy, wydzieliny ropne, kał, mocz, materiały z dróg oddechowych, wymazy z pochwy i szyjki macicy, materiały śródoperacyjne, materiały sekcyjne)
- kontrola środowiska

Zalecana literatura

Podstawowa:

Dzierżanowska D. (red), *Zakażenia szpitalne*, Alfa Medica, Bielsko-Biała 2008
Heczko P. (red), *Zakażenia szpitalne,* PZWL Warszawa 2009
Zaremba M., Borowski J., *Mikrobiologia lekarska. Podręcznik dla studentów medycyny*, PZWL, Warszawa 2014
Zbiór rekomendacji i procedur dla polskich szpitali: Praktyczne zasady kontroli zakażeń szpitalnych, Warszawa 2010

Uzupełniająca:

Denys A. *Zakażenia szpitalne. Wybrane zagadnienia,* Wolters Kluwer Kraków 2012
Boroń-Kaczmarska M., Wiercińska-Drapało J. (red), *Choroby zakaźne i parazytologia,* PZWL Warszawa 2017
Bulanda M., Wójkowska-Mach J. (red.), *Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej*, PZWL Warszawa 2016
Ciechaniewicz W. (red), *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia*, t. I–II, PZWL, Warszawa 2014
Heczko P., Wróblewska M., Pietrzyk A., *Mikrobiologia lekarska. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych*, PZWL, Warszawa 2015
Herman Z.S. *Podstawy farmakologii ogólnej.* Zakażenia, PZWL Warszawa 2006
Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K. (red), *Podstawy pielęgniarstwa*, t. I–II, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2013
Strona internetowa Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków http://antybiotyki.edu.pl/

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie testu, pytania jednokrotnego wyboru, min. 60% pozytywnych odpowiedzi= ocena pozytywna (**P_W01** - **P_W03, P_U01 - P_U02, P_K01)**
Ćwiczenia: praca pisemna (sprawozdanie z wybranego tematu), obecność i aktywność na zajęciach(**P_W01** - **P_W03, P_U01 - P_U02, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	15
Przygotowanie sprawozdania (wypowiedź pisemna)	15
Liczba godzin razem:	**60**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

Karta przedmiotu

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Organizacja pracy pielęgniarskiej I rok, semestr 2	P.MC.25.O.P.P.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Poziom studiów: studia I stopnia	Organization of Nursing Work	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	Obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Profil studiów Praktyczny	**Wymagania wstępne**	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15	**1**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu

Dostarczenie wiedzy dotyczącej organizacji i organizowania, kierowania w pielęgniarstwie, organizowania stanowisk pielęgniarskich i pracy własnej, usprawniania opieki pielęgniarskiej oraz własny rozwój zawodowy

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** omawia stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności	K.C.W26.
	P_W02 interpretuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarskich	K.C.W27.
	P_W03 omawia podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki	K.C.W28.
	P_W04 zna etapy planowania pracy własnej i podległego personelu	K.C.W29.
	P_W05 omawia możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego	K.C.W30.
	P_W06 przedstawia problematykę jakości w opiece zdrowotnej	K.C.W31.
Umiejętności:	**P_U01** podejmuje decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole	K.C.U38.
	P_U02 monitoruje zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy	K.C.U39.
	P_U03 współuczestniczy w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej	K.C.U40.
	P_U04 nadzoruje i ocenia pracę podległego personelu	K.C.U41.
	P_U05 planuje własny rozwój zawodowy i rozwija umiejętności aktywnego poszukiwania pracy	K.C.U42.
Kompetencje	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w	K.S.1.3.7.

społeczne:	zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady:
1.Organizowanie stanowisk pracy na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego oraz dyrektywy Unii Europejskiej
2. Zasady organizowania pielęgniarskich stanowisk pracy
3. Organizacja pracy własnej
4. Ergonomiczna analiza pracy
5. Obciążenia na pielęgniarskim stanowisku pracy, czas pracy, czas pracy zmianowej, rozkład czasu pracy (przepisy prawa)
6. Założenia organizacyjne w realizacji funkcji kierowniczych w zakresie planowania, organizowania, przewodzenia, motywowania, kontrolowania
7. Znaczenie doskonalenia zawodowego (system kształcenia podyplomowego, ścieżka kariery)
8. Doskonalenie jakości opieki pielęgniarskiej – znaczenie standardów w opiece pielęgniarskiej
9. Bezpieczeństwo pielęgniarki na stanowisku pracy: ekspozycja zawodowa, urazy, agresja słowna lub fizyczna pacjentów stanowiąca naruszenie praw pielęgniarki jak dla funkcjonariusza publicznego

Samokształcenie:
1.Opracowanie standardów opieki pielęgniarskiej w odniesieniu do wybranej grupy pacjentów
2. Przygotowanie programu p/działania wypadkom oraz chorobom zawodowym na stanowisku pielęgniarki.(Przygotowanie, prezentacji multimedialnej oraz dokumentu tekstowego)

Zalecana literatura

Podstawowa
1. Ksykiewicz-Dorota A.: *Zarządzanie w pielęgniarstwie,* PZWL, Warszawa 2013
2. Ksykiewicz-Dorota A.: *Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej,* Wyd. Czelej, Lublin 2004

Uzupełniająca
1. Pietrzak B., Karkowski T. (red.): *Zarządzanie personelem pielęgniarskim w podmiotach leczniczych* (zagadnienia wybrane), Wyd. Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2013
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami
3. U S T AWA z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej
4.Kodeks etyki zawodowej Pielęgniarki i Położnej
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
6. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych
7. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi
8. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.
9. Analiza Przypadków 2/2019 PZWL. Pielęgniarstwo i Położnictwo. Rozwój zawodowy 2/2019

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę; test jednokrotnego wyboru min. 60% pozytywnych odpowiedzi = ocena pozytywna, złożenie w wyznaczonym terminie dokumentacji z samokształcenia **(P_W01 – P_W06, P_U01 - P_U05**, **P_K01)**
Samokształcenie: **(P_W06, P_U02, P_U03, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Zajęcia dydaktyczne	15
Przygotowanie się do zajęć	5
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**30**

Liczba punktów ECTS	**1**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia **Kierunek**: Pielęgniarstwo **Poziom studiów:** studia I stopnia **Profil studiów** Praktyczny	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	System informacji w ochronie zdrowia Rok II, semestr 3	P.MC.26.S.I.O.Z
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
	Information system in health care	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
	Wymagania wstępne	
	Podstawowa znajomość obsługi komputera i korzystania z Internetu	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Ćwiczenia: 30	**1**

Cele przedmiotu

Przekazanie studentowi wiedzy z zakresu zasad i procedur dostępu do publicznych zasobów informacyjnych w ochronie zdrowia, zapoznanie z zastosowaniem zasobów i systemów informatycznych funkcjonujących w ochronie zdrowia oraz nabycie przez studenta umiejętności ich praktycznej obsługi. Pokazanie studentowi jak tworzyć, przetwarzać i udostępniać bazy danych, w szczególności medyczne

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasad ich współdziałania **P_W02** zna metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych	K.C.W39. K.C.W40.
Umiejętności	**P_U01** potrafi interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych **P_U02** potrafi posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej	K.C.U50. K.C.U51.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia:

1. Podstawowe pojęcia: dane, informacje, społeczeństwo informacyjne, systemy informacyjne, systemy informatyczne, system informacyjny zarządzania
2. System informacyjny opieki zdrowotne i jego funkcje
3. Proces informatyzacji opieki zdrowotnej

4. Instytucje przetwarzające dane w ochronie zdrowia 5. System informacyjny oparty na elektronicznej dokumentacji medycznej 6. Ogólne zasady przetwarzania i gromadzenia informacji w jednostkach opieki zdrowotnej 7. Systemy informatyczne wykorzystywane w ZOZ	
Zalecana literatura	
Podstawowa 1.Romaszewski A., Trąbka W.: *System informacyjny opieki zdrowotnej, Zdrowie i zarządzanie,* Kraków 2011	
Uzupełniająca 1.Trąbka W., Kozierkiewicz A., Romaszewski A.: *Szpitalne Systemy Informatyczne,* Vesalius, Kraków 1999 2. Nowicki A., Chomiak – Orsa I.: *Analiza i modelowanie systemów informacyjnych,* Wyd. UE , Wrocław 2011 2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 maja 2018 r w sprawie rodzajów elektronicznej dokumentacji medycznej (Dz. U. 2018 poz. 941)	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie wykonanych zadań z poszczególnych treści programowych**,** obecność na zajęciach **(P_W01, P_W02, P_U01, P_U02, P_K01)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	10
Liczba godzin razem:	**40**
Liczba punktów ECTS	**1**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Język migowy III rok, semestr 6	P.MC.27.J.M.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Sign Language	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	do wyboru	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
ćwiczenia: 30	**2**
Samokształcenie: 30	

Cele przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawami polskiego języka migowego (PJM) w zakresie podstawowych zwrotów, umożliwiających wykonywanie czynności pielęgnacyjnych. Celem przedmiotu jest również zwrócenie uwagi na problemy osób niesłyszących oraz uwrażliwienie na potrzeby pacjentów, dotkniętych dysfunkcjami narządu słuchu.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta	K.C.W41.
	P_W02 zna zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym	K.C.W42.
Umiejętności:	**P_U01** posługuje się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuch	K.C.U52.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia: Omówienie specyfiki komunikowania się pielęgniarki/pielęgniarza z pacjentem, a zwłaszcza z osobami dotkniętymi uszkodzeniem słuchu/dysfunkcjami mowy oraz zasadności kształcenia studentów *Pielęgniarstwa* w zakresie języka migowego. Nawiązanie pierwszego kontaktu z osobą niesłyszącą. Uwrażliwianie percepcji wzrokowej w procesie komunikacji migowej. Wprowadzenie alfabetu palcowego. Zasady prowadzenia konwersacji w PJM**.** Zasady tworzenia podstawowych wypowiedzi w przestrzeni migowej. Znaczenie ekspresji mimicznej. Demonstracja sposobów opisywania wyglądu zewnętrznego ludzi przy pomocy tzw. klasyfikatorów opisujących.
Praktyczna nauka języka migowego: 1. Daktylografia – alfabet palcowy, znaki pojęć liczbowych. 2. Ideografia – wprowadzenie i praktyczne ćwiczenia znaków migowych, opisujących codzienne czynności: opowiadanie o sobie (przedstawienie się, podawanie wieku, adresu, prezentowanie własnego przydomku migowego); dom; rodzina; zdrowie- pojęcia związane z praktyką pielęgniarki/pielęgniarza; kultura; sport i wypoczynek; urzędy i instytucje; zatrudnienie i praca;

rachuba czasu (dni tygodnia, miesiące, pory roku, godzina, minuta, sekunda, czas). 3. Prowadzenie ćwiczeń mimicznych – ekspresja twarzy. 4. Prezentowanie przygotowanych dialogów i narracji w języku migowym
Samokształcenie: Wykonywanie ćwiczeń konwersacyjnych, narracyjnych i translatorskich**.**

Zalecana literatura

Podstawowa:
Świdziński M., Gałkowski T., *Studia nad kompetencją językową i komunikacją niesłyszących*, Warszawa 2003
Szczepankowski B., Koncewicz D*., Język migowy w terapii,* Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi/ Edukacyjna Grupa Projektowa, Łódź 2015.
Szczepankowski B., Kossakowska B., Wasilewska T.M., *Język migany – pierwsze kroki*: *podręcznik dla rodziców i nauczycieli*, Infopress, Warszawa 2001

Uzupełniająca:
Słownik polskiego języka migowego (PJM), [dokument online] www.migaj.eu
Leksykon języka migowego, [dokument online] www.migaj.eu

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Ćwiczenia: zaliczenie w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01, P_W02 P_K01**)
praktyczny sprawdzian umiejętności posługiwania się PJM w trzech kategoriach: przeprowadzenie rozmowy w PJM, zaprezentowanie narracji w PJM na wybrany temat, przetłumaczenie prostego komunikatu na PJM **(P_W01, P_W02, P_U01)** Ocena praktycznych umiejętności PJM wystawiona według zasady:
60%-74% dostateczny
75%-80% plus dostateczny
81%- 85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry
Samokształcenie: Wykonywanie ćwiczeń praktycznych, zadanych przez prowadzącego w celu automatyzowania umiejętności posługiwania się PJM (**P_K01**)

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie dialogów/narracji w PJM	5
Samokształcenie	
Wykonywanie ćwiczeń praktycznych z zakresu PJM	15
Przygotowanie się do zaliczenia	15
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej III rok, semestr 6	P.MC.27. W.Z.O.Z.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	Moduł C: Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej Module C: Basic Nursing Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Poziom studiów: studia I stopnia	Cooperation in Health Care Teams	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	Do wyboru	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Profil studiów Praktyczny	**Wymagania wstępne**	
	brak	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Ćwiczenia: 30	**2**
Samokształcenie: 30	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz zasad współpracy w zespołach opieki zdrowotnej

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna i rozumie priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu	K.C.W43.
	P_W02 zna i rozumie znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy	K.C.W44.
	P_W03 rozumie rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety	K.C.W45.
	P_W04 wie jak podejmować decyzje w zespole	
	P_W05 zna metody samooceny pracy zespołu	K.C.W46.
	P_W06 zna czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole	K.C.W47. K.C.W48.
Umiejętności:	**P_U01** potrafi analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej	K.C.U53.
	P_U02 korzysta z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu	K.C.U54.
	P_U03 wskazuje sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu	K.C.U55.
	P_U04 planuje pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy	K.C.U56.
	P_U05 identyfikuje czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej	K.C.U57.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia:

1. Definicja i istota kierowania zespołami pielęgniarskimi

2. Style zarządzania 3. Znaczenie stylu zarządzania dla funkcjonowania organizacji 4. Styl kierowania, a istota i cechy przywództwa współczesnego menadżera 5. Metodyka postępowania organizatorskiego w rozwiązywaniu problemów i usprawnianiu pracy 6. Motywowanie personelu i zarządzanie kompetencjami w zakładzie opieki zdrowotnej	
Zalecana literatura	
Podstawowa 1.Ksykiewicz – Dorota A. (red.): *Zarządzanie w pielęgniarstwie*, PZWL, Warszawa 2013	
Uzupełniająca 1.Rzepa B.: *Efektywna komunikacja w zespole,* Wyd. Edgard, Warszawa 2012 2. Dobska M., Rogoziński K (red.): *Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej*, PWN, Warszawa 2012	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę; test wielokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01 - P_W06, P_U01 - P_U05, P_K01)** **Samokształcenie:** zaliczenie prac zaliczeniowych zleconych przez prowadzącego (**P_W01 - P_W06, P_U01 - P_U05, P_K01)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Samokształcenie	30
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

Moduł D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne I I rok, semestr 2	P.MD.28.CH.W.I
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Internal Medicine and Internal Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa, anatomii, patologii, badań fizykalnych	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 15	**3**
Samokształcenie: 25	
Zajęcia praktyczne: 60	**2**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Zapoznanie z przyczynami, symptomami i następstwami chorób somatycznych. Diagnozowanie stanu zdrowia oraz wdrażania planu kompleksowej opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób narządów wewnętrznych

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	K.D.W8.

	P_W09 zna zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej	K.D.W10.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1.
	P_U02 prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	K.D.U2.
	P_U03 prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	K.D.U3.
	P_U04 organizuje izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych	K.D.U4.
	P_U05 rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	K.D.U8.
	P_U06 doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii	K.D.U9.
	P_U07 wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu	K.D.U10.
	P_U08 modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej	K.D.U11.
	P_U09 przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	K.D.U12.
	P_U10 wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	K.D.U13.
	P_U11 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U15.
	P_U12 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U22.
	P_U13 postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta	K.D.U25.
	P_U14 przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 przestrzega praw pacjenta	K.S.1.3.2.
	P_K03 samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K.S.1.3.3.
	P_K04 ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.4.
	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.S.1.3.5.
	P_K06 przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta	K.S.1.3.6.
	P_K07 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i	K.S.1.3.7.

	potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady:

1. Przyczyny, symptomy i następstwa chorób somatycznych.
2. Etiologia wybranych chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego.
3. Główne objawy chorobowe układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego.
4. Nowoczesna diagnostyka wybranych chorób internistycznych.
5. Zasady farmakoterapii w chorobach wewnętrznych.
6. Opieka nad pacjentem z chorobami narządów wewnętrznych.
7. Zadania pielęgniarki w procesie diagnozowania i terapii chorych w oddziale wewnętrznym.
8. Zadania pielęgniarki wobec chorego podczas hospitalizacji.
9. Ogólna charakterystyka objawów patologicznych chorób układu sercowo-naczyniowego. Diagnostyka kardiologiczna.
10. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób układu krążenia.
11. Pielęgnowanie chorego z chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem tętniczym.
12. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z niewydolnością serca.
13. Pielęgnowanie chorego z zapaleniem mięśnia sercowego.
14. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony układu oddechowego.
15. Diagnostyka w pulmonologii – zadania pielęgniarki.
16. Pielęgnowanie chorego z ostrą zapalną chorobą układu oddechowego (zapalenie oskrzeli, zapaleniem tchawicy, zapalenie zatok, zapalenie płuc).
17. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc i astmą oskrzelową. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z gruźlicą.
18. Charakterystyka przyczyn i objawów patologicznych ze strony przewodu pokarmowego. Diagnostyka gastroenterologiczna.

Ćwiczenia:

1. Specyfika pracy w oddziale chorób wewnętrznych. Dokumentacja medyczna.
2. Pielęgnowanie pacjenta ze schorzeniami w zakresie układu krążenia i układu oddechowego. Dominujące problemy pielęgnacyjne. Terapia farmakologiczna i niefarmakologiczna.
3. Rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjentów do badań diagnostycznych w obrębie poszczególnych układów (układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu krwiotwórczego, układu dokrewnego/wewnątrzwydzielniczego (w tym z cukrzycą), układu moczowego/ z niewydolnością nerek, z chorobami reumatycznymi, alergicznymi i zakaźnymi.
4. Problemy opiekuńcze, standardy i procedury ich rozwiązania u chorych.
5. Udział pielęgniarki w pielęgnowaniu, leczeniu farmakologicznym i niefarmakologicznym.
6. Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobami układu pokarmowego i dokrewnego. Edukacja pacjentów. Opieka pielęgniarska nad chorym z: chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy, z przewlekłym zapaleniem trzustki, z marskością wątroby, z cukrzycą. Przygotowanie pacjentów do samoopieki i samokontroli.
7. Zadania pielęgniarki w diagnostyce urologicznej. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z niewydolnością nerek. Istota opieki nad chorym dializowanym.
8. Opieka pielęgniarska nad chorym: z marskością wątroby, z nadczynnością tarczycy.
9. Problemy pielęgnacyjne pacjentów ze schorzeniami układu krwiotwórczego.
10. Opieka pielęgniarska nad osobami z chorobami: reumatycznymi, alergicznymi i zakaźnymi

Samokształcenie:

1. Przygotowanie chorego do samoopieki w warunkach domowych w schorzeniach narządów wewnętrznych.
2. Rola pielęgniarki w profilaktyce pierwotnej i prewencji wtórnej choroby niedokrwiennej serca.
3. Odżywianie pacjentów dializowanych – rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta.
4. Edukacyjna rola pielęgniarki z zakresu higieny i profilaktyki schorzeń układu oddechowego oraz schorzeń układu ruchu.
5. Przygotowanie pacjenta do samokontroli i leczenia cukrzycy dietą, lekami doustnymi i insuliną.

6. Udział w leczeniu dietetycznym, farmakologicznym i dializoterapii chorych z niewydolnością nerek.
7. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobami tkanki łącznej (RZS).
8. Istota choroby i zalecenia dietetyczne w przypadku rozpoznania dny moczanowej.

Zajęcia praktyczne:

1. Umiejętność prawidłowej oceny stanu chorego, formułowania zadań dostosowanych do potrzeb chorego, wdrażanie i ocena skuteczności podjętych działań.
2. Dokumentacja obowiązująca w oddziale internistycznym.
3. Współudział pielęgniarki w procesie: diagnostycznym, leczniczym i rehabilitacyjnym.
4. Rola członków zespołu terapeutycznego w opiece nad chorym.
5. Zbieranie informacji o stanie zdrowia chorego i jego rodziny.
6. Udział w przygotowaniu chorych do zachowań prozdrowotnych.
7. Rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych chorego z określeniem ich przyczyn w chorobach układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego, dokrewnego i krwiotwórczego.
8. Planowanie opieki pielęgniarskiej w stosunku do chorego z uwzględnieniem działań wspierająco – edukacyjnych, a także w stosunku do jego rodziny.
9. Realizacja opieki pielęgniarskiej na podstawie wybranych teorii i modeli pielęgnowania.
10. Planowanie opieki pielęgniarskiej w stosunku do chorego z uwzględnieniem działań wspierająco – edukacyjnych, a także w stosunku do jego rodziny.
11. Ocena wyników podejmowanych działań pielęgnacyjnych.

Praktyka zawodowa:

1. Założenia organizacyjne, cele praktyki, wykaz umiejętności, kryteria oceny. Organizacja oddziału.
2. Standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w rozwiązywaniu problemów chorych.
3. Standardy i procedury pielęgniarskie dotyczące wybranych zabiegów w oddziale internistycznym.
4. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w oddziale wewnętrznym w chorobach układu krążenia.
5. Standardy i procedury stosowane w rozwiązywaniu problemów pielęgnacyjnych u chorych z: chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem tętniczym, zapaleniem mięśnia sercowego, wadą serca, niewydolnością krążenia.
6. Udział pielęgniarki w leczeniu chorób układu krążenia z uwzględnieniem czynności samodzielnie wykonywanych przez pielęgniarkę.
7. Zadania edukacyjne pielęgniarki wobec chorych z chorobami układu krążenia.
8. Problemy pielęgnacyjne i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych pacjentów ze schorzeniami układu oddechowego.
9. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych w wybranych chorobach układu oddechowego.
10. Udział pielęgniarki w rehabilitacji chorych w chorobach układu oddechowego.
11. Problemy pielęgnacyjne i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w chorobach przewodu pokarmowego.
12. Przygotowanie chorego do badań endoskopowych.
13. Udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym i farmakologicznym chorych z określonymi schorzeniami internistycznymi.
14. Obserwacja pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach wykonywanych w chorobach układu moczowego.
15. Ocena stanu nawodnienia chorego – działania z zakresu diagnostyki i udział w terapii.
16. Obserwacja i dokumentowanie wyników pacjentów z rozpoznanymi chorobami krwi i układu krwiotwórczego.
17. Problemy opiekuńcze występujące u chorych z niedokrwistością, skazą krwotoczną- zastosowanie procedur do ich rozwiązywania.
18. Ocena realizacji założonych celów kształcenia. Samoocena studenta.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Jurkowska G. , Łagoda K. (red.): *„Pielęgniarstwo internistyczne”,* PZWL Warszawa 2011
Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D. (red.): *„Pielęgniarstwo internistyczne”* , PZWL Warszawa 2010
Daniluk D. , Jurkowska G. (red.): *„Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa”,* Czelej, Lublin 2005
Pączek I., Mucha K., Foroncewicz B. (red.), *Choroby wewnętrzne.* Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa, PZWL, Warszawa 2009

Uzupełniająca:
Gajewski P., *Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych,* Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Warszawa 2015
Kózka M. , Płaszewska – Żywko L.: *„Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym”,* PZWL Warszawa 2010
Kokot F. (red.), *Choroby wewnętrzne, t. I–II,* PZWL, Warszawa 2004
Tatoń J., Czech A., Bernas M., *Diabetologia kliniczna,* PZWL, Warszawa 2008

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie z oceną na podstawie odpowiedzi ustnych z każdego bloku tematycznego **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07, P_W08, P_W09)**.
Ćwiczenia: obecność na zajęciach (10%)+ aktywność na zajęciach(20%) + 3 testy jednokrotnego wyboru (70%), po 10 pytań, skala ocen: 10 pkt – (bdb), 9 pkt – (+db), 8 pkt – (db), 7 pkt – (+dost), 6 pkt – (dost), 5 i mniej punktów – ndst. (min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07, P_W08, P_W08, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14,)**.
Samokształcenie: studiowanie literatury, prezentacja mulimedialna na wskazany przez prowadzącego zajęcia temat **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04 P_W05, P_W06, P_W07, P_W08, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14,)**.
Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**.
Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej
Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki internistycznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry
Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**. Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:

od 3,00 do 3,20 – dostateczny od 3,21 do 3,70- plus dostateczny od 3,71 do 4,20 – dobry od 4,21 do 4,49- plus dobry od 4,50 bardzo dobry. Całościowa weryfikacja efektów kształcenia nastąpi podczas egzaminu klinicznego po semestrze 3.	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	15
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	60
Liczba punktów ECTS	**2**
Praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne II II rok, semestr 3	P.MD.29.CH.W.II
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Internal Medicine and Internal Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa, anatomii, patologii, badań fizykalnych	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30	**1**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 60	**2**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Diagnozowanie stanu zdrowia oraz wdrażania planu kompleksowej opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób narządów wewnętrznych

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	K.D.W8.

	P_W09 zna zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej	K.D.W10.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1.
	P_U02 prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	K.D.U2.
	P_U03 prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	K.D.U3.
	P_U04 organizuje izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych	K.D.U4.
	P_U05 rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	K.D.U8.
	P_U06 doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii	K.D.U9.
	P_U07 wykonuje badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu	K.D.U10.
	P_U08 modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej	K.D.U11.
	P_U09 przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	K.D.U12.
	P_U10 wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	K.D.U13.
	P_U11 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U15.
	P_U12 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U22.
	P_U13 postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta	K.D.U25.
	P_U14 przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 przestrzega praw pacjenta	K.S.1.3.2.
	P_K03 samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K.S.1.3.3.
	P_K04 ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.4.
	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.S.1.3.5.
	P_K06 przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta	K.S.1.3.6.
	P_K07 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i	K.S.1.3.7.

	potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady:

1. Uwarunkowania, objawy, następstwa chorób narządów wewnętrznych.
2. Etiologia i patogeneza, metody leczenia chorób wewnętrznych.
3. Udział pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobami układu krążenia.
4. Udział pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobami układu oddechowego.
5. Udział pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobami układu moczowego.
6. Zadania pielęgniarki wobec pacjentów z nieurazowymi chorobami narządu ruchu.
7. Udział pielęgniarki w rozwiązywaniu problemów pacjenta z cukrzycą.
8. Problemy zdrowotne chorego i postępowanie pielęgniarskie w chorobach układu dokrewnego.
9. Problemy pacjenta z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy.
10. Problemy pacjenta z zapaleniem wątroby typu A, marskością wątroby.
11. Problemy pacjenta z zapaleniem pęcherzyka i dróg żółciowych, kamicą żółciową.
12. Choroby układu czerwonokrwinkowego i białokrwinkowego.

Samokształcenie:

1. Przygotowanie chorego z objawami zespołu jelita drażliwego do samoopieki w warunkach domowych.
2. Rola pielęgniarki w profilaktyce pierwotnej i prewencji wtórnej choroby niedokrwiennej serca.
3. Zadania pielęgniarki w leczeniu trombolitycznym zawału mięśnia sercowego.
4. Przygotowanie pacjenta do leczenia cukrzycy metodą ciągłego podskórnego wlewu insuliny. Farmakologiczne i niefarmakologiczne metody leczenia cukrzycy.
5. Odżywianie pacjentów dializowanych – rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do samoopieki.
6. Edukacyjna rola pielęgniarki z zakresu higieny i profilaktyki schorzeń układu oddechowego oraz schorzeń układu ruchu.

Zajęcia praktyczne:

1. Proces pielęgnowania pacjentów w oddziale chorób wewnętrznych. Planowanie opieki pielęgniarskiej w stosunku do chorego z uwzględnieniem działań wspierająco – edukacyjnych, a także w stosunku do jego rodziny. Ocena wyników podejmowanych działań pielęgnacyjnych. Dokumentowanie procesu pielęgnowania.
2. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania - chory z nadciśnieniem tętniczym.
3. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z chorobą niedokrwienną serca.
4. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z POCHP.
5. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z astmą oskrzelową.
6. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z zapaleniem płuc.
7. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania-chory z cukrzycą.
8. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z niedoczynnością i nadczynnością tarczycy.
9. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z niedokrwistością.
10. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z reumatoidalnym zapaleniem stawów.
11. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z krwawieniem z przewodu pokarmowego.
12. Pielęgnowanie chorego w wybranych stanach chorobowych – metodą procesu pielęgnowania- chory z marskością wątroby.

Praktyka zawodowa:

1. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w oddziale wewnętrznym w chorobach układu krążenia.
2. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych w chorobach układu oddechowego.
3. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów pielęgnacyjnych w wybranych chorobach układu oddechowego.
4. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych wykonywanych w chorobach przewodu pokarmowego.
5. Diagnoza pielęgniarska i udział pielęgniarki w badaniach wykonywanych w chorobach układu moczowego.
6. Diagnoza pielęgniarska w chorobach krwi i układu krwiotwórczego.
7. Proces pielęgnowania pacjenta z wybraną jednostką chorobową.
8. Udział pielęgniarki w chemioterapii.
9. Ocena realizacji założonych celów kształcenia. Samoocena studenta.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Jurkowska G. , Łagoda K. (red.): *„Pielęgniarstwo internistyczne”,* PZWL Warszawa 2011

Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D. (red.): *„Pielęgniarstwo internistyczne”* , PZWL Warszawa 2010

Daniluk D. , Jurkowska G. (red.): *„Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa”,* Czelej, Lublin 2005

Pączek I., Mucha K., Foroncewicz B. (red.), *Choroby wewnętrzne.* Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa, PZWL, Warszawa 2009.

Daniluk J., Jurkowska G., *Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2005

Uzupełniająca:

Gajewski P., *Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych,* Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Warszawa 2015

Kózka M. , Płaszewska – Żywko L.: *„Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym”,* PZWL Warszawa 2010

Kokot F. (red.), *Choroby wewnętrzne,* t. I–II, PZWL, Warszawa 2004

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin pisemny zawierający pytania z kliniki chorób wewnętrznych oraz zagadnienia z pielęgniarstwa chorób wewnętrznych– test jednokrotnego wyboru, 50 pytań w stosunku 30/20. Skala ocen: 50pkt. – (bdb), 49-47pkt. – (+db), 46- 40pkt. – (db), 39 - 37pkt. – (+dost), 36- 30pkt. – (dost), 29 pkt. i mniej - (ndst).(min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_W07, P_W08, P_W09)**.

Samokształcenie: esej na wskazany przez prowadzącego zajęcia temat **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04 P_W05, P_W06, P_W07, P_W08, P_W09, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14)**.

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych w oddziale szpitalnym **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki internistycznej (0p.-8.p)

2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_U06, P_U07, P_U08, P_U09, P_U10, P_U11, P_U12, P_U13, P_U14, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**. Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Liczba godzin razem:	**45**
Liczba punktów ECTS	**1**
Zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	60
Liczba punktów ECTS	**2**
Praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne 1 II rok, semestr 4	P.MD.30.P.P.P.I
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	Pediatrics and Pediatrics Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia	**Wymagania wstępne**	
	Podstawy biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej; Podstawy anatomii i fizjologii człowieka, badania fizykalnego, budowy i funkcjonowania poszczególnych układów, narządów na poziomie studiów licencjackich	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest praktyczne przygotowanie do kompleksowej opieki nad dzieckiem zdrowym i chorym oraz jego rodziną.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do	K.D.W8.

	szpitala i hospitalizację **P_W09** zna zasady organizacji opieki specjalistycznej pediatrycznej **P_W10** zna patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi **P_W11** omawia patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie	K.D.W10. K.D.W13. K.D.W14.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej **P_U02** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób **P_U04** organizuje izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych **P_U05** ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe i wykrywa zaburzenia w rozwoju **P_U06** rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych **P_U07** przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych **P_U08** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych **P_U09** przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta **P_U10** ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe **P_U11** przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U1. K.D.U2. K.D.U3. K.D.U4. K.D.U5. K.D.U8. K.D.U12. K.D.U15. K.D.U22. K.D.U24. K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4.

	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Odrębności anatomiczne i czynnościowe wieku dziecięcego. Etiologie, patogeneza i obraz kliniczny i leczenie chorób układu oddechowego u dzieci. Choroby alergiczne- etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, diagnoza i leczenie. Wybrane zagadnienia z laryngologii dziecięcej. Choroby układu oddechowego w odniesieniu do lokalizacji anatomicznej i etapu rozwoju osobniczego dziecka. Mukowiscydodza, diagnozowanie, leczenie, rokowanie. Zarys gruźlicy u dzieci. Podstawy budowania programu rehabilitacyjnego w chorobach układu oddechowego u dzieci. Symptomatologie i postępowanie lecznicze w chorobach układu krążenia. Wprowadzenie do leczenia korekcyjnego wrodzonych wad serca u dzieci. Choroby nerek i dróg moczowych, diagnostyka i leczenie. Wybrane zagadnienia z neurologii dziecięcej. Wybrane zagadnienia z endokrynologii dziecięcej. Cukrzyca wieku dziecięcego; specyfika cukrzycy u dzieci, zasady leczenia, etiologia, patogeneza. Obraz kliniczny i leczenie wybranych chorób układowych tkanki łącznej u dzieci. Choroby zakaźne i pasożytnicze wieku dziecięcego- rozpoznanie różnicowe, choroby wysypkowe u dzieci. Zarys chorób rzadkich i tropikalnych.

Nowotwory u dzieci. Stany nagłe w pediatrii. Problemy żywieniowe wieku rozwojowego.

Podstawy onkologii wieku dziecięcego, z uwzględnieniem charakterystycznych objawów chorobowych i wybranych dla danego okresu życia zespołów chorób onkologicznych. Znaczenie czasu i właściwego wstępnego diagnozowania onkologicznego u dzieci. Ważność właściwego pielęgnowania ran po operacjach onkologicznych. Podstawy terapii chirurgicznej, wielolekowej chemioterapii i stosowania energii promienistej w leczeniu nowotworów wieku dziecięcego. Wprowadzenie do onkologii układu krwiotwórczego. Zagadnienia z traumatologii wieku dziecięcego, w odniesieniu do lokalizacji anatomicznej obrażenia, zasad diagnozowania, leczenia, najważniejszych zagrożeń, postępowanie doraźne i zasadnicze. Najważniejsze cechy leczenia obrażeń układu kostnego u dzieci. Podstawy leczenia, pielęgnacji ran powłok u dzieci. Zagadnienia dotyczące oparzeń powłok skóry u dzieci. Podstawy leczenia fizjoterapeutycznego u dzieci, z wyróżnieniem – fizykoterapii, kinezyterapii, leczenia balneologicznego. Zarys wad postawy wieku dziecięcego, diagnozowanie, leczenie. Czynniki żywieniowe, otyłość dzieci, zagadnienia zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

Ćwiczenia:

1.Od narodzin do dorosłości: okresy rozwojowe dziecka
ocena rozwoju fizycznego - ćwiczenia z siatkami centylowymi
ocena rozwoju psychoruchowego
podstawowe zabiegi higieniczne-kąpiel niemowląt
2 Żywienie niemowląt:
karmienie piersią - zalety
karmienie sztuczne - prezentacja mieszanek mlecznych i mlek zastępczych
rozszerzanie diety stosownie do wieku dziecka
3 Ocena stanu dziecka - monitorowanie parametrów życiowych:
pomiar oddechów - wartości prawidłowe
pomiar RR - dobór mankietów, interpretacja wyników
pomiar tętna
pomiar saturacji
4 Zasady i technika aerozoloterapii u dzieci w infekcjach ukł. oddechowego:
rodzaje stosowanych leków
dobór odpowiednich maseczek
pozycja i czas trwania inhalacji
5 Zasady farmakoterapii w pediatrii:

drogi podawania leków
obliczanie dawek - ćwiczenia
6 Stany nagłe w pediatrii i zasady resuscytacji u dzieci.
Samokształcenie: Napisanie referatu na temat zadany przez wykładowcę ze słownym omówieniem

Zajęcia praktyczne: Oddział pediatryczny
1 Struktura i organizacja opieki pediatrycznej w oddziale i budynku dziecięcym
zasady przyjęcia dziecka do szpitala i oddziału
organizowanie izolacji pacjenta z patogenem alarmowym
zasady reżimu sanitarnego
procedura higieny rąk
ekspozycja zawodowa
przepisy BHP na stanowisku pracy
2 Monitorowanie parametrów życiowych dla oceny stanu zdrowia:
normy poszczególnych parametrów
dokumentowanie i interpretacja poszczególnych wyników
zapoznanie z kartami: intensywnego dozoru, bilansu płynów, karta pomiaru bólu
3 Pobieranie materiału biologicznego do badań diagnostycznych u dzieci
rodzaje badań
rodzaje materiału
zasady transportu
4 Farmakoterapia u dzieci (wybrane grupy leków - zasady ich działania)
zasady podawania leków
drogi podawania
obliczanie dawek leków
5 Układ oddechowy: pielęgnowanie dziecka z zapaleniem oskrzelików, zap. płuc, zap. krtani.
6 Układ pokarmowy: pielęgnowanie dziecka z biegunką i bólami brzucha
7 Wybrane choroby zakaźne: pielęgnowanie dziecka z ospą wietrzną
8 Pielęgnowanie dziecka z AZS
9 Pielęgnowanie dziecka z padaczką - postępowanie z padaczką
10 Pielęgnowanie dziecka z infekcją dróg moczowych
11 Problemy pielęgnacyjne dziecka z cukrzycą (insulinoterapia, dieta oparta na wymiennikach węglowodanowych).
Zajęcia praktyczne: oddział Neonatologiczny
1. Udział pielęgniarki w ocenie stanu ogólnego noworodka
- skala Apgar
- pomiary antropometryczne
- pomiar ciepłoty ciała
2. Monitorowanie ciepłoty ciała u noworodka donoszonego i przedwcześnie urodzonego
3. Udział pielęgniarki przy kąpieli noworodka donoszonego i toalecie ciała noworodka przedwcześnie urodzonego
4. Udział pielęgniarki przy żywieniu noworodka pokarmem naturalnym i sztucznym, techniki karmienia noworodka
5. Przygotowanie i podanie płynów do żywienia pozajelitowego, podanie leków różnymi drogami, dawkowanie leków u noworodka
6. Rola pielęgniarki w przygotowaniu noworodka do badań diagnostycznych i sposób pobrania materiału do badań
7. Pielęgnacja miejsca wkłucia obwodowego i centralnego
8. Udział pielęgniarki przy szczepieniu noworodka w oddziale neonatologicznym - technika i zasady wykonania szczepienia 9.Pielęgnacja noworodka z żółtaczką okresu noworodkowego
10. Działania pielęgnacyjne i opiekuńcze u noworodka z zapaleniem płuc
11. Obserwacja i pielęgnacja noworodka z zaburzeniami oddychania
12. Pielęgnacja noworodka wspomaganego sztuczną wentylacją
13. Zasady opieki nad noworodkiem z wrodzoną wadą serca
14. Pielęgnacja noworodka z zaburzeniami neurologicznymi
- drgawkami okresu noworodkowego

- krwawieniem śródczaszkowym
15. Monitorowanie podstawowych parametrów życiowych u noworodka donoszonego i przedwcześnie urodzonego
16. Udział pielęgniarki w leczeniu i pielęgnacji noworodka z hipoglikemią oraz noworodka matki chorej na cukrzycę, zasady pobierania krwi włośniczkowej
17. Udział pielęgniarki przy prowadzeniu resuscytacji noworodka
18. Problemy etyczne związane z opieką nad noworodkiem w stanie zagrożenia życia, udział pielęgniarki przy wsparciu rodziców w trudnych chwilach, kiedy istnieje mała szansa na przeżycie, lub przeżycie rokuje złą jakość życia
19. Rola pielęgniarki w zespole transportującym karetką N

Praktyka zawodowa: Kształtowanie umiejętności zdobytych w trakcie zajęć praktycznych (według opisu powyżej)

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kaczmarski M, Piskorz-Ogórek K. (red.) ,,*Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne.* Wybrane zagadnienia" Wyd. Help-Med., Kraków 2014

Muscari M. *„Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne",* Wyd. Czelej, Lublin 2005

Rakowska-Róziewicz D. ,,*Wybrane standardy i procedury w pielęgniarstwie pediatrycznym",* Wyd. Czelej, Lublin 2001

Szczapa J., (red.), *Neonatologia,* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015

Kirpalani H., Moore M.A., Perlman M., *Podręcznik neonatologii,* Wydawnictwo Medipage, Kanada 2007

Borkowski M. W., *Opieka nad noworodkiem,* Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2007

Uzupełniająca:

Służewski W. (red.), *Zarys chorób zakaźnych wieku dziecięcego*, UM Poznań, 2007

Atlas pediatryczny - PZWL 2009 wydanie I

Wytyczne Krajowej Rady Resuscytacji 2015
http://www.prc.krakow.pl/wytyczne.html
http://www.prc.krakow.pl/wyt2015/Podsumowanie.pdf
Aktualizacje wytycznych z 2017
https://eccguidelines.heart.org/wp-content/uploads/2017/12/2017-Focused-Updates_Highlights_PL.pdf

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie ustne **(P_W01 – P_W11)**: pełna odpowiedź na dwa z trzech wylosowanych pytań poniżej= ocena pozytywna egzaminu

1. wyjaśnić odrębności anatomiczne i czynnościowe wieku dziecięcego,
2. wyjaśnić etiologie, patogeneza i obraz kliniczny i leczenie chorób układu oddechowego u dzieci,
3. scharakteryzować choroby alergiczne- etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, diagnozę i leczenia,
4. omówić wybrane zagadnienia z laryngologii dziecięcej,
5. scharakteryzować symptomatologie i postępowanie lecznicze w chorobach układu krążenia,
6. omówić choroby nerek i dróg moczowych, diagnostykę i leczenie,
7. omówić wybrane zagadnienia z neurologii dziecięcej,
8. omówić wybrane zagadnienia z endokrynologii dziecięcej,
9. omówić cukrzycę wieku dziecięcego; specyfikę cukrzycy u dzieci, zasady leczenia,
10. wyjaśnić etiologię, patogenezę, obraz kliniczny i leczenie wybranych chorób układowych tkanki łącznej u dzieci,
11. omówić choroby zakaźne i pasożytnicze wieku dziecięcego- rozpoznanie różnicowe,
12. omówić nowotwory u dzieci,
13. wyjaśnić stany nagłe w pediatrii,
14. omówić problemy żywieniowe wieku rozwojowego

Ćwiczenia: Napisanie referatu na temat zadany przez wykładowcę ze słownym omówieniem, test

praktyczny w warunkach symulowanych **(P_U01 – P_U11)**
Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury w trakcie egzaminu i zajęć praktycznych **(P_K02)**
Zajęcia praktyczne: (forma; sposoby + nr efektów) zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U11; P_K01 – P_K07)**
Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej
Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:
1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki pediatrycznej (0 p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0 p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0 p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0 p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry
Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U11; P_K01 – P_K07)**
Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	15
Liczba godzin razem:	70
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10

Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne 2 III rok, semestr 5	P.MD.31.P.P.P.II
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Pediatrics and Pediatrics Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Anatomia, fizjologia, patologia	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30	**2**
Samokształcenie: 25	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z odrębnościami anatomicznymi u dzieci, przedstawienie najczęściej występujących chorób w pediatrii, zapoznanie z zasadami karmienia niemowląt, znajomość poszczególnych okresów rozwojowych u dzieci i młodzieży, dalsze wdrażanie do kompleksowej opieki nad dzieckiem zdrowym i chorym oraz jego rodziną

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie pediatrycznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do	K.D.W8.

	szpitala i hospitalizację **P_W09** zna zasady organizacji opieki specjalistycznej pediatrycznej **P_W10** zna patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi **P_W11** omawia patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarskiej w tym zakresie	K.D.W10. K.D.W13. K.D.W14.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej **P_U02** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób **P_U04** organizuje izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych **P_U05** ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe i wykrywa zaburzenia w rozwoju **P_U06** rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych **P_U07** przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych **P_U08** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych **P_U09** przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta **P_U10** ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe **P_U11** przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U1. K.D.U2. K.D.U3. K.D.U4. K.D.U5. K.D.U8. K.D.U12. K.D.U15. K.D.U22. K.D.U24. K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4.

	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Odrębności anatomiczne i czynnościowe wieku dziecięcego. Etiologie, patogeneza i obraz kliniczny i leczenie chorób układu oddechowego u dzieci. Choroby alergiczne- etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, diagnoza i leczenie. Wybrane zagadnienia z laryngologii dziecięcej. Choroby układu oddechowego w odniesieniu do lokalizacji anatomicznej i etapu rozwoju osobniczego dziecka.
Mukowiscydoza, diagnozowanie, leczenie, rokowanie. Zarys gruźlicy u dzieci. Podstawy budowania programu rehabilitacyjnego w chorobach układu oddechowego u dzieci. Symptomatologie i postępowanie lecznicze w chorobach układu krążenia. Wprowadzenie do leczenia korekcyjnego wrodzonych wad serca u dzieci. Choroby nerek i dróg moczowych, diagnostyka i leczenie. Wybrane zagadnienia z neurologii dziecięcej. Wybrane zagadnienia z endokrynologii dziecięcej. Cukrzyca wieku dziecięcego; specyfika cukrzycy u dzieci, zasady leczenia, etiologia, patogeneza. Obraz kliniczny i leczenie wybranych chorób układowych tkanki łącznej u dzieci. Choroby zakaźne i pasożytnicze wieku dziecięcego- rozpoznanie różnicowe ,choroby wysypkowe u dzieci. Zarys chorób rzadkich i tropikalnych. Nowotwory u dzieci. Stany nagłe w pediatrii. Problemy żywieniowe wieku rozwojowego.
Podstawy onkologii wieku dziecięcego, z uwzględnieniem charakterystycznych objawów chorobowych i wybranych dla danego okresu życia zespołów chorób onkologicznych. Znaczenie czasu i właściwego wstępnego diagnozowania onkologicznego u dzieci. Ważność właściwego pielęgnowania ran po operacjach onkologicznych. Podstawy terapii chirurgicznej, wielolekowej chemioterapii i stosowania energii promienistej w leczeniu nowotworów wieku dziecięcego. Wprowadzenie do onkologii układu krwiotwórczego. Zagadnienia z traumatologii wieku dziecięcego, w odniesieniu do lokalizacji anatomicznej obrażenia, zasad diagnozowania, leczenia, najważniejszych zagrożeń, postępowanie doraźne i zasadnicze. Najważniejsze cechy leczenia obrażeń układu kostnego u dzieci. Podstawy leczenia, pielęgnacji ran powłok u dzieci. Zagadnienia dotyczące oparzeń powłok skóry u dzieci. Podstawy leczenia fizjoterapeutycznego u dzieci, z wyróżnieniem – fizykoterapii, kinezyterapii, leczenia balneologicznego. Zarys wad postawy wieku dziecięcego, diagnozowanie, leczenie. Czynniki żywieniowe, otyłość dzieci, zagadnienia zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
Samokształcenie: Studiowanie literatury przedmiotowej wskazanej przez prowadzącego zajęcia, prezentacja, referat
Zajęcia praktyczne: 1. Udział pielęgniarki w adaptacji do środowiska szpitalnego, przyjęcie dziecka w oddział w trybie planowym i nagłym. 2. Rozwój dziecka w pierwszych 12 miesiącach życia. 3. Zasady karmienia naturalnego oraz sztucznego niemowląt w pierwszym roku życia dziecka. 4. Zapobieganie przedwczesnemu rozwojowi miażdżycy w populacji wieku rozwojowego. 5. Zapalenie ucha środkowego- problemy pielęgnacyjne oraz ich rozwiązywanie. 6. Działania pielęgnacyjne i opiekuńcze wobec dziecka z zapaleniem płuc. 7. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjno-opiekuńczych u dziecka z ostrą biegunką. 8. Refluks żołądkowo- przełykowy u dzieci- przyczyny powstawania, sposoby zapobiegania oraz pielęgnacja. 9. Postępowanie pielęgnacyjne w schorzeniach alergicznych skóry u dzieci. 10. Udział pielęgniarki w edukacji dzieci i młodzieży z chorobą alergiczną układu oddechowego. 11. Społeczno- pielęgnacyjne aspekty w opiece nad dzieckiem ze skazą krwotoczną. 12. Udział pielęgniarki w leczeniu i monitorowaniu dziecka chorego na cukrzycę. 13. Problemy diagnostyczno- opiekuńcze u dziecka z chorobą układu moczowego. 14. Młodzieńcze reumatoidalne zapalenie stawów u dzieci i młodzieży- udział pielęgniarki w działaniach pielęgnacyjno- rehabilitacyjnych i profilaktyce. 15. Opieka nad dzieckiem z mukowiscydozą. 16. Choroby zakaźne wieku dziecięcego- działania pielęgnacyjno- opiekuńcze i zapobiegawcze. 17. Zasady opieki nad dzieckiem z wrodzoną wadą serca. 18. Działania pielęgnacyjno- usprawniające wobec dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz Zespołem Downa.

19. Rola pielęgniarki w leczeniu i pielęgnowaniu dziecka z białaczką. 20. Opieka nad dzieckiem nieprzytomnym, urazy czaszkowo- mózgowe u dzieci- problemy pielęgnacyjne i profilaktyka.
Praktyka zawodowa: Kształtowanie umiejętności zdobytych w trakcie zajęć praktycznych (według opisu w karcie Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne,

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kaczmarski M, Piskorz-Ogórek K. (red.) ,,*Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne.* Wybrane zagadnienia" Wyd. Help-Med., Kraków 2014

Muscari M. *„Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne",* Wyd. Czelej, Lublin 2005

Rakowska-Róziewicz D. ,,*Wybrane standardy i procedury w pielęgniarstwie pediatrycznym",* Wyd. Czelej, Lublin 2001

Szczapa J., (red.), *Neonatologia,* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015

Kirpalani H., Moore M.A., Perlman M., *Podręcznik neonatologii,* Wydawnictwo Medipage, Kanada 2007

Borkowski M. W., *Opieka nad noworodkiem,* Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2007

Uzupełniająca:

Służewski W. (red.), *Zarys chorób zakaźnych wieku dziecięcego*, UM Poznań, 2007

Atlas pediatryczny - PZWL 2009 wydanie I

Wytyczne Krajowej Rady Resuscytacji 2015
http://www.prc.krakow.pl/wytyczne.html
http://www.prc.krakow.pl/wyt2015/Podsumowanie.pdf
Aktualizacje wytycznych z 2017
https://eccguidelines.heart.org/wp-content/uploads/2017/12/2017-Focused-Updates_Highlights_PL.pdf

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru lub dopasowania właściwej odpowiedzi **(P_W01 – P_W11)**: min. 60% pozytywnych odpowiedzi= ocena pozytywna egzaminu
Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury w trakcie egzaminu i zajęć praktycznych **(P_K07)**
Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U11; P_K01 – P_K07)**
Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej
Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki paliatywnej (0 p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0 p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0 p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0 p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0 p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry
Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_W01 – P_W11; P_U01 – P_U11; P_K01 – P_K07)**

Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady: od 3,00 do 3,20 – dostateczny od 3,21 do 3,70- plus dostateczny od 3,71 do 4,20 – dobry od 4,21 do 4,49- plus dobry od 4,50 bardzo dobry	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
samokształcenie	
Studiowanie literatury	25
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do zajęć	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne I II rok, semestr 3	D.32.CH.P.I
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Surgery and Surgery Professional Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka na poziomie studiów I stopnia. Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30, ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 25	
Zajęcia praktyczne: 40	**2**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest praktyczne przygotowanie do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób chirurgicznych.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do	K.D.W8.

	szpitala i hospitalizację **P_W09** zna zasady organizacji opieki specjalistycznej chirurgicznej oraz na bloku operacyjnym **P_W10** omawia metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności **P_W11** przedstawia zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS) **P_W12** omawia czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne **P_W13** zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom **P_W14** zna zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową **P_W15** zna zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	K.D.W10. K.D.W18. K.D.W22. K.D.W23. K.D.W24. K.D.W25. K.D.W29.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej **P_U02** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób **P_U04** dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków **P_U05** dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji **P_U06** rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych **P_U07** doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii **P_U08** przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych **P_U09** wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych **P_U10** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych **P_U11** uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych **P_U12** prowadzi u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe **P_U13** rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i	K.D.U1. K.D.U2. K.D.U3. K.D.U6. K.D.U7. K.D.U8. K.D.U9. K.D.U12. K.D.U13. K.D.U15. K.D.U16. K.D.U17. K.D.U18.

	leczniczo-pielęgnacyjnego **P_U14** pielęgnuje pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną **P_U15** przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta **P_U16** asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych **P_U17** ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe **P_U18** przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza **P_U19** potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu **P_U20** potrafi doraźnie tamować krwawienia i krwotoki	 K.D.U19. K.D.U22. K.D.U23. K.D.U24. K.D.U26. K.D.U28. K.D.U29.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

1. Chirurgia jako nauka medyczna - rys historyczny i obecne kierunki rozwoju
2. Oddział chirurgiczny- organizacja, zadania, cele, personel, współpraca z innymi komórkami organizacyjnymi Szpitala
3. Aseptyka, antyseptyka, dezynfekcja
4. Zakażenie szpitalne- definicja, przyczyny, skutki, najczęstsze postacie
5. Rana- podstawowe i najczęstsze sformułowanie w chirurgii- rodzaje, sposoby diagnozowania, zaopatrzenia. Leczenie opatrunkowe- podstawowe i specjalistyczne
6. Oparzenia i odmrożenia
7. Żywienie w chirurgii
8. Równowaga wodno-elektrolitowa i równowaga kwasowo-zasadowa- ich rola w leczeniu pacjenta chirurgicznego
9. Wstrząs- definicja, przyczyny, rodzaje, objawy, diagnostyka i leczenie
10. Zabieg operacyjny- rodzaje, przygotowanie chorego, postępowanie pooperacyjne
11. Blok Operacyjny- organizacja, drogi chorego i personelu, opieka okołooperacyjna, rola

poszczególnych członków zespołu operacyjnego, rodzaje znieczuleń, walka z bólem pooperacyjnym
12. Chirurgia przewodu pokarmowego cz. I: objawy towarzyszące schorzeniom p. pokarmowego, przełyk /choroba refluksowa, achalazja, oparzenie, rak/, żołądek /budowa, funkcja, rola wydzielnicza, przepuklina rozworu przełykowego, choroba wrzodowa, rak/, krwawienie z p. pokarmowego /objawy, przyczyny, rozpoznanie, postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne/
13. Chirurgia p. pokarmowego cz. II: trzustka /rola i funkcja w procesie trawienia i wydzielania, zapalenie ostre i przewlekłe, następstwa zapalenia, nowotwory/, wątroba / rola i funkcja w procesie trawienia i wydzielania, marskość, zmiany nowotworowe pierwotne i wtórne/, drogi żółciowe /budowa, funkcja, rola i obrót żółci, kamica dróg żółciowych, zapalenie dróg żółciowych, nowotwory dróg żółciowych/, zespoły upośledzonego wchłaniania /przyczyny chirurgiczne, zespół ślepej pętli, zespół krótkiego jelita, dumping syndrom/, schorzenia jelita grubego /uchyłkowatość, żylaki odbytu, nowotwory jelita grubego /
14. Chirurgia p. pokarmowego cz. III- przepukliny /etiologia, lokalizacja, objawy, diagnostyka, leczenie/, niedrożność /etiologia, patomechanizm, obraz kliniczny, diagnostyka, leczenie/, otrzewna /budowa i funkcja, rola w patologii p. pokarmowego, zapalenie/, nieswoiste zapalenia jelit /ch. Leśniowskiego - Crohna, wrzodziejące zapalenie j. grubego- patomorfologia, objawy, przebieg kliniczny, diagnostyka, leczenie/, zapalenie wyrostka robaczkowego.

Ćwiczenia:
1. Specyfika pracy pielęgniarki na oddziale chirurgicznym.
2. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych i opieka nad pacjentem po wykonaniu badań – zadania pielęgniarki.
3. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym.
4. Powikłania pooperacyjne – zadania pielęgniarki w zapobieganiu powikłaniom.
5. Rana chirurgiczna. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z raną chirurgiczną ostrą i przewlekłą. Metody i sposoby doboru opatrunków. Rodzaje i grupy opatrunków specjalistycznych
6. Rola pielęgniarki w edukacji chorego w oddziale chirurgicznym w zakresie samoopieki, samo pielęgnacji, zaleceń dietetycznych oraz opieką nad raną pooperacyjną

Samokształcenie: Przygotowanie prezentacji. Przygotowanie referatu na temat związany z programem kształcenia. Problem chirurgiczny (praca własna) na podstawie analizy dostępnej literatury.

Zajęcia praktyczne: Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym. Opieka pielęgniarska nad pacjentem po zabiegu operacyjnym. Pielęgnacja rany pooperacyjnej. Pielęgnowanie pacjenta z bólem. Problemy pielęgnacyjne pacjentów w różnych schorzeniach chirurgicznych. Nawiązanie kontaktu z pacjentem, rodziną i zespołem terapeutycznym. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej oraz praw pacjenta hospitalizowanego na oddziale chirurgicznym. Określenie stanu i diagnozy pielęgniarskiej.

Praktyka zawodowa: Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych, zabiegu operacyjnego w różnych jednostkach chorobowych na oddziale zabiegowym.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Walewska E., *Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego,* PZWL, Warszawa 2012, wyd. 2

Kapała W., *Pielęgniarstwo w chirurgii.* Wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej, Czelej, Lublin 2006

Walewska E., Ścisło L., *Procedury pielęgniarskie w chirurgii.* Podręcznik dla studiów medycznych, Wyd. PZWL, Warszawa 2013, wyd. 1

Noszczyk W.(red.) *Chirurgia: Repetytorium,* PZWL, Warszawa 2014

Nowakowski A., Mazurek T. (red.), *Ortopedia i traumatologia,* podręcznik dla studentów, Poznań 2017, wyd. 1

Uzupełniająca:

Klimczyk A., *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego*, Continuo, Wrocław 2008

Szewczyk M.T., Ślusarz R (red.) *Pielęgniarstwo w chirurgii,* Wyd. Borgis, Warszawa 2006
Szewczyk M.T., Jawień A. *Leczenie ran przewlekłych*, PZWL, Warszawa 2012
Gaździk T. Sz., *Ortopedia i traumatologia.* Podręcznik dla studentów medycyny, Wyd. PZWL, Warszawa 2008, wyd. 2

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie pisemnej: test jednokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna **(P_W01 – P_W15)**

Ćwiczenia: aktywny udział w dyskusjach w trakcie ćwiczeń (30% oceny końcowej) + 2 kolokwia - test jednokrotnego wyboru (50% oceny końcowej) + frekwencja na zajęciach 100% (20% oceny końcowej) **(P_U01 - P_U20 P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej podczas kolokwium, dyskusji, napisanie referatu, przygotowanie prezentacji **(P_W01 – P_W15, P_K02)**

Zajęcia praktyczne: Zaliczenie na ocenę. Frekwencja 100% (udział w zajęciach praktycznych jest obowiązkowy – zgodnie z regulaminem studiów i standardem kształcenia). Zaliczenie na ocenę pozytywną każdej umiejętności opisanej w „Dzienniku zajęć praktycznych". Przygotowanie procesu pielęgnowania. **(P_W01 – P_W15; P_U01- P_U20; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki chirurgicznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W15; P_U01- P_U20; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**.

Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia/laboratoria/seminaria	
Zajęcia dydaktyczne	45
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie referatu (prezentacja,	10

wypowiedź ustna)	
Przygotowanie się do egzaminu i zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	40
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Liczba godzin razem:	**80**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne II II rok, semestr 4	P.MD.33.CH.P.II
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Surgery and surgery professional nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka na poziomie studiów I stopnia. Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych. Podstawy z zakresu chirurgii pielęgnacyjnej.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15, ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 80	**2**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest pogłębianie wiedzy i dalszy rozwój umiejętności praktycznych, umożliwiające rozpoznawanie, diagnozowanie oraz wdrażanie kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu chorób chirurgicznych.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2. K.D.W3.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym	K.D.W4.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.

	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	K.D.W8.
	P_W09 zna zasady organizacji opieki specjalistycznej chirurgicznej oraz na bloku operacyjnym	K.D.W10.
	P_W10 omawia metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	K.D.W18.
	P_W11 przedstawia zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołooperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS)	K.D.W22.
	P_W12 omawia czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne	K.D.W23.
	P_W13 zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	K.D.W24.
	P_W14 zna zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową	K.D.W25.
	P_W15 zna zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	K.D.W29.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1. K.D.U2.
	P_U02 prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	K.D.U3.
	P_U03 prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	
	P_U04 dobiera technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków	K.D.U6.
	P_U05 dobiera metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	K.D.U7.
	P_U06 rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	K.D.U8.
	P_U07 doraźnie podaje pacjentowi tlen i monitoruje jego stan podczas tlenoterapii	K.D.U9.
	P_U08 przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	K.D.U12.
	P_U09 wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	K.D.U13.
	P_U10 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U15.
	P_U11 uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	K.D.U16.
	P_U12 prowadzi u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	K.D.U17.
	P_U13 rozpoznaje powikłania leczenia	K.D.U18.

	farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego **P_U14** pielęgnuje pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną **P_U15** przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta **P_U16** asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych **P_U17** ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe **P_U18** przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza **P_U19** potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu **P_U20** potrafi doraźnie tamować krwawienia i krwotoki	 K.D.U19. K.D.U22. K.D.U23. K.D.U24. K.D.U26. K.D.U28. K.D.U29.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

1. Traumatologia i ortopedia: uraz- definicja i podział, urazy- mięśni, ścięgien, więzadeł i stawów- przyczyny, objawy, diagnostyka i sposoby leczenia /wyszczególnienie najczęstszych postaci klinicznych/, złamania- definicja, proces gojenia złamań, zaburzenia zrostu kostnego, sposoby leczenia złamań /operacyjne i zachowawcze/, najczęstsze postaci kliniczne złamań- obojczyk, kość ramienna, koniec dalszy kości przedramienia, koniec bliższy kości udowej, trzon kości udowej, kości podudzia; postępowanie pooperacyjne, usprawnianie chorych po leczeniu operacyjnym, choroba zwyrodnieniowa stawów /przyczyny, patomechanizm, diagnostyka, sposoby leczenia/, najczęstsza lokalizacja zmian zwyrodnieniowych, endoprotezoplastyka dużych stawów, postępowanie pooperacyjne z chorym po endoprotezoplastyce

2. Chirurgia naczyniowa i kardiochirurgia: choroby układu żylnego /zapalenie żył powierzchownych i głębokich, żylaki, zespół pozakrzepowy/, urazy tętnic /przyczyny, rozpoznanie, leczenie/, tętniaki /rodzaje, rozpoznanie, lokalizacja, leczenie/, miażdżyca naczyń kończyn /patomechanizm, obraz kliniczny, diagnostyka, leczenie/, ostre i przewlekłe niedokrwienie kończyn, chirurgia wad serca i

wad zastawek serca, leczenie chirurgiczne w miażdżycy naczyń wieńcowych, elementy transfuzjologii- krew i jej preparaty, wskazania i przeciwwskazania do transfuzji, organizacja gospodarką krwi w Polsce
3. Torakochirurgia: urazy kl. piersiowej /złamanie pojedyncze lub mnogie żeber/, stłuczenie płuca, ropień płuc, ropniak opłucnej, odma /rodzaje, przyczyna, patomechanizm, diagnostyka, leczenie/, tamponada serca, rak płuca
4. Urologia: kamica dróg moczowych /przyczyny, lokalizacja, diagnostyka, leczenie, następstwa/, wodonercze, roponercze, rak nerki, łagodny rozrost gruczołu krokowego, rak stercza, nowotwory pęcherza moczowego- przyczyny, diagnostyka, objawy, leczenie
5. Elementy chirurgii dziecięcej: odmienności leczenia chirurgicznego u dzieci, wybrane schorzenia p. pokarmowego /zwężenie odźwiernika, ch. Hirschprunga, wgłobienie jelit, zapalenie wyrostka robaczkowego/, wrodzony kręcz szyi, wnętrostwo
6. Chirurgia gruczołów dokrewnych i sutka: zmiany guzowate sutka /od zapalenia do nowotworu/, profilaktyka raka piersi, diagnostyka i leczenie, choroby tarczycy /wole obojętne, niedoczynność i nadczynność, zmiany nowotworowe/, przytarczyce /nadczynność i niedoczynność/, nadnercza /guz chromochłonny, zespół Conna, choroba i zespół Cushinga/

Ćwiczenia:
1. Opieka pielęgniarska nad chorym w ostrych stanach chirurgicznych – ostry brzuch, krwawienie z górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego, niedrożność przewodu pokarmowego, OZT, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, zapalenie otrzewnej.
2. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobami naczyń tętniczych i żylnych.
3. Opieka pielęgniarska nad chorym ze schorzeniami pęcherzyka żółciowego, dróg żółciowych i wątroby.
4. Opieka pielęgniarska nad chorym z rakiem piersi.
5. Pielęgnowanie pacjenta z rakiem żołądka leczonym chirurgicznie.
6. Wskazania i zasady przetaczania krwi i preparatów krwiopochodnych. Odczyny poprzetoczeniowe – rola pielęgniarki
7. Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze stomią – rodzaje stomii, przyczyny wyłonienia stomii, sprzęt stomijny, zasady refundacji
Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury przedmiotu podczas kolokwium, dyskusji. Napisanie programu edukacyjnego lub zaleceń dietetycznych dla chorego z wybraną przez nauczyciela jednostką chorobową. Zapoznanie się z treścią określonej przez opiekuna pozycji z literatury dodatkowej.
Zajęcia praktyczne:
Uczestniczenie w przyjęciu chorego na oddział chirurgiczny. Ocena stanu chorego na podstawie obserwacji, wykonywania pomiarów, rozmowy z pacjentem oraz analizy dokumentacji. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej oraz praw pacjenta hospitalizowanego na oddziale chirurgicznym. Zapoznanie się z dokumentacją medyczną pacjenta w formie elektronicznej. Dokumentowanie świadczeń opieki pielęgniarskiej. Rozpoznanie potrzeb/ problemów pacjenta ze schorzeniami wymagającymi leczenia chirurgicznego. Znajomość etiologii, objawów i sposobów leczenia wybranych chorób chirurgicznych. Znajomość badań diagnostycznych w chirurgii, wskazań do ich zlecania. Przygotowanie pacjenta i jego rodziny do powrotu do środowiska domowego – edukacja chorego i rodziny. Opieka nad pacjentem w chirurgii jednego dnia.
Praktyka zawodowa: Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych, zabiegu operacyjnego w różnych jednostkach chorobowych na oddziale zabiegowym.

Zalecana literatura

Podstawowa:
Walewska E., *Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego*, PZWL, Warszawa 2012, wyd. 2
Kapała W., *Pielęgniarstwo w chirurgii.* Wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej, Czelej, Lublin 2006
Walewska E., Ścisło L., *Procedury pielęgniarskie w chirurgii.* Podręcznik dla studiów medycznych, Wyd. PZWL, Warszawa 2013, wyd. 1
Noszczyk W.(red.) *Chirurgia: Repetytorium,* PZWL, Warszawa 2014

Nowakowski A., Mazurek T. (red.), *Ortopedia i traumatologia,* podręcznik dla studentów, Poznań 2017, wyd. 1

Uzupełniająca:

Klimczyk A., *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego*, Continuo, Wrocław 2008

Szewczyk M.T., Ślusarz R (red.) *Pielęgniarstwo w chirurgii,* Wyd. Borgis, Warszawa 2006

Szewczyk M.T., Jawień A. *Leczenie ran przewlekłych,* PZWL, Warszawa 2012

Gaździk T. Sz., *Ortopedia i traumatologia.* Podręcznik dla studentów medycyny, Wyd. PZWL, Warszawa 2008, wyd. 2

Banasiewicz T., Krokowicz P., Szczepkowski M. (red.): *Stomia. Prawidłowe postępowania chirurgiczne i pielęgnacja,* Termedia, Poznań 2014

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin w formie pisemnej: test jednokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna (**P_W01 – P_W15)**

Ćwiczenia: aktywny udział w dyskusjach w trakcie ćwiczeń (30% oceny końcowej) + 2 kolokwia - test jednokrotnego wyboru (50% oceny końcowej) + frekwencja na zajęciach 100% (20% oceny końcowej) **(P_U01 - P_U20, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej podczas egzaminu, kolokwium, dyskusji. Napisanie programu edukacyjnego dla chorego z wybraną przez nauczyciela jednostką chorobową. Zapoznanie się z treścią określonej przez opiekuna pozycji z literatury dodatkowej **(P_W01 – P_W15, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Zajęcia praktyczne:

Zaliczenie na ocenę. Frekwencja 100% (udział w zajęciach praktycznych jest obowiązkowy – zgodnie z regulaminem studiów i standardem kształcenia). Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności opisanych w „Dzienniku zajęć praktycznych" . Przygotowanie procesu pielęgnowania **(P_W01 – P_W15; P_U01- P_U20; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki chirurgicznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:

60%-75% dostateczny

76%-80% plus dostateczny

81%-85% dobry

86%-90% plus dobry

91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W15; P_U01- P_U20; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07).** Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:

od 3,00 do 3,20 – dostateczny

od 3,21 do 3,70- plus dostateczny

od 3,71 do 4,20 – dobry

od 4,21 do 4,49- plus dobry

od 4,50 bardzo dobry	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia/laboratoria/seminaria	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	10
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie referatu (prezentacja, wypowiedź ustna)	5
Przygotowanie się do egzaminu i zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**55**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Liczba punktów ECTS	**2**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne II rok, semestr 3	P.MD.34.P.G.P
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Obstetrics – Gynecological Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z zakresu podstaw biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej, zaliczone przedmioty: anatomia, fizjologia.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 40	**2**

Cele przedmiotu

Zrozumienie mechanizmów zapłodnienia, metod diagnostycznych ciąży, mechanizmu porodu, opieki okołoporodowej, pielęgnacji wcześniaka i noworodka, opieki nad położnicą oraz patologii narządu rodnego w różnych okresach życia kobiety oraz planowania ciąży i przygotowania do rodzicielstwa.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2. K.D.W3.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie położniczo-ginekologicznym	K.D.W4.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W5.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W6.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	

	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	K.D.W8.
	P_W09 omawia cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej	K.D.W15.
	P_W010 zna okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu	K.D.W16.
	P_W011 zna etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych	K.D.W17.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1.
	P_U02 prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	K.D.U2.
	P_U03 prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	K.D.U3.
	P_U04 rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	K.D.U8.
	P_U05 przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	K.D.U12.
	P_U06 wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	K.D.U13.
	P_U07 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U15.
	P_U08 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U22.
	P_U09 asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	K.D.U23.
	P_U10 przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 przestrzega praw pacjenta	K.S.1.3.2.
	P_K03 samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K.S.1.3.3.
	P_K04 ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.4.
	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.S.1.3.5.
	P_K06 przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta	K.S.1.3.6.
	P_K07 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	K.S.1.3.7.

	społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady: 1. Zasady organizacji opieki położniczo – ginekologicznej w Polsce. 2. Biologiczny rytm płodności. 3. Cele i zadania opieki przedkoncepcyjnej. 4. Planowanie rodziny, metody regulacji poczęć, przygotowanie do rodzicielstwa. 5. Metody diagnostyczne ciąży fizjologicznej i ciąży wysokiego ryzyka. 6. Zapłodnienie, rozwój zarodka i płodu. 7. Wybrane zagadnienia z patologii ciąży – choroby współistniejące z ciążą: gestoza, konflikt serologiczny i ich wpływ na stan noworodka. 8. Stany zapalne narządu rodnego. Zakażenia. 9. Niepłodność jako problem medyczny i społeczny. 10. Profilaktyka onkologiczna i promocja zdrowia w ginekologii – rak piersi; schorzenia nowotworowe narządu rodnego kobiety. 11. Problemy zdrowotne kobiet w wieku przekwitania. 12. Pielęgnacja wcześniaka i noworodka po porodzie.

Ćwiczenia: 1. Opieka medyczna nad kobietą w różnych okresach jej życia. 2. Zasady obserwacji fizjologii cyklu miesięcznego. 3. Etapy rozwoju prenatalnego człowieka; czynniki teratogenne. 4. Postępowanie pielęgniarskie wobec ciężarnej z ciążą fizjologiczną. 5. Pielęgnowanie pacjentki w przypadku najczęściej występujących stanów patologii okresu ciąży. 6. Poród fizjologiczny – okresy, mechanizm, obserwacja rodzącej. 7. Poród zabiegowy – przygotowanie rodzącej, przebieg, opieka pielęgniarska po porodzie. 8. Opieka nad położnicą w połogu fizjologicznym i powikłanym. 9. Opieka pielęgniarska nad noworodkiem i wcześniakiem. 10. Udział pielęgniarki w diagnostyce ginekologicznej. 11. Opieka pielęgniarska nad kobietą z problemami ginekologiczno – onkologicznymi.

Samokształcenie: 1. Przygotowanie do porodu i rodzicielstwa. 2. Rola pielęgniarki w profilaktyce nowotworów narządu rodnego i sutka. 3. Rola i zadania pielęgniarki/położnej podczas terapii bólu. 4. Wsparcie profesjonalne i nieprofesjonalne u kobiety po odjęciu piersi.

Zajęcia praktyczne:

1. Rola i zadania pielęgniarki w izbie przyjęć położniczo-ginekologicznej.
2. Przygotowanie ciężarnej do porodu z uwzględnieniem obowiązujących zaleceń WHO.
3. Obserwacja rodzącej w poszczególnych okresach porodu.
4. Opieka i pielęgnowane noworodka donoszonego.
5. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad noworodkiem przedwcześnie urodzonym.
6. Pielęgnowanie ciężarnej z zagrażającym poronieniem i zagrażającym porodem przedwczesnym.
7. Postępowanie z ciężarną po terminie porodu.
8. Opieka nad ciężarną z niedokrwistością w przebiegu ciąży.
9. Pielęgnowanie pacjentki z cukrzycą w ciąży.
10. Pielęgnowanie ciężarnych z nadciśnieniem przedciążowym, występującym w ciąży, obrzękami ciężarnych.
11. Pielęgnowanie ciężarnych z łożyskiem przodującym, przedwcześnie odklejonym.
12. Postępowanie z ciężarną: w przypadku przedwczesnego pęknięcia błon płodowych; w przypadku konfliktu serologicznego w układzie Rh i ABO; w przypadku wybranej nie położniczej choroby układowej.
13. Opieka nad ciężarną z zaburzeniami endokrynologicznymi.
14. Postępowanie pielęgniarki w przypadku niepomyślnego ukończenia ciąży.
15. Edukacja ciężarnej w zakresie stylu życia w ciąży.
16. Edukacja położnicy w zakresie stylu życia w okresie połogu.
17. Pielęgnacja w przypadku zakażeń i stanów zapalnych w ginekologii.
18. Farmakoterapia okresu ciąży, porodu, połogu oraz wybranych schorzeń ginekologicznych.
19. Zastosowanie metod diagnostycznych w różnych stanach klinicznych w położnictwie i ginekologii.
20. Dokumentowanie działań pielęgniarskich w oddziale położniczym i ginekologicznym.

Praktyka zawodowa.

Zapoznanie się ze specyfiką i organizacją pracy w izbie przyjęć położniczo-ginekologicznej, w oddziale położniczo-noworodkowym, ginekologicznym i zasadami przyjmowania ciężarnych i kobiet oraz obowiązującą dokumentacją

Wykonywanie czynności z zakresu praktyki zawodowej z podstaw pielęgniarstwa.

Zapoznanie się z zasadami i współdziałanie w zapobieganiu zakażeniom wewnątrzszpitalnym i wewnątrz - oddziałowym
Specyfika pracy w izbie przyjęć położniczo-ginekologicznej
Metody zebrania wywiadu i obserwacji
Przygotowanie do badania ginekologicznego
Przygotowanie do badania piersi
Postępowanie w przypadku molestowania, gwałtu na kobiecie lub dziecku
Znajomość czynników wpływających na adaptację pacjentek w poszczególnych oddziałach
Specyfika pracy w oddziale ginekologicznym oraz gabinecie zabiegowym
Dokumentacja prowadzona w oddziale - metody poznania pacjentki
Przygotowanie pacjentki do badań podstawowych i specjalistycznych
Specyfika przygotowania do zabiegu operacyjnego w trybie planowym i nagłym
Przygotowanie do zabiegu przez powłoki brzuszne i drogą dopochwową
Proces pielęgnowania pacjentek w wybranych schorzeniach ginekologicznych
Podejmowanie działań ukierunkowanych na profilaktykę powikłań w czasie hospitalizacji ze strony: miejsca operowanego, układu oddechowego, układu moczowego, układu pokarmowego, narządu ruchu, układu krążenia
Pielęgnowanie kobiety po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia
Monitorowanie pacjentki w okresie pooperacyjnym: pomiar parametrów, obserwacja stanu ogólnego, obserwacja opatrunku, obserwacja krwawienia z dróg rodnych
Realizowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentką z powikłaniami okresu pooperacyjnego
Udział pielęgniarki w usprawnianiu i aktywizacji kobiet po zabiegach operacyjnych
Specyfika pracy w oddziale położniczym
Proces pielęgnowania położnic w wybranych schorzeniach
Proces pielęgnowania położnic po porodzie fizjologicznym i cięciu cesarskim
Technika karmienia naturalnego, przygotowanie położnicy do karmienia piersią
Pielęgnacja noworodka i wcześniaka

Zalecana literatura

Podstawowa:

Dudenhausen J.W., Pschyrembel W.: *Położnictwo praktyczne i operacje położnicze*, Wyd. PZWL, Warszawa 2014
Bręborowicz G.H (red.): *Położnictwo.* Podręcznik dla położnych i pielęgniarek, t. I – IV, Wyd. PZWL, Warszawa 2015
Bręborowicz G.H., *Położnictwo i ginekologia,* t. 1-2, Wyd. PZWL, Warszawa 2016
Łepecka – Klusek C., *Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii,* Wyd. PZWL, Warszawa 2018, wydanie 2

Uzupełniająca:

Świetliński J., *Neonatologia i opieka nad noworodkiem,* tom 1 i 2, Wyd. PZWL, Warszawa 2016

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin pisemny – forma testu jednokrotnego wyboru składającego się z 50 pytań. Zaliczenie wykładów student otrzymuje na podstawie uzyskania pozytywnej oceny z testu pisemnego na co najmniej 60% punktów **(P_W01 – P_W11)**

Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę; 2 testy: pierwszy z 10 pytań otwartych, drugi z 10 pytań testowych jednokrotnego wyboru – **(P_W01 – P_W11, P_U01 – P_U10)**.

Samokształcenie: przygotowanie i przedstawienie prezentacji na jeden z wybranych tematów; temat może być zaproponowany przez studenta; ocena prezentacji obejmuje: uzasadnienie wyboru tematu, zawartość merytoryczną, formę graficzna, podsumowanie, bibliografię (**P_W01 – P_W11, P_U01 – P_U10)**.

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01 – P_U10, P_K01 - P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych

pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki psychiatrycznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_U01 – P_U10, P_K01 - P_K07)**

Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	40
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne III rok, semestr 6	P.MD.35.P.PCH.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Psychiatry and Psychiatrics Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z zakresu postaw pielęgniarstwa i podstawowej opieki pielęgniarskiej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy niezbędnej do rozpoznawania, diagnozowania oraz wdrażania kompleksowego planu opieki nad pacjentem hospitalizowanym z powodu zaburzeń psychicznych oraz nabycie umiejętności diagnostyczno-leczniczych potrzebnych do sprawowania opieki nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie psychiatrycznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie	K.D.W7.

	stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia **P_W08** zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację **P_W09** zna zasady organizacji opieki specjalistycznej psychiatrycznej **P_W10** omawia etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych **P_W11** zna zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego **P_W12** omawia możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	 K.D.W8. K.D.W10. K.D.W19. K.D.W20. K.D.W21.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej **P_U02** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób **P_U04** przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych **P_U05** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych **P_U06** prowadzi rozmowę terapeutyczną **P_U07** przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U1. K.D.U2. K.D.U3. K.D.U12. K.D.U15. K.D.U20. K.D.U22.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.
Treści programowe		
Wykłady: 1. Diagnoza psychiatryczna, pojęcie osobowości, rozpoznanie nozologiczne, patologia zaburzeń psychicznych (psychopatologia). 2. Typy osobowości, zaburzenia osobowości. 3. Niepełnosprawność intelektualna 4. Zaburzenia nerwicowe, zaburzenia odżywiania. 5.Uzależnienia. 6. Psychozy. Psychozy endogenne, reaktywne, egzogenne. 7. Zaburzenia afektywne		

8. Zaburzenia psychiczne wieku rozwojowego 9. Metody leczenia w psychiatrii. Leczenie biologiczne. Psychoterapia. 10.Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego. Stosowanie przymusu bezpośredniego. Wybrane zagadnienia z Psychiatrii Sądowej. 11. Zasady organizowania opieki nad osobą z zaburzeniami psychicznymi, model środowiskowy psychiatrii . 12. Edukacja pacjenta z zaburzeniami psychicznymi. 13. Przygotowanie pacjenta do samoopieki. 14. Treningi umiejętności dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. 15.Dokumentacja pielęgniarska w opiece nad pacjentem psychiatrycznym.

Samokształcenie: Studiowanie literatury przedmiotowej, wskazanej przez prowadzącego zajęcia, prezentacja, referat, praca zaliczeniowa

Zajęcia praktyczne: 1.Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta chorego psychicznie w oparciu o objawy psychopatologiczne, wywiad, obserwację własną, analizę dokumentacji, informacje uzyskane od innych osób/członek rodziny, zespół terapeutyczny. 2. Ustalenie diagnozy pielęgniarskiej w oparciu o uzyskane dane, planowanie i modyfikowanie planu opieki. 3. Planowanie opieki pielęgniarskiej na podstawie rozpoznanych problemów wobec pacjenta z rozpoznaniem schizofrenii. 4. Planowanie opieki pielęgniarskiej na podstawie rozpoznanych problemów wobec pacjenta z rozpoznaniem depresji. 5. Planowanie opieki pielęgniarskiej na podstawie rozpoznanych problemów wobec pacjenta w stanie maniakalnym. 6. Planowanie opieki pielęgniarskiej na podstawie rozpoznanych problemów pacjentki z rozpoznaniem anoreksji. 7. Planowanie opieki pielęgniarskiej na podstawie rozpoznanych problemów pacjenta ze zmianami organicznymi. 8. Planowanie opieki pielęgniarskiej pacjenta uzależnionego od substancji psychoaktywnych. 9. Planowanie opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z zaburzoną osobowością oraz nerwicą. 10. Rola pielęgniarki w procesie leczenia, zespół terapeutyczny, społeczność terapeutyczna. Współpraca z rodziną chorego, grupy wsparcia, działania profilaktyczne. 11. Problemy pielęgnacyjne u pacjentów przebywających w oddziale psychiatrycznym. 12. Przygotowanie pacjenta do samoopieki z udziałem rodziny.

Praktyka zawodowa: 1. Doskonalenie umiejętności łączenia posiadanej wiedzy z praktycznymi czynnościami świadczonymi na rzecz pacjenta uwzględniających jego stan psychiczny, rozpoznanie kliniczne, etap leczenia. 2. Ustalanie diagnozy pielęgniarskiej, planowanie opieki, podejmowanie działań pielęgnacyjnych oraz opiekuńczych wobec pacjenta. 3. Bezpieczeństwo chorego hospitalizowanego w oddziale, obowiązujące procedury. 4. Organizacja pracy własnej a dobro objętych opieką pielęgniarską pacjentów. 5. Interwencje terapeutyczne, zapobieganie zachowaniom agresywnym wśród pacjentów. 6. Współpraca w zespole terapeutycznym. 7. Udział pielęgniarki w przygotowaniu fizycznym i psychicznym pacjenta do zabiegu elektrycznego, czynny udział w czynnościach pielęgnacyjnych wykonywanych u pacjenta. 8. Objawy nasycenia lekowego, rozpoznawanie, znajomość ich korygowania. 9. Harmonogram pracy oddziału, wizyty gabinetowe, lekarskie, społeczność terapeutyczna. 10. Terapia zajęciowa: prowadzenie zajęć, organizowanie czasu wolnego, uczestniczenie w spacerach, prowadzenie pogadanek dla pacjentów, udzielanie wsparcia. 11. Uczestniczenie pielęgniarki w psychoterapii indywidualnej i grupowej pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.

Zalecana literatura

Podstawowa:

J. Rybakowski, S. Pużyński, J. Wiórka Psychiatria. *Podstawy psychiatrii. Tom 1* Elsevier Urban & Partner Wrocław 2010

J. Rybakowski, S. Pużyński, J. Wiórka Psychiatria. *Psychiatria kliniczna. Tom 2* Elsevier Urban & Partner Wrocław 2011

J. Rybakowski, S. Pużyński, J. Wiórka Psychiatria. *Metody leczenia, Zagadnienia etyczne, prawne, publiczne, społeczne.. Tom 3* Elsevier Urban & Partner Wrocław 2012

I. Krupka-Matuszczyk, Maciej Matuszczyk Psychiatria Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice 2007

Wilczek-Rużyczka E., *Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego,* Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007

Uzupełniająca:

S. Pużyński, J. Wiórka *Klasyfikacja Zaburzeń Psychicznych i Zachowania w ICD-10. Badawcze kryteria diagnostyczne*, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2000

S. Pużyński, J. Wiórka *Klasyfikacja Zaburzeń Psychicznych i Zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne*, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2000

Czernikiewicz A., de Barbaro B., Gmitrowicz A., *Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny*, PZWL, Warszawa 2015
Czabała J., *Czynniki leczące w psychoterapii*, PWN, Warszawa 2015

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru : min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna **(P_W01 – P_W12)**

Samokształcenie: Studiowanie literatury przedmiotowej, wskazanej przez prowadzącego zajęcia, prezentacja, referat, praca zaliczeniowa - uzyskanie oceny pozytywnej **(P_W01 – P_W12)**

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01 - P_U07, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki psychiatrycznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_W01 – P_W12, P_U01 - P_U07, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie się do egzaminu	15
Liczba godzin razem:	**60**
Liczba punktów ECTS	**2**
Zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10

Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia III rok, semestr 6	P.MD.36.A.P.Ż.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Anesthesiology and Nursing in Life-Threatening Situations	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii, fizjologii, farmakologii na poziomie studiów licencjackich. Podstawy badania fizykalnego.	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15, ćwiczenia: 15	**3**
Samokształcenie: 20	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy o bólu chorobowym i jatrogennym w procesie opieki Zdrowotnej, znieczuleniu do operacji i zabiegów oraz o metodach postępowania przeciwbólowego, a także kształtowanie i doskonalenie podstawowych metod resuscytacji krążeniowo – oddechowej, nauka obsługi sprzętu i aparatury monitorującej i leczniczej.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W02** wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w intensywnej opiece medycznej	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna zasady organizacji opieki specjalistycznej – intensywnej opieki medycznej	K.D.W10.

	P_W09 zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	K.D.W18.
	P_W10 omawia standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie	K.D.W28.
	P_W11 zna zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	K.D.W29.
	P_W12 przedstawia metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu	K.D.W30.
	P_W13 zna patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność układu nerwowego, wstrząs, sepsa)	K.D.W31.
	P_W14 przedstawia metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia	K.D.W32.
	P_W15 przedstawia metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	K.D.W33.
	P_W16 zna zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym	K.D.W34.
	P_W17 zna zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS)	K.D.W35.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1.
	P_U02 prowadzi profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	
	P_U03 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U3. K.D.U15.
	P_U04 pielęgnuje pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną	K.D.U19.
	P_U05 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	
	P_U06 ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe	K.D.U22. K.D.U24.
	P_U07 postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta	
	P_U08 przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U25.
	P_U09 wykonuje wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń	K.D.U26. K.D.U30.

	nadgłośniowych;	
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Anestezjologia, intensywna terapia, intensywna opieka medyczna, przedmiot nauczania, specjalizacja lekarska i pielęgniarska – definicje, organizacja, regulacja prawna w Polsce i UE. Anestezjologia i opieka około anestetyczna; ból – definicja, patomechanizm – ocena oraz metody anestezji i analgezji umożliwiająca bezbolesne przeprowadzanie zabiegów/operacji diagnostycznych i leczniczych. Znieczulenie ogólne, regionalne i łączone; znieczulenia ogólne wziewne, dożylne, złożone; rodzaje znieczuleń regionalnych: podpajęczynówkowe, zewnątrzoponowe, blokady nerwów i splotów obwodowych, nasiękowe oraz odcinkowe dożylne. Przygotowanie pacjentów do znieczulenia i operacji w trybie planowym i ze wskazań nagłych; ocena stanu pacjentów i ryzyka znieczulenia i operacji w skali ASA. Wskazania i przeciwwskazania w zakresie wyboru rodzaju i metod znieczulenia. Opieka nad pacjentem po znieczuleniu i operacji: monitorowanie, w tym ocena bólu pooperacyjnego – skale oceny; metody analgezji pooperacyjnej regionalnej i ogólnej. Technika analgezji kontrolowanej przez pacjenta i jej odmiany. Powikłania analgezji. Pooperacyjne nudności i wymioty. Bezpośrednie zagrożenie życia – etiologia i epidemiologia; podtrzymywanie funkcji życiowych; wytyczne resuscytacji – teoria i praktyka. Wstrząs – rodzaje wstrząsu z uwzględnieniem patomechanizmów (hipowolemiczny, kardiogenny, dystrybucyjny i obstrukcyjny). Monitorowanie pacjenta we wstrząsie i postępowanie lecznicze. Niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność nerek,. Skale ocen niewydolności narządowej. Niewydolność narządowa w chorobach swoistych. Pacjent nieprzytomny. Patogeneza zaburzeń świadomości. Metody obiektywnej oceny zaburzeń świadomości. Pacjent z urazem wielonarządowym. Etiologia i epidemiologia urazów. Postępowanie diagnostyczne i lecznicze. Dostępy naczyniowe w anestezjologii i intensywnej terapii. Urządzenia dostępów naczyniowych, zakładanie, powikłania – monitorowanie, wytyczne postępowania.

Ćwiczenia: Znieczulenie. Ocena ryzyka znieczulenia. Przygotowanie pacjenta do znieczulenia. Budowa aparatu do znieczulenia. Okołooperacyjne monitorowanie funkcji życiowych. Opieka poanestetyczna. Skale ocen pacjenta po znieczuleniu i ich praktyczne zastosowanie w okresie pooperacyjnym. Bezpośrednie zagrożenie życia – rozpoznawanie. Zatrzymanie krążenia i oddychania. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa wg obowiązujących wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji. Monitorowanie w oddziale intensywnej terapii. Pacjent nieprzytomny, rozpoznanie, postępowanie. Praktyczna ocena świadomości według skali Glasgow. Niewydolność oddechowa. Rozpoznawanie. Techniki utrzymywania drożności dróg oddechowych. Sztuczna droga oddechowa. Oddech zastępczy w stanach zagrożenia życia. Pacjent z urazem wielonarządowym – diagnostyka i leczenie Wstrząs. Niewydolność wielonarządowa.

Samokształcenie: Studiowanie literatury przedmiotowej: 1. Zatrucia – zadania pielęgniarki w opiece

nad pacjentem: a. zatrucie barbituranami i środkami nasennymi; b. zatrucie alkoholem; c. zatrucie związkami fosforoorganicznymi (pescytydami); d. zatrucie grzybami; e. zatrucie tlenkiem węgla (czadem). 2. Wpływ wysokich i niskich temperatur na organizm. 3. Neurologiczne i neurochirurgiczne stany zagrożenia życia. 4. Specyfika leczenia i pielęgnacji dzieci w stanie zagrożenia życia. 5. Ogólne zasady ochrony przed zakażeniami w oddziale intensywnej terapii.
Zajęcia praktyczne: Kształtowanie umiejętności w zakresie: organizacji oddziału anestezjologii i intensywnej terapii – poznanie specyfiki pracy pielęgniarki, kontrolowania jakości i stopnia sprawności sprzętu, materiałów, aparatury, obsługiwania aparatury medycznej używanej w o.i.t., przechowywania leków zgodnie ze standardami, kompletowania zestawu p/wstrząsowego, leków podawanych przy NZK, tacy do intubacji, przestrzegania standardów i procedur postępowania pielęgniarskiego stosowanych w opiece nad chorym w stanach zagrożenia życia, karmienia pacjentów przez zgłębnik, udziału w żywieniu drogą dożylną, oceny stanu odżywiania, oceny stopnia zagrożenia odleżyną, oceny stopnia zaawansowania odleżyny, pielęgnacji skóry u pacjenta leżącego, pielęgnacji błon śluzowych u chorego nieprzytomnego, wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego, rozpoznawania powikłań wynikających z farmakoterapii, elektroterapii, unieruchomienia, dializoterapii, badań inwazyjnych, monitorowania funkcji życiowych i rozpoznawania ich zaburzeń, wykonywania i oceny elektrokardiogramu, oceny stanu chorego na podstawie pomiaru wskaźników funkcji życiowych, objawów, dolegliwości i zachowania chorego, rozpoznawania objawów bezpośredniego zagrożenia życia i stosowania zasad prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej, podawania doraźnego tlenu, podawania dożylnego płynów oraz leków w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej według obowiązujących standardów, udziału pielęgniarki w postępowaniu diagnostyczno-terapeutycznym w stanach zagrożenia życia spowodowanych: ostrą niewydolnością oddechową, ostrą niewydolnością krążenia, wstrząsem, ostrą niewydolnością nerek oraz utratą przytomności, przestrzegania zasad przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego i znieczulenia oraz opieki po znieczuleniu i operacji, przygotowywania pacjenta do leczenia różnymi technikami dializacyjnymi, podawania dożylnego płynów oraz leków zgodnie z obowiązującymi standardami, kaniulacji żył obwodowych, pielęgnowania wkłucia żylnego i tętniczego zgodnie z przyjętą procedurą w oddziale, rozpoznawania cech zapalenia w miejscu wkłucia, przestrzegania zasad dokumentowania stanu chorego oraz opieki pielęgniarskiej w oddziałach intensywnego nadzoru, oddziałach intensywnej terapii.
Praktyka zawodowa: Doskonalenie umiejętności zdobytych w trakcie zajęć praktycznych.

Zalecana literatura

Podstawowa:
Wołowicka L., Dyk D., *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo*. *Podręcznik dla studiów medycznych*, PZWL, Warszawa 2014
Macksey L.F., *Anestezjologia dla pielęgniarek,* Wydawnictwo Medisfera, Warszawa 2012
https://www.prc.krakow.pl/wyt2015/3_ALS.pdf

Uzupełniająca:
Kamiński B., Kubler A., *Anestezjologia i intensywna terapia. Podręcznik dla studentów medycyny*, PZWL, Warszawa 2013

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie pisemnej: test z pytaniami otwartymi: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna **(P_W01 – P_W17)**
Ćwiczenia: aktywny udział w dyskusjach w trakcie ćwiczeń (20% oceny końcowej) + 2 kolokwia opisowe (80% oceny końcowej)- **(P_U01 - P_U09; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Samokształcenie: esej do jednego z wybranych tematów z podanej listy do samokształcenia, wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej podczas egzaminu, kolokwium, dyskusji, eseju**(P_W01 – P_W17)**
Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W17; P_U01- P_U09; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki

pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki paliatywnej (0 p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0 p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0 p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0 p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W17; P_U01- P_U09; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**. Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	20
samokształcenie	
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie eseju (wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**3**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu	**Kod przedmiotu**

Instytut: Zdrowia	Podstawy rehabilitacji II rok, semestr 3	P.MD.37.P.R
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Disabled Care and Rehabilitation	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa i podstawowej opieki pielęgniarskiej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 30	

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest wprowadzenie w zasadnicze zagadnienia dotyczące problemów osób niepełnosprawnych i organizacji wszechstronnego i kompleksowego procesu rehabilitacji

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W02 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W03 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W04 omawia podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej	K.D.W26.
	P_W05 omawia przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach	K.D.W27.
Umiejętności:	**P_U01** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	K.D.U2.
	P_U02 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U15.
	P_U03 uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	K.D.U16.
	P_U04 prowadzi rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	K.D.U21.
	P_U05 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U22.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i	K.S.1.3.7.

	potrzeb edukacyjnych	

Treści programowe

Wykłady:
Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością. Rehabilitacja jako proces medyczno-społeczny. Podstawowe unormowania prawne organizacji procesu rehabilitacji w Polsce. Rehabilitacja kompleksowa: cele, zasady, etapy rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej. Wpływ ruchu na organizm człowieka. Następstwa długotrwałego unieruchomienia dla funkcji organizmu. Podstawowe metody i techniki usprawniania chorych: kinezyterapia- rodzaje i zasady wykonywania ćwiczeń. Masaż klasyczny i jego zastosowanie w rehabilitacji. Rola i zadania fizykoterapii w rehabilitacji chorych. Rehabilitacja Uzdrowiskowa. Zadania pielęgniarki w realizacji celów rehabilitacji. Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Następstwa niepełnosprawności. Współpraca z instytucjami wspierającymi proces rehabilitacji. Zaopatrzenie ortopedyczne i pomoce techniczne w rehabilitacji. Elementy rehabilitacji w pielęgnowaniu osób z uszkodzeniem narządu ruchu w następstwie urazów, chorób i wad wrodzonych.
Ćwiczenia:
Ocena chorego i jego środowiska dla celów rehabilitacji ruchowej. Planowanie działań pielęgniarskich. Dokumentacja pielęgniarska. Ocena zagrożenia odleżynami. Techniki wykonywania wybranych ćwiczeń leczniczych w postępowaniu podnoszenia i przemieszczenia pacjentów unieruchomionych. Nauka samoobsługi i czynności dnia codziennego. Pomoce techniczne ułatwiające życie codzienne osoby niepełnosprawnej. Terapia zajęciowa jako forma rehabilitacji i usprawnienia pacjentów. Wybrane elementy kinezyterapii (ćwiczenie oddechowe, bierne, czynne, pionizacja).
Samokształcenie: Studiowanie literatury przedmiotowej, wskazanej przez prowadzącego zajęcia. Przygotowanie prezentacji

Zalecana literatura

Podstawowa:
Barnes M.P., Ward A.B., *Podręcznik rehabilitacji medycznej*, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2008
Kiwierski J., *Rehabilitacja medyczna*, PZWL, Warszawa 2005
Mika T., Kasprzak W, *Fizykoterapia*, PZWL, Warszawa 2013
Rosławski A., Skolimowski T., *Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych,* PZWL, Warszawa 2014

Uzupełniająca:
Kwolek A., *Rehabilitacja medyczna*, t. I–II, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013
Szczygłowski J., *Zwyrodnienia narządu ruchu – objawy, przyczyny, leczenie, unikanie powikłań*, PZWL, Warszawa 2005
Zimmermann-Górska I., *Choroby reumatyczne*, PZWL, Warszawa 2004

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin w formie ustnej: **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05)**
Ocena z egzaminu wystawiona według zasady:
5.0 (bdb) wypowiedź logicznie uporządkowana, wyczerpująca dany temat
4.5 (db plus) odpowiedź w miarę płynna ze sporadycznymi zawahaniami
4.0 (db) wypowiedź na temat, czasami niezrozumiała
3.5 (dst plus) wypowiedź momentami jest chaotyczna i odbiega od głównego problemu
3.0 (dst) wypowiedź nieszczególnie sensownie skonstruowana i często nie na temat
2.0 (ndst) wypowiedź bez ładu i nie dotycząca wskazanego zagadnienia
Ćwiczenia: zaliczenie w formie ustnej:
Zakres tematyczny 1. dotyczy oceny chorego i jego środowiska dla celów rehabilitacji ruchowej oraz planowania działań pielęgniarskich. **(P_U01, P_U02, P_K01)**
Zakres tematyczny 2. dotyczy pomocy ortopedycznych i technicznych, ułatwiających życie codzienne osoby niepełnosprawnej (**P_U03**)
Samokształcenie: Wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej podczas egzaminu i kolokwiów zaliczeniowych: **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30

Przygotowanie się do zajęć	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	15
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

Instytut:	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
Zdrowia	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne III rok, semestr 5	P.MD.38.N.P.N.
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek:	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Neurology and Neurological Nursing	
Pielęgniarstwo	**Status przedmiotu**	**Język wykładowy**
	Obowiązkowy	polski
Poziom studiów:	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
studia I stopnia	**Wymagania wstępne**	
Profil studiów Praktyczny	Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu podstaw pielęgniarstwa, anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, interny i pielęgniarstwa internistycznego	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30	**2**
Samokształcenie: 30	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest teoretyczne i praktyczne pogłębianie wiedzy i umiejętności z zakresu podstawowych schorzeń neurologicznych i ich cech szczególnych. Posiadanie umiejętności postępowania profilaktycznego i pielęgnacyjnego z pacjentem z chorobami centralnego i obwodowego układu nerwowego. Przygotowanie studenta do sprawowania samodzielnej i profesjonalnej opieki z pacjentem z choroba neurologiczną z zastosowaniem procesu pielęgnowania

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie neurologicznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów	K.D.W5.

	diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	K.D.W8.
	P_W09 zna zasady organizacji opieki specjalistycznej neurologicznej	K.D.W10.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie, dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1.
	P_U02 prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	K.D.U2.
	P_U03 prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób	K.D.U3.
	P_U04 rozpoznaje powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych	K.D.U8.
	P_U05 przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	K.D.U12.
	P_U06 wystawia skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	K.D.U13.
	P_U07 dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U15.
	P_U08 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U22.
	P_U09 asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych	K.D.U23.
	P_U10 przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 przestrzega praw pacjenta	K.S.1.3.2.
	P_K03 samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K.S.1.3.3.
	P_K04 ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.4.
	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.S.1.3.5.
	P_K06 przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta	K.S.1.3.6.

	P_K07 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Podstawy neurologii. 2. Podstawowe struktury i funkcje układu nerwowego. Neurofizjologia. 3. Symptomatologia neurologiczna. 4. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w neurologii. 5. Badania dodatkowe w neurologii. 6. Chory nieprzytomny. Badanie neurologiczne i postępowanie. 7. Choroby naczyniowe mózgu. Leczenie trombolityczne. 8. Choroby demielinizacyjne układu nerwowego. 9. Bóle głowy. Objawy i leczenie. 10. Zaburzenia napadowe – padaczka, omdlenie i inne. 11. Choroba Parkinsona i inne choroby układu pozapiramidowego. 12. Choroby nowotworowe układu nerwowego. neuroonkologia. 13. Choroby zakaźne układu nerwowego. 14. Ból w medycynie. Ból przewlekły. Bóle kręgosłupa. 15. Choroby mięśni i złącza nerwowo mięśniowego. 16. Choroby narządów zmysłu. Uszkodzenia nerwów czaszkowych. 17. Urazy głowy i rdzenia kręgowego. 18. Choroby neuronu ruchowego. 19. Choroby obwodowego układu nerwowego. 20. Starzenie się układu nerwowego. 21. Choroby przebiegające z otępieniem. 22. Opieka nad pacjentem w stanie terminalnym. Pielęgniarstwo neurologiczne 21.Rola i zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobą neurologiczną. 22. Rola i zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobami naczyniowymi mózgu. 23. Proces pielęgnowania pacjenta z uszkodzeniem rdzenia kręgowego i obwodowego układu nerwowego. 24. Problemy pielęgnacyjne i opieka pielęgniarska nad pacjentem chorującym na stwardnienie rozsiane. 25. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z infekcjami układu nerwowego. Problemy pielęgnacyjne pacjenta chorującego na epilepsję.

Samokształcenie: Stany nagłe w neurologii. Edukacja pacjenta i jego rodziny w zakresie czynników ryzyka i prewencji wtórnej udarów mózgu. Problemy pielęgnacyjne pacjentów ze Stwardnieniem Zanikowym Bocznym. Problemy pielęgnacyjne pacjentów ze Stwardnieniem Rozsianym. Działania na rzecz poprawy jakości życia pacjenta z chorobą Alzheimera. Rola pielęgniarki w pielęgnowaniu pacjenta z Zespołem Guillaina-Barre'go. Profilaktyka i prewencja wtórna w obwodowych zespołach korzeniowych. Metody obniżania podwyższonego napięcia mięśniowego. Aspekty domowej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z chorobami neurologicznymi. Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem z chorobą Parkinsona. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z miastenią.

Zajęcia praktyczne:

Część kliniczna: 1. Zaburzenia funkcji układu nerwowego. Etiopatogeneza zaburzeń neurologicznych.
2. Badanie neurologiczne. Nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w neurologii.
3. Choroby naczyniowe mózgu-udar krwotoczny i niedokrwienny
. 4. Choroby demielinizacyjne.
5. Choroba Parkinsona.
6. Padaczka – podział, etologia, typy napadów, postępowanie.
7. Guzy mózgu.
8. Zespoły otępienne
9. Choroby mięśni i nerwów obwodowych.
10.Infekcja układu nerwowego

Część pielęgniarska:
1. Postępowanie pielęgniarskie w wybranych stanach zaburzeń funkcji układu nerwowego.
2. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i leczeniu chorych neurologicznie.
3. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobami naczyniowymi mózgu.
4. Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze stwardnieniem rozsianym.
5. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobą Parkinsona.
6. Opieka pielęgniarska nad chorym z padaczką.
7. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z miastenią.
8. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z polineuropatią.
9. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z nowotworem centralnego układu nerwowego.
10. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w zespołach bólowych kręgosłupa.
11 Opieka pielęgniarska nad pacjentem z ostrą infekcja układu nerwowego

Tematy zajęć praktycznych:

1 Metody zbierania i dokumentowania danych o pacjencie neurologicznym. Proces pielęgnowania chorego w oddziale neurologii. Badania diagnostyczne w chorobach neurologicznych – udział pielęgniarki.
2. Zasady opieki nad chorym w ostrej fazie udaru niedokrwiennego, udaru krwotocznego.
3. Aktywność ruchowa chorych po udarze mózgu.
4. Pielęgnowanie chorego niepełnosprawnego na oddziale neurologicznym – ocena wydolności opiekuńczej i przygotowanie do samoopieki.
5.Diagnoza pielęgniarska i planowanie opieki nad chorym ze stwardnieniem rozsianym. Zasady przyjęcia chorego do programu leczenia SM
6. Zasady postępowania z chorym na padaczkę – edukacyjna rola pielęgniarki.
7. Problemy chorych z chorobą Parkinsona.
8.Pielegnowanie chorego z zespołem otępiennym.
9. Pielęgnowanie chorego z procesem zapalnym centralnego układu nerwowego.
10. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z zespołem obwodowym.
11. Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z guzem mózgu.
12. Zasady kompleksowej opieki nad chorym ostrym zespole bólowym kręgosłupa
13. Zasady kompleksowej opieki nad pacjentem nieprzytomnym.
14.Bóle głowy –plan opieki pielęgniarskiej
15.Opieka pielęgniarska w oddziale intensywnego nadzoru neurologicznego.

Praktyka zawodowa:

- Zapoznanie się ze specyfiką i organizacją pracy w oddziale neurologicznym, zasadami przyjmowania chorych i obowiązującą dokumentacją.
- Wykonywanie czynności z zakresu praktyki zawodowej z podstaw pielęgniarstwa.
- Zapoznanie się z zasadami i współdziałanie w zapobieganiu zakażeniom wewnątrzszpitalnym i wewnątrz - oddziałowym.
- Znajomość czynników wpływających na adaptację pacjenta w oddziale neurologicznym .
- Gromadzenie danych i formułowanie problemów pielęgniarskich wobec pacjentów ze schorzeniami neurologicznymi, ustalanie celu i planu opieki, wdrażanie interwencji pielęgniarskich oraz dokonywanie ewaluacji opieki
- Udział pielęgniarki w badaniach specjalistycznych badaniach diagnostycznych(TK , MRI, nakłucie lędźwiowe, EEG ,ultrasonograficzne badanie dopplerowskie)
- Pielęgnowanie pacjenta po udarze mózgu.
- Realizowanie opieki nad pacjentem z chorobą Parkinsona .
- Ocena stanu świadomości, czynniki wpływające na te zaburzenia, planowanie opieki wobec chorego z zaburzeniami świadomości.
- Ocena możliwości komunikowania się z pacjentem, określenie zaburzeń w zakresie mowy, zapamiętywania i rozumienia mowy, plan komunikowania się z pacjentem i rodziną.
- Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta ze stwardnieniem rozsianym.
- Pielęgnowanie pacjenta z zespołem otępiennym.
- Pielęgnowanie chorego w ostrym zespole bólu kręgosłupa.
- Zasady postępowania z chorym na padaczkę.
- Monitorowanie dokumentowanie i interpretacja parametrów neurologicznych(orientacja, reakcja źrenic, aktywność ruchowa przytomność, napięcie mięśniowe, skala śpiączki Glasgow
- Udział pielęgniarki w leczeniu farmakologicznym chorych neurologicznie(drogi podania, działania niepożądane podstawowych grup leków
- Zasady postępowania z pacjentem podczas wdrożenia leczenia trombolitycznego
- Dobór drogi karmienie u chorych neurologicznie
- Udział pielęgniarki w leczeniu i rehabilitacji chorych neurologiczni
- Opieka i monitorowanie pacjentem w oddziale intensywnego nadzoru neurologicznego

Ocena występowania u chorych patologicznych objawów i odruchów
Ocena siły mięśniowej i czucia u chorego neurologicznego(określenie nieprawidłowości w tych zakresach)

Zalecana literatura

Podstawowa:

Adamkiewicz B., Głąbiński A., Klimek A., *Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa*, Wydawca: Wolters Kluwer Polska Sp. z o o. Kraków 2010

Uzupełniająca:

Choroby Otępienne. Teoria i Praktyki wyd. II. Jerzy Leszka. Wrocław 2011

Mózg człowieka. Anatomia czynnościowa mózgowia. Janusz Moryś Wrocław 2011

Neurologia Merrita. Tom I i II. Wyd. 13. Wojciech Turaj. Wrocław 2017

Kompendium neurologii. Ryszard Podemski. Wyd. III. Gdańsk 2014

Diagnostyka obrazowa mózgowia. Prof. Dr hab. N. med. Marek Sąsiadek. Warszawa 2012

Neurologia. Diagnostyka i leczenie. Wyd. I. Pod red. Ryszarda Podemskiego. Wrocław 2004

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: egzamin w formie pisemnej: test z pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru - 60 % poprawnych odpowiedzi ocena pozytywna**(P_W01 – P_W09)**

Samokształcenie: Napisanie pracy na temat zadany przez wykładowcę **(P_W01 – P_W09)**

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01 – P_U10, P_K01 – P_K07)** -obowiązkowa 100% obecność na zajęciach praktycznych

-złożenie dokumentacji z procesu pielęgnowania w wybranych jednostkach neurologicznych (1 w semestrze)

-przygotowanie teoretyczne na zajęcia zgodnie z tematyką karty przedmiotu

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki psychiatrycznej (0p.-8.p)

Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)

Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)

Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)

Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:

60%-75% dostateczny

76%-80% plus dostateczny

81%-85% dobry

86%-90% plus dobry

91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej. **(P_U01 – P_U10, P_K01 – P_K07)**

Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:

od 3,00 do 3,20 – dostateczny

od 3,21 do 3,70- plus dostateczny

od 3,71 do 4,20 – dobry

od 4,21 do 4,49- plus dobry

od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	5
Samokształcenie	

Studiowanie literatury	15
Przygotowanie się do egzaminu	15
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
Zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	**80**
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
Praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	80
Liczba godzin razem:	**80**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu	**Kod przedmiotu**
Instytut:	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	P.MD.39.G.P.G.

Zdrowia	II rok, semestr 4	
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Kierunek: Pielęgniarstwo	Geriatrics	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii, fizjologii, patologii, psychologii, pedagogiki. Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu podstaw pielęgniarstwa, interny i pielęgniarstwa internistycznego	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15; ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 10	
Zajęcia praktyczne: 80	**3**
Praktyka zawodowa: 80	**3**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest wyposażenie w wiedzę z zakresu geriatrii i gerontologii, organizacji opieki geriatrycznej w Polsce i na świecie oraz leczenia schorzeń wieku podeszłego, a także praktyczne przygotowanie do kompleksowej opieki i pielęgnacji człowieka starego w zdrowiu i chorobie w kontekście uwarunkowań społecznych.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym	K.D.W3.
	P_W04 zna rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania	K.D.W4.
	P_W05 zna zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	K.D.W5.
	P_W06 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W07 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W08 zna reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	K.D.W.8.
	P_W09 omawia proces starzenia się w aspekcie	K.D.W.9.

	biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym **P_W10** zna zasady organizacji opieki specjalistycznej geriatrycznej **P_W11** wyjaśnia etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego **P_W12** omawia narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji	K.D.W10. K.D.W11. K.D.W12.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie, dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej **P_U02** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób **P_U04** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych **P_U05** uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych **P_U06** rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego **P_U07** przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta **P_U08** postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta **P_U09** przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U1. K.D.U2. K.D.U3. K.D.U15. K.D.U16. K.D.U18. K.D.U22. K.D.U25. K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.
Treści programowe		
Wykłady:		

1. Wstęp do geriatrii – podstawowe pojęcia, proces starzenia się ludności - przyczyny, etapy, konsekwencje, odrębności przebiegu chorób wieku podeszłego.
2. Podstawy gerontologii - fizjologia procesu starzenia się.
3. Etiopatogeneza, przebieg, leczenie i profilaktyka cukrzycy w wieku starszym.
4. Etiopatogeneza, przebieg, leczenie i profilaktyka wybranych chorób układu krążenia w wieku starszym - choroba niedokrwienna serca, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy.
5. Etiopatogeneza, przebieg, leczenie i profilaktyka chorób układu ruchu - choroby reumatyczne, choroby zwyrodnieniowej stawów, osteoporozy.
6. Etiopatogeneza, przebieg, leczenie i profilaktyka choroby Parkinsona.
7. Etiopatogeneza, przebieg, leczenie i profilaktyka najczęściej występujących nowotworów w wieku starszym.
8. Etiopatogeneza, przebieg, leczenie i profilaktyka chorób układu oddechowego w wieku starszym - POChP, zapalenie płuc.
9. Choroby układu krwiotwórczego w wieku starszym.
10. Choroby układu moczowo - płciowego w starszym wieku.
11. Chirurgia a wiek podeszły – leczenie rehabilitacyjne po zabiegach operacyjnych.

Ćwiczenia:

1. Organizacja opieki geriatrycznej w Polsce – opieka instytucjonalna, opieka domowa, opieka paliatywna. Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem i jego rodziną.
2. Proces starzenia się w aspektach: biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym.
3. Całościowa Ocena Geriatryczna (COG):
   - ocena czynnościowa
   - ocena stanu fizycznego
   - ocena stanu umysłowego
   - ocena socjalno-środowiskowa
4. Znaczenie komunikacji interpersonalnej z osobą starszą, jej rodziną, opiekunem. Komunikacja z osobą niedosłyszącą, niedowidzącą, z upośledzeniem funkcji poznawczych.
5. Odżywianie osób w podeszłym wieku – niedożywienie, nadwaga. Udział pielęgniarki w odżywianiu enteralnym i parenteralnym.
6. Wybrane wielkie zespoły geriatryczne:
   - omdlenia, upadki, zaburzenia mobilności
   - nietrzymanie moczu i stolca
   - zatrzymanie moczu
   - zaparcia
   - ryzyko powstawania odleżyn
7. Profilaktyka i leczenie ran przewlekłych (odleżyna, owrzodzenie) – znaczenie właściwej pielęgnacji.
8. Aktywizacja – formy i metody aktywizowania seniorów w zależności od wieku i stanu zdrowia oraz miejsca pobytu osoby starszej. Zasady obowiązujące pielęgniarkę w procesie aktywizacji.
9. Aspekty prawne i etyczne w opiece nad osobami starszymi – personalizm, utylitaryzm, uporczywa terapia.
10. Rola pielęgniarki w farmakoterapii pacjenta geriatrycznego.

Samokształcenie:

Student ma możliwość wyboru tematyki podanej przez nauczyciela:

1. Eliminacja i profilaktyka bólu w starości
2. Choroba Alzheimera jako wyzwanie dla rodziny i pracowników służby zdrowia.
3. Profilaktyka i leczenie osteoporozy.
4. Problemy osoby starszej w Domu Opieki Społecznej.
5. Rola rodziny w opiece nad osobą w starszym wieku.

6. Progeria
7. Osamotnienie i samotność w wieku podeszłym. Żałoba jako problem seniorów.
8. Alkoholizm i inne uzależnienia w wieku podeszłym.
9. Udar mózgu – klinika, statystyka, rozpoznanie, leczenie.
10. Udar mózgu – problemy pielęgnacyjne, odmienności związane z okresem starości.
11. Choroby tarczycy u seniorów.
12. Senior po endoprotezoplastyce stawów.
13. Leczenie i pielęgnowanie pacjenta geriatrycznego z otępieniem.
14. Depresja u seniorów.
15. Odleżyna w wieku podeszłym – zapobieganie, leczenie.
16. Owrzodzenia podudzi u osóbw wieku podeszłym – etiologia, zapobieganie, interwencje pielęgniarskie.
17. Pacjent geriatryczny ze stomią.
18. Otyłość i niedożywienie w wieku podeszłym. Przyczyny, diagnostyka, leczenie, postępowanie pielęgniarskie.
19. Zasady usprawniania pacjentów w wieku podeszłym.
20. Opieka paliatywna w wieku podeszłym.
21. Zasady działania ambulatoryjnej i stacjonarnej opieki geriatrycznej.
22. Opieka psychologiczna, metody terapii, odmienność postępowania w wieku podeszłym.
23. Choroby psychiczne seniorów.

Zajęcia praktyczne:

1. Specyfika pracy w oddziale geriatrycznym/DPS-ie. Specyfika pielęgniarstwa geriatrycznego - definicje, cele i zadania. Potrzeby ludzi starszych, pomoc i opieka nad ludźmi starszymi.
2. Pielęgnacja chorych w wieku podeszłym. Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne, opieka nad stanem psychicznym. Komunikowanie się ze starszym pacjentem, z uwzględnieniem zaburzeń wzroku, słuchu i zaburzeń funkcji poznawczych.
3. Czynniki wpływające na przebieg działań opiekuńczo – pielęgnacyjnych wobec osób w wieku starszym (odleżyny, owrzodzenia podudzi, delirium, niedożywienie i otyłość, dializa, stomia).
4. Pielęgnowanie pacjenta w wybranych chorobach układu nerwowego (choroba Parkinsona, udar mózgu).
5. Obserwacja pacjenta w wieku geriatrycznym (kompleksowa ocena geriatryczna-skale i testy) dokumentacja medyczna, interpretacja istotnych dla pielęgnacji objawów i wyników badań u chorych w starszym wieku.
6. Pielęgnowanie pacjenta w wybranych chorobach układu pokarmowego (zaparcie, biegunka). Fizykoterapia i specjalne metody pielęgnacyjne, zasady usprawniania starszych pacjentów.
7. Pielęgnowanie pacjenta w wybranych chorobach układu ruchu (osteoporoza, choroba zwyrodnieniowa stawów, reumatoidalne zapalenie stawów).
8. Opieka nad umierającym i towarzyszenie śmierci – zasady medycyny paliatywnej w odniesieniu do pacjentów starszych. Promowanie zdrowia u ludzi starszych i planowanie systemu profilaktyki chorób w wieku geriatrycznym.
9. Pielęgnowanie pacjenta w wybranych chorobach układu krążenia (niewydolność serca, choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, miażdżyca) oraz układu oddechowego (zapalenie płuc, choroba obturacyjna).
10. Pielęgnowanie pacjenta w wybranych chorobach układu moczowego (zakażenia układu moczowego, odwodnienie) oraz układu endokrynologicznego (cukrzyca, choroby tarczycy).

Praktyka zawodowa:

1. Założenia organizacyjne, cele praktyki, wykaz umiejętności, kryteria oceny. Organizacja oddziału. Poznanie zadań w ramach zespołu terapeutycznego. Nawiązanie współpracy. Standard przyjęcia pacjenta do oddziału geriatrycznego / ZOL / DPS-u . Dokumentacja pacjenta, oddziału/DPS-u.
2. Zbieranie informacji o pacjencie znanymi metodami (obserwacja, wywiad ukierunkowany,

rozmowa, pomiar, analiza dokumentacji, informacje od członków zespołu terapeutycznego i rodziny) dla celów diagnozy pielęgniarskiej i leczenia.

3. Pisemne sprawozdanie z opieki.
4. Badania diagnostyczne stosowane w schorzeniach wieku podeszłego, przygotowanie pacjenta do badań, postępowanie z pacjentem po badaniu.
5. Metody terapii w oddziale geriatrycznym /DPS-ie, współudział pielęgniarki, obserwacja pacjenta geriatrycznego. Analiza prowadzonej dokumentacji procesu pielęgnowania w oddziale geriatrycznym /DPS-ie – ocena efektywności .
6. Ustalenie diagnozy pielęgniarskiej, planowanie opieki, realizacja i ocena efektów działań pielęgniarskich w stosunku do pacjenta geriatrycznego z uwzględnieniem edukacji.
7. Prowadzenie edukacji zdrowotnej w oddziale geriatrycznym /DPS-ie. Przygotowanie pacjenta geriatrycznego i jego rodziny do samoopieki.
8. Planowanie wspólnie z zespołem terapeutycznym i rodziną działań pozwalających na optymalne funkcjonowanie osoby starszej i skuteczne postępowanie leczniczo pielęgnacyjno - rehabilitacyjne w określonej sytuacji zdrowotnej.
9. Stosowanie procedur postępowania w pielęgnacji człowieka starszego według przyjętych standardów.
10. Ocena realizacji założonych celów kształcenia. Samoocena studenta. Podsumowanie praktyki zawodowej.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Wieczorkowska-Tobis K., Talarska D. (red.),*Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne*, PZWL, Warszawa 2015

Muszalik M., Kędziora –Kornatowska K.(red.), *Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku,* PZWL, Warszawa 2018

Grodzki T., Kocemba J., Skalska A., *Geriatria z elementami gerontologii ogólnej*, Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2006

Uzupełniająca:

Jarosz M., *Żywienie osób w wieku starszym*, Warszawa 2008

Kawczyńska-Butrym Z., *Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość*, Makmed, Warszawa 2008

Pielęgniarska opieka nad osobami starszymi, Wydawnictwo Raabe, Warszawa 2008

Synak B. (red.), *Polska starość*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2003

Chodorowski Z., *Wybrane problemy medycyny geriatrycznej,* Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2005

Galus K., *Geriatria. Wybrane zagadnienia*, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2007

Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., *Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku,* Czelej, Lublin 2007

Motzing G., Schawrtz S., *Pielęgniarstwo geriatryczne*, Edra Urban&Partner, Wrocław 2012

Rosenthal T., Naughton B., Williams M., *Geriatria*, Czelej, Lublin 2009

Biercewicz M., Szewczyk M.T., Ślusarz R. (red), *Pielęgniarstwo w geriatrii*, Wydawnictwo Medyczne Borgis, Warszawa 2006

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: obecność na zajęciach (10%) + aktywność na zajęciach (20%) + 2 testy jednokrotnego wyboru (70%), po 10 pytań, skala ocen: 10 pkt – (bdb), 9 pkt – (+db), 8 pkt – (db), 7 pkt – (+dost), 6 pkt – (dost), 5 i mniej punktów – ndst. (min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) **(P_W01 – P_W12)**

Ćwiczenia: obecność na zajęciach (10%) + aktywność na zajęciach (20%) + 2 testy jednokrotnego wyboru (70%), po 10 pytań, skala ocen: 10 pkt – (bdb), 9 pkt – (+db), 8 pkt – (db), 7 pkt – (+dost), 6 pkt – (dost), 5 i mniej punktów – ndst. (min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna) – **(P_W01 – P_W12, P_U01, P-U09, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Ocena końcowa z przedmiotu : egzamin pisemny zawierający zagadnienia z zakresu kliniki geriatrycznej oraz z pielęgniarstwa geriatrycznego, test jednokrotnego wyboru, 50 pytań w stosunku 25/25. Skala ocen: 50pkt. – (bdb), 49-47pkt. – (+db), 46- 40pkt. – (db), 39 - 37pkt. – (+dost), 36-30pkt. – (dost), 29 pkt. i mniej - (ndst).(min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna)

Samokształcenie: prezentacja do jednego z wybranych tematów z podanej listy do samokształcenia, wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej niezbędnej do przygotowania prezentacji **(P_W01 - P_W12, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W12; P_U01 – P_U09; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**

Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej

Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki geriatrycznej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
5. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W12; P_U01 – P_U09; P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**. Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	5
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	10
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie eseju (wypowiedź pisemna)	5
Liczba godzin razem:	60
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	80
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**90**
Liczba punktów ECTS	**3**
praktyka zawodowa	

Realizacja praktyki zawodowej	80
Liczba godzin razem:	**80**
Liczba punktów ECTS	**3**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu	**Kod przedmiotu**
Instytut: Zdrowia	Opieka paliatywna III rok, semestr 5	P.MD.40.O.P.

Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa modułu w języku polskim i angielskim**	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
	Palliative Care	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka na poziomie studiów licencjackich. Podstawy farmakologii	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 30, ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 20	
Zajęcia praktyczne: 40	**2**
Praktyka zawodowa: 40	**2**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do zapewnienia możliwie najwyższej jakości życia osobom z zaawansowaną, przewlekłą i postępująca chorobą nowotworową oraz do sprawowania opieki nad chorym w terminalnej fazie choroby.

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach **P_W02** zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece paliatywnej **P_W03** zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania **P_W04** zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia **P_W05** zna zasady organizacji opieki specjalistycznej paliatywnej	K.D.W2. K.D.W3. K.D.W6. K.D.W7. K.D.W10.
Umiejętności:	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie, dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej **P_U02** prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** prowadzi profilaktykę powikłań w przebieg chorób **P_U04** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	K.D.U1. K.D.U2. K.D.U3. K.D.U15.

	P_U05 uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	K.D.U16.
	P_U06 rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	K.D.U18.
	P_U07 przekazuje informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	K.D.U22.
	P_U08 ocenia poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe	K.D.U24.
	P_U09 postępuje zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta	K.D.U25.
	P_U10 przygotowuje i podaje pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	K.D.U26.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną	K.S.1.3.1.
	P_K02 przestrzega praw pacjenta	K.S.1.3.2.
	P_K03 samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K.S.1.3.3.
	P_K04 ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe	K.S.1.3.4.
	P_K05 zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K.S.1.3.5.
	P_K06 przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta	K.S.1.3.6.
	P_K07 dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: Historia opieki paliatywnej i hospicyjnej, organizacja opieki. Podstawowe pojęcia z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej, zasady i cele opieki. Problemy psychiczne, duchowe i etyczne pacjentów w stanie terminalnym choroby. Potrzeby i reakcje emocjonalne chorych, reakcje psychiczne w przebiegu stanu terminalnego. Komunikowanie interpersonalne. Zasady właściwego komunikowania się z chorym i jego rodziną. Patofizjologia, objawy chorób nowotworowych, diagnozowanie chorób nowotworowych. Pielęgnowanie pacjenta ze względu na objawy występujących u chorych z zaawansowanym procesem nowotworowym. Tworzenie warunków godnego umierania, postępowanie z ciałem pacjenta. Wsparcie dla rodziny w okresie choroby, opieka w żałobie i osieroceniu.

Ćwiczenia: Opieka nad pacjentem w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej. Udział pielęgniarki w łagodzeniu objawów występujących u chorych objętych opieką paliatywną i uczestniczenia w terapii. Rola pielęgniarki w ocenie bólu nowotworowego i jego leczeniu. Udział pielęgniarki w rehabilitacji w opiece paliatywnej. Udział pielęgniarki w różnych formach żywienia chorego. Komunikowanie się z chorym i jego rodziną. Udzielanie wsparcia podopiecznemu i jego rodzinie. Tworzenie warunków godnego umierania. Udzielanie wsparcia w żałobie.

Samokształcenie: Studiowanie literatury przedmiotowej, wskazanej przez prowadzącego zajęcia

Zajęcia praktyczne: Łagodzenie dolegliwości bólowych. Paliatywna chemioterapia i radioterapia. Ewaluacja postaw psychicznych ludzi terminalnie chorych w odniesieniu do śmierci. Duchowe potrzeby chorego w stanie terminalnym.

Praktyka zawodowa: Doskonalenie umiejętności, nabytych w trakcie zajęć dydaktycznych oraz praktycznych: Walka z bólem nowotworowym. Paliatywna chemioterapia i radioterapia. Pomoc pacjentowi umierającemu i jego rodzinie – aspekt moralny. Sposoby przeciwdziałania zespołowi wypalenia zawodowego w pracy z pacjentami w terminalnej fazie choroby.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Adamczyk A., Buczkowski K., Jagielski D., *Opieka paliatywna*, PZWL, Warszawa 2009.
Catane R, Cherny N.I., Kloke M., Tanennberger S., Schijvers S.D., *Podręcznik postępowania w zaawansowanej chorobie nowotworowej*, Medipage, Warszawa 2007.
de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A., *Medycyna paliatywna*, PZWL, Warszawa 2015.
de Walden-Gałuszko K., *Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej*, PZWL, Warszawa 2008.
de Walden-Gałuszko K., *Podstawy opieki paliatywnej,* PZWL, Warszawa 2007.
Dunn N., *Opowieści o raku – sztuka komunikacji w opiece onkologicznej*, Via Medica, Gdańsk 2009.
Krakowiak P., *Zdążyć z prawdą. O sztuce komunikacji w hospicjum,* Fundacja Hospicyjna, Gdańsk 2006.

Uzupełniająca:

Watson M.S., Lucas C.F., Hoy A.M., Back I.N. (red), *Opieka paliatywna,* Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2007.
Koper A., Wrońska I. (red.), *Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową*, Czelej, Lublin 2003.

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie pisemnej: test jednokrotnego wyboru: min. 70% poprawnych odpowiedzi= ocena pozytywna **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05)**
Ćwiczenia: aktywny udział w dyskusjach w trakcie ćwiczeń (30% oceny końcowej) + prezentacja wybranego zagadnienia (realizowanego w trakcie ćwiczeń) w formie referatu (70% oceny końcowej)- **(P_U01 - P_U10, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Samokształcenie: wykazanie się znajomością literatury przedmiotowej podczas prezentacji referatu i końcowego zaliczenia **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05)**
Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W05, P_U01 - P_U10, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej
Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:

1. Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki paliatywnej (0p.-8.p)
2. Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
2. Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
3. Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
4. Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)

Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry
Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_W01 – P_W05, P_U01 - P_U10, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta

dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady: od 3,00 do 3,20 – dostateczny od 3,21 do 3,70- plus dostateczny od 3,71 do 4,20 – dobry od 4,21 do 4,49- plus dobry od 4,50 bardzo dobry	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	45
Przygotowanie się do zajęć	5
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	10
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	40
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	40
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu	**Kod przedmiotu**
Instytut: Zdrowia	Badania naukowe w pielęgniarstwie, seminarium dyplomowe I III rok, semestr 5	P.MD. 41.B.N.P.I

Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa modułu w języku polskim i angielskim**	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
	Academic Research in Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Podstawy biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej	
Formy zajęć i liczba godzin		**Liczba punktów ECTS**
Wykład: 15 Ćwiczenia: 15		**1**
Cele przedmiotu		
Celem przedmiotu jest zapoznanie z wynikami podstawowych badań naukowych w pielęgniarstwie i dziedzinach pokrewnych, w celu ich wykorzystania w piśmiennictwie specjalistycznym, opracowaniach naukowych oraz do wykonania projektu badawczego zgodnie z procedurą badawczą		
Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmatów pielęgniarstwa **P_W02** zna metody i techniki prowadzenia badań naukowych **P_W03** zna zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualne	K.C.W38. K.C.W39. K.C.W40.
Umiejętności:	**P_U01** krytycznie analizuje publikowane wyniki badań naukowych **P_U02** przeprowadza badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi	K.C.U31. K.C.U32.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.
Treści programowe		
Wykłady; Seminarium: Kierunki rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie. Metodologiczne podstawy badań naukowych. Cel i metoda poznania naukowego. Formułowanie przedmiotu, celu badań, problemów badawczych i ich usytuowanie w kontekście teorii pielęgniarstwa. Hipotezy badawcze, zmienne i wskaźniki pomiaru. Etapy postępowania badawczego. Metody badań mające zastosowanie w pielęgniarstwie. Techniki i narzędzia badawcze – praktyczne zastosowanie. Organizacja badań i opracowywanie zebranego materiału. Zasady wnioskowania badawczego. Prawo autorskie. Ochrona własności intelektualnej. Etyka w badaniach naukowych (dobra praktyka badań naukowych). Konsultacje opracowań i projektów badawczych.		
Zalecana literatura		
Podstawowa: Lenartowicz H., Kózka M., *Metodologia badań* w *pielęgniarstwie*. *Podręcznik dla studentów medycznych,* PZWL, Warszawa 2011 Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, PWN, Warszawa 2014 Pilch T., Bauman T., *Zasady badań pedagogicznych,* Wydawnictwo Akademickie ŻAK, Warszawa 2010		

Łobocki M., *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych,* Wyd. Impuls, Kraków 2009 Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, PWN, Warszawa 2012 Wrońska I., *Zarys problematyki badawczej pielęgniarek środowiskowo/rodzinnych*, [w:] Kawczyńska-Butrym Z. (red.), *Pielęgniarstwo rodzinne. Teoria i praktyka*, CEM, Warszawa 1997
Uzupełniająca: Dutkiewicz W., *Praca magisterska. Przewodnik metodyczny dla studentów pedagogiki*, Kielce 2001 Jędrychowski W., *Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie,* Wydawnictwo UJ, Kraków 2004 Radomski D., Grzanka A., *Metodologia badań naukowych w medycynie*, UM, Poznań 2011 Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, PWN, Warszawa 2008
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji
Wykłady; Seminarium: zaliczenie z oceną ,zaliczanie umiejętności bieżących, zdobywanych podczas realizacji seminariów, obecność na zajęciach i aktywny udział w seminariach. Prezentacja koncepcji pracy dyplomowej i przedłożenie pierwszego rozdziału pracy **(P_W01 – P_W03; P_U01 – P_U02; P_K01)**

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia/laboratoria/seminaria	
Zajęcia dydaktyczne	30
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie projektu, spisu treści I rozdziału pracy (wypowiedź pisemna)	5
Liczba godzin razem:	**40**
Liczba punktów ECTS	**1**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu	**Kod przedmiotu**
Instytut:	Badania naukowe w pielęgniarstwie, seminarium	P.MD.42.B.N.P.II

Zdrowia	dyplomowe II III rok, semestr 6	
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Academic Research in Nursing	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Podstawy biologii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Seminarium: 30	**2**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest praktyczne wykorzystanie wyników najnowszych badań w medycynie w przygotowaniu pracy dyplomowej

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmatów pielęgniarstwa **P_W02** zna metody i techniki prowadzenia badań naukowych **P_W03** zna zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualne	K.C.W38. K.C.W39. K.C.W40.
Umiejętności:	**P_U01** krytycznie analizuje publikowane wyniki badań naukowych **P_U02** przeprowadza badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi	K.C.U31. K.C.U32.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Seminarium: Kierunki rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie. Metodologiczne podstawy badań naukowych. Cel i metoda poznania naukowego. Formułowanie przedmiotu, celu badań, problemów badawczych i ich usytuowanie w kontekście teorii pielęgniarstwa. Hipotezy badawcze, zmienne i wskaźniki pomiaru. Etapy postępowania badawczego. Metody badań mające zastosowanie w pielęgniarstwie. Techniki i narzędzia badawcze – praktyczne zastosowanie. Organizacja badań i opracowywanie zebranego materiału. Zasady wnioskowania badawczego. Prawo autorskie. Ochrona własności intelektualnej. Etyka w badaniach naukowych (dobra praktyka badań naukowych). Konsultacje opracowań i projektów badawczych.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Lenartowicz H., Kózka M., *Metodologia badań w pielęgniarstwie*. *Podręcznik dla studentów medycznych,* PZWL, Warszawa 2011

Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, PWN, Warszawa 2014

Pilch T., Bauman T., *Zasady badań pedagogicznych,* Wydawnictwo Akademickie ŻAK, Warszawa

2010 Łobocki M., *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych,* Wyd. Impuls, Kraków 2009 Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, PWN, Warszawa 2012 Wrońska I., *Zarys problematyki badawczej pielęgniarek środowiskowo/rodzinnych*, [w:] Kawczyńska–Butrym Z. (red.), *Pielęgniarstwo rodzinne. Teoria i praktyka*, CEM, Warszawa 1997	
Uzupełniająca: Dutkiewicz W., *Praca magisterska. Przewodnik metodyczny dla studentów pedagogiki*, Kielce 2001 Jędrychowski W., *Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie,* Wydawnictwo UJ, Kraków 2004 Radomski D., Grzanka A., *Metodologia badań naukowych w medycynie*, UM, Poznań 2011 Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, PWN, Warszawa 2008	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Seminarium: zaliczenie z oceną, zaliczanie umiejętności bieżących, zdobywanych podczas realizacji seminariów, obecność na zajęciach i aktywny udział w seminariach. Przedłożenie pracy dyplomowej **(P_W01 – P_W03; P_U01 – P_U02; P_K01)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia/laboratoria/seminaria	
Zajęcia dydaktyczne	30
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie projektu i i dalszych części pracy dyplomowej (wypowiedź pisemna)	15
Liczba godzin razem:	**60**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut:	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**

Zdrowia **Kierunek**: Pielęgniarstwo **Poziom studiów:** studia I stopnia **Profil studiów** Praktyczny	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej II rok, semestr 4	P.MD.43.O.D
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
	Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
	Nursing Long -Term Care	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
	Wymagania wstępne	
	Podstawy anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka na poziomie studiów licencjackich	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15, Ćwiczenia: 15	**2**
Samokształcenie: 15	
Zajęcia praktyczne: 40	**2**
Praktyka zawodowa: 40	**2**

Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do zapewnienia możliwie najwyższej jakości życia i sprawowanie specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad osobami przewlekle chorymi

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	K.D.W1.
	P_W02 zna etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	K.D.W2.
	P_W03 zna zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie opieki długoterminowej	K.D.W3.
	P_W04 zna właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	K.D.W6.
	P_W05 zna standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.W7.
	P_W06 zna zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz bloku operacyjnego)	K.D.W10.
Umiejętności	**P_U01** gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdraża interwencje pielęgniarskie, dokonuje ewaluacji opieki pielęgniarskiej	K.D.U1.
	P_U02 prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	K.D.U2.

	dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień **P_U03** dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych **P_U04** uczy pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno – rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych **P_U05** przygotowuje zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia	K.D.U15. K.D.U16. K.D.U14.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** kieruje się dobrem pacjenta, szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną **P_K02** przestrzega praw pacjenta **P_K03** samodzielnie i rzetelnie wykonuje zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem **P_K04** ponosi odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe **P_K05** zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu **P_K06** przewiduje i uwzględnia czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta **P_K07** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.1. K.S.1.3.2. K.S.1.3.3. K.S.1.3.4. K.S.1.3.5. K.S.1.3.6. K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady:

1.Organizacja opieki nad osobami starszymi, przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi w Polsce, finansowanie opieki długoterminowej w Polsce

2. Podstawy prawne dla świadczeniodawców realizujących opiekę długoterminową w systemie ochrony zdrowia

3. Zabezpieczenia kadrowe, wymagania personelu pielęgniarskiego, rola innych podmiotów świadczących usługi na rzecz osób niesamodzielnych

4. Metody oceny potrzeb i sprawności funkcjonalnej pacjentów w kontekście potrzeb: egzystencjalnych, prokreacji, funkcjonalnych, społecznych i psychicznych

5. Priorytetowe kierunki działań w zakresie opieki długoterminowej

6. Opieka długoterminowa świadczona w ramach pomocy społecznej (usługi opiekuńcze i specjalistyczne, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, świadczenia rodzinne na rzecz osób niesamodzielnych, świadczenia dla kombatantów)

Ćwiczenia:

1.Opieka pielęgniarska nad chorymi wentylowanymi mechanicznie

2. Opieka pielęgniarska nad chorymi w stanie apalicznym

3. Opieka długoterminowa nad chorymi umysłowo upośledzonymi oraz uzależnionymi

4. Opieka długoterminowa w warunkach domowych z uwzględnieniem profilaktyki i leczenia odleżyn

5. Opieka długoterminowa nad dziećmi

6. Wzory dokumentacji prowadzonej przez pielęgniarki opieki długoterminowej

Samokształcenie: przygotowanie prezentacji na temat zadany przez wykładowcę

Zalecana literatura

Podstawowa:

1. Kędziora –Kornatowska K., Muszlik M., Skolmowska E.: *Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej,*

PZWL, Warszawa 2015
2. Zielińska E., Guzak B., Syroka – Marczewska K.: *Opieka długoterminowa, uwarunkowania medyczne i prawne,* PZWL, Warszawa 2018

Uzupełniająca:
1. Talarska D., Wieczorowska-Tobis K., Szwałkiewicz E.: *Opieka nad osobami przewlekle chorymi w wieku podeszłym i niesamodzielnymi.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
2. Mossakowska, M., Więcek, A., Błędowski, P. : *Aspekty medyczne, psychiczne, socjalne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce*, Termedia Wydawnictwo medyczne, 2012

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji

Wykłady: zaliczenie na ocenę w formie pisemnej: test wielokrotnego wyboru: min. 60% poprawnych odpowiedzi = ocena pozytywna(**P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06,)**
Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie 2 kolokwiów cząstkowych, obecności na zajęciach **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04**, P_U05, **P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Samokształcenie: zaliczenie na podstawie przygotowanej prezentacji **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_W06, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Zajęcia praktyczne: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas zajęć praktycznych **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)**
Student w czasie zajęć praktycznych wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne (świadczenia zdrowotne) powiązane z treściami kształcenia, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizacji zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty kształcenia obserwując działania studenta ocenia poziom osiągnięcia efektu według opisu przedstawionego poniżej
Kryteria oceny zajęć praktycznych według następujących kategorii:
Umiejętność prowadzenia czynności pielęgniarskich w zakresie opieki psychiatrycznej (0p.-8.p)
Postawa studenta wobec pacjenta (0p.-1.p)
Postawa studenta wobec zawodu (0p.-1.p)
Postawa studenta wobec zespołu terapeutycznego (0p.-1.p)
Postawa studenta wobec regulaminu i obowiązujących przepisów prawa (0p.-1.p)
Maksymalna liczba punktów: 12 p. Ocena z zajęć praktycznych wystawiona według zasady:
60%-75% dostateczny
76%-80% plus dostateczny
81%-85% dobry
86%-90% plus dobry
91%-100% bardzo dobry

Praktyka zawodowa: zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas praktyki zawodowej **(P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_U05, P_K01, P_K02, P_K03, P_K04, P_K05, P_K06, P_K07)** Ocena z praktyki jest średnią arytmetyczną trzech ocen: oceny opiekuna z ramienia instytucji, oceny merytorycznej opiekuna z ramienia uczelni, oceny z weryfikacji prowadzonej przez studenta dokumentacji praktyki zawodowej (zgodnie z *Kierunkowym Regulaminem Praktyk dla kierunku Pielęgniarstwo*), liczona według zasady:
od 3,00 do 3,20 – dostateczny
od 3,21 do 3,70- plus dostateczny
od 3,71 do 4,20 – dobry
od 4,21 do 4,49- plus dobry
od 4,50 bardzo dobry.

Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Przygotowanie się do zajęć	20

samokształcenie	
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie eseju (wypowiedź pisemna)	5
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**65**
Liczba punktów ECTS	**2**
zajęcia praktyczne	
Zajęcia przy udziale n-la akademickiego	40
Przygotowanie do zajęć praktycznych	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
praktyka zawodowa	
Realizacja praktyki zawodowej	40
Przygotowanie do praktyki zawodowej	10
Liczba godzin razem:	**50**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu	**Kod przedmiotu**

Instytut: Zdrowia	Podstawy ratownictwa medycznego I rok, semestr 2	P.MD.44.P.R.M
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Moduł D: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej Module D: Specialized Care Sciences	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Basic Emergency Medical Service	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia	
Poziom studiów: studia I stopnia		
	Wymagania wstępne	
	Zaliczone przedmioty: anatomia, fizjologia	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Wykłady: 15; ćwiczenia: 45	**2**
Samokształcenie: 10	

Cele przedmiotu
Przygotowanie do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia, wypadkach i katastrofach komunikacyjnych

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	K.D.W18.
	P_W02 zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie	K.D.W28.
	P_W03 zna zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS)	K.D.W35.
	P_W04 zna zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	K.D.W36.
	P_W05 zna procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych	K.D.W37.
Umiejętności:	**P_U01** udziela pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia	K.D.U27.
	P_U02 potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu	K.D.U28.
	P_U03 doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki	K.D.U29.
	P_U04 wykonuje podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosuje automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych	K.D.U30.

Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Wykłady: 1. Organizacja i funkcjonowanie systemu Ratownictwa Medycznego w Polsce i na świecie. 2. Podstawy prawne udzielania pierwszej pomocy. 3. Konwencje Genewskie. Standardy postępowania ratunkowego. 4. Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy BLS +ADE (rozpoznanie zagrożenia, sposób komunikowania się z CPR, zabezpieczenie miejsca wypadku, segregacja poszkodowanych, ewakuacja poszkodowanego z miejsca zagrożenia, ewakuacja samochodu, ocena wstępna pacjenta – ABC, bezprzyrządowe zaopatrzenie dróg oddechowych, ocena układu krążenia, masaż serca. 5. Zasady postępowania w urazach. 6. Przyczyny i postępowanie w stanach zagrożenia życia z przyczyn kardiologicznych. 7. Przyczyny i postępowanie w stanach zagrożenia życia z powodu schorzeń układu oddechowego. 8. Przyczyny i postępowanie w przebiegu biegunki, stanów gorączkowych, krwotoki z żylaków przełyku, itp. 9. Zagrożenia środowiskowe (hipotermia, hipertermia, anafilaksja, ukąszenia, zatrucia). 10. Stany zagrożenia życia z przyczyn ginekologiczno-położniczych. 11. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u dzieci. 12. Stany zagrożenia życia wieku dziecięcego.

Ćwiczenia: 1. Badanie przedmiotowe w miejscu wypadku; ocena parametrów życiowych u poszkodowanego. 2. Przenoszenie poszkodowanego w inne miejsce i na deskę ortopedyczną; ułożenie poszkodowanego do reanimacji, udrożnienie dróg oddechowych. 3. Resuscytacja dorosłego: 1 ratownik, 2 ratowników. 4. Resuscytacja dziecka: 1 ratownik, 2 ratowników. 5. Pierwsza pomoc: omdlenie, drgawki, zachłyśnięcie dorosłego, zachłyśnięcie dziecka, krwawienie nosa, krwawienie z rany – opatrunek uciskowy, opaska uciskowa. 6. Unieruchamianie złamań. 7. Przekazywanie informacji do wybranych służb medycznych o zdrowiu i stanie poszkodowanego. 8. Praktyczne zastosowanie AED.

Samokształcenie: 1. Etapy udzielania pierwszej pomocy. 2. Postępowanie pielęgniarki przy amputacjach i zmiażdżeniach. 3, Postępowanie przy zadławieniach i zakrztuszeniu. 4. Zatrucia gazami, lekami, alkoholami, grzybami i środkami chemicznymi.

Zalecana literatura

Podstawowa:

Cline D., Ma J. (red.), *Medycyna ratunkowa*, Urban&Partner, Wrocław 2003

Ciećkiewicz J. (red.), *Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2010

Europejska Rada Resuscytacji, Wytyczne Resuscytacji, 2015

Jakubaszko J. (red.), *ABC resuscytacji*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2012

Jakubaszko J. (red.), *Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2003

Jakubaszko J., *Ratownik medyczny*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2003

Jurczyk W., Łakomy A., *Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia*, Wyd. FHU Grzegorz Słomczyński, Kraków 2004

Mattu A., Brady W., *EKG w medycynie ratunkowej*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2006

SmerekaJ. (red.), *ABC oparzeń*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2007

Zawadzki A. (red.), *Medycyna ratunkowa i katastrof*, PZWL, Warszawa 2011

Uzupełniająca:

Driscol P. (red.), *ABC postępowania w urazach*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2010

Jakubaszko J., *Kwalifikowana pierwsza pomoc: zalecenia metodyczne nauczania*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2005

Jakubaszko J. (red.), *Ratunkowe leczenie urazów*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2004

Jakubaszko J. (red.), *ABC intensywnej terapii*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2004

Jakubaszko J. (red.), *ABC postępowania w urazach*, Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2010

Strange G.R., Ahrens W.R., Schafermeyer R.W., Toepper W.C., *Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego*, Urban&Partner, Wrocław 2003

https://www.prc.krakow.pl/wyt2015/3_ALS.pdf

Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Wykłady: zaliczenie z oceną: test jednokrotnego wyboru: **(P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_K01)** **Ćwiczenia:** (zaliczenie z oceną na podstawie obecności na zajęciach oraz umiejętności praktycznych zdobywanych podczas realizacji ćwiczeń; pozytywne zaliczenie kolokwium końcowego: **P_W01, P_W02, P_W03, P_W04, P_W05, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_K01)** **Samokształcenie:** ocena końcowa uzyskana z zaliczeń prac zleconych przez prowadzącego ćwiczenia.	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Wykłady i ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	60
Samokształcenie	
Studiowanie literatury	3
Przygotowanie projektu/eseju itp. (prezentacja, wypowiedź pisemna)	2
Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia	5
Liczba godzin razem:	**70**
Liczba punktów ECTS	**2**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Wychowanie fizyczne 1 II rok, semestr 3	P.PD.45.W.F.1
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Przedmioty dodatkowe Additional Subject	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Physical Education	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	Wymagania wstępne	
	Brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania ćwiczeń fizycznych	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Ćwiczenia: 30	**0**

Cele przedmiotu

Zapoznanie studentów z zasadami kształtowania sprawności fizycznej z zastosowaniem wybranych form aktywności ruchowej

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	K.C.W16.
Umiejętności:	**P_U01** rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia **P_U02** dobiera metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtuje zachowania zdrowotne różnych grup społecznych	K.C.U29. K.C.U30.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia: 1. Diagnozowanie stanu fizycznego organizmu. 2. Nauka i doskonalenie ćwiczeń kształtujących motorykę i postawę ciała. 3. Nauka i doskonalenie ćwiczeń stosowanych w profilaktyce wybranych chorób. 4. Nauka zasad treningu zdrowia. 5. Nauka wybranych form intensywnego odpoczynku. 6. Usprawnianie technik udzielania pierwszej pomocy. 7. Doskonalenie wybranych elementów technicznych lekkiej atletyki, gimnastyki, form muzyczno-ruchowych, kulturystyki, pływania oraz gier zespołowych

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kaczyński A., *Atlas gimnastycznych ćwiczeń siłowych,* AWF, Wrocław 2001
Jezierski R., Rybicka A., *Gimnastyka. Teoria i metodyka*, AWF, Wrocław 2002
Nowotny J. (red.), *Kształcenie umiejętności ruchowych – podstawy teoretyczne i aspekty praktyczne*, Katowice 2002
Raczek J., Mynarski W., Ljach W., *Kształtowanie i diagnozowanie koordynacyjnych zdolności motorycznych*, Katowice 2003

Buck I., *Gimnastyka izometryczna dla zdrowia i urody,* PZWL, Warszawa 2007 Wróblewski P., *Piłka siatkowa w szkole. Poradnik metodyczny*, WSiP, Warszawa 2005	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Ćwiczenia: testy sprawnościowe, min. 4 **(P_W01, P_U01, P_U02, P_K01)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Liczba punktów ECTS	**0**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl

KARTA PRZEDMIOTU

Instytut: Zdrowia	**Nazwa przedmiotu**	**Kod przedmiotu**
	Wychowanie fizyczne 2 II rok, semestr 4	P.PD.46.W.F.2
	Nazwa modułu w języku polskim i angielskim	
	Przedmioty dodatkowe Additional Subject	
Kierunek: Pielęgniarstwo	**Nazwa przedmiotu w języku angielskim**	
	Physical Education	
	Status przedmiotu	**Język wykładowy**
	obowiązkowy	polski
Poziom studiów: studia I stopnia	**Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby/osób prowadzącej/prowadzących zajęcia**	
	mgr Tadeusz Pogorzelski	
	Wymagania wstępne	
	Brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania ćwiczeń fizycznych	

Formy zajęć i liczba godzin	**Liczba punktów ECTS**
Ćwiczenia: 30	**0**

Cele przedmiotu

Zapoznanie studentów z zasadami kształtowania sprawności fizycznej z zastosowaniem wybranych form aktywności ruchowej

Zakładane efekty uczenia się		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Wiedza:	**P_W01** zna zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	K.C.W16.
Umiejętności:	**P_U01** rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia **P_U02** dobiera metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtuje zachowania zdrowotne różnych grup społecznych	K.C.U29. K.C.U30.
Kompetencje społeczne:	**P_K01** dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.S.1.3.7.

Treści programowe

Ćwiczenia: 1. Diagnozowanie stanu fizycznego organizmu. 2. Nauka i doskonalenie ćwiczeń kształtujących motorykę i postawę ciała. 3. Nauka i doskonalenie ćwiczeń stosowanych w profilaktyce wybranych chorób. 4. Nauka zasad treningu zdrowia. 5. Nauka wybranych form intensywnego odpoczynku. 6. Usprawnianie technik udzielania pierwszej pomocy. 7. Doskonalenie wybranych elementów technicznych lekkiej atletyki, gimnastyki, form muzyczno-ruchowych, kulturystyki, pływania oraz gier zespołowych

Zalecana literatura

Podstawowa:

Kaczyński A., *Atlas gimnastycznych ćwiczeń siłowych,* AWF, Wrocław 2001
Jezierski R., Rybicka A., *Gimnastyka. Teoria i metodyka*, AWF, Wrocław 2002
Nowotny J. (red.), *Kształcenie umiejętności ruchowych – podstawy teoretyczne i aspekty praktyczne*, Katowice 2002
Raczek J., Mynarski W., Ljach W., *Kształtowanie i diagnozowanie koordynacyjnych zdolności motorycznych*, Katowice 2003

Buck I., *Gimnastyka izometryczna dla zdrowia i urody,* PZWL, Warszawa 2007 Wróblewski P., *Piłka siatkowa w szkole. Poradnik metodyczny*, WSiP, Warszawa 2005	
Formy zaliczenia/sposoby weryfikacji	
Ćwiczenia: testy sprawnościowe, min. 4 **(P_W01, P_U01, P_U02, P_K01)**	
Nakład pracy studenta	**Liczba godzin**
Ćwiczenia	
Zajęcia dydaktyczne	30
Liczba punktów ECTS	**0**
Kontakt	iz@pwsz.com.pl